

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

MANUAL DE CURS

PREVENIREA NEREGULILOR ȘI FRAUDELOR

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Acest material, dezvoltat în cadrul proiectului „Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”, reprezintă proprietatea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, în calitate de beneficiar al proiectului.

Pe perioada implementării proiectului, în contextul unui proces continuu de formare, conținutul poate suporta modificări/completări derivate din practică/jurisprudență, pentru conformitate informația fiind supusă actualizărilor realizate de către experții desemnați.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CUPRINS

CAPITOLUL 1. CONSIDERAȚII PRELIMINARE	3
CAPITOLUL 2. CADRUL JURIDIC APLICABIL.....	3
SECȚIUNEA 2.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND CADRUL JURIDIC APLICABIL	3
SECȚIUNEA 2.2. LEGISLAȚIA UNIUNII EUROPENE	5
SECȚIUNEA 2.3. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ	7
CAPITOLUL 3. CADRUL INSTITUȚIONAL APLICABIL.....	10
SECȚIUNEA 3.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND CADRUL INSTITUȚIONAL APLICABIL.....	10
SECȚIUNEA 3.2. CADRUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE.....	10
SECȚIUNEA 3.3. CADRUL INSTITUȚIONAL NAȚIONAL.....	17
CAPITOLUL 4. NEREGULA.....	29
SECȚIUNEA 4.1. DEFINIȚII. CARACTERE. INTERPRETĂRI LEGALE ȘI JURISPRUDENȚIALE	29
SECȚIUNEA 4.2. CLASIFICAREA NEREGULILOR. TIPURI DE NEREGULI. EXEMPLE	35
CAPITOLUL 5. FRAUDA	77
SECȚIUNEA 5.1. DEFINIȚII. CARACTERE.	77
SECȚIUNEA 5.2. CLASIFICAREA FRAUDELOR. SISTEME ȘI INDICATORI DE FRAUDARE. EXEMPLE.....	78
CAPITOLUL 6. ACTIVITATEA DE CONSTATARE A NEREGULILOR ȘI DE STABILIRE A CREANȚELOR BUGETARE/CORECȚIILOR FINANCIARE.....	106

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CAPITOLUL 1. CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Prezentul manual de curs abordează tematica prevenirii, identificarea și tratarea neregulilor și fraudelor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană (fondurile FESI).

În acest sens, va fi prezentat, mai întâi, **cadrul juridic** aplicabil, cel al Uniunii Europene și cel național, precum și **cadrul instituțional** aferent, de asemenea, la nivelul UE și la nivel național.

Ulterior acestui demers, manualul va prezenta **problematica neregulilor și fraudelor** la nivel **substanțial**. Concret, vor fi definite cele două noțiuni și vor fi prezentate exemple de nereguli și de fraude.

Ultima parte a prezentului manual va trata această problemă la nivel **procedural**, atât administrativ, cât și judiciar.

CAPITOLUL 2. CADRUL JURIDIC APLICABIL

SECȚIUNEA 2.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND CADRUL JURIDIC APLICABIL

Dreptul aplicabil vizează, cu precădere, dreptul Uniunii Europene și dreptul național.

Am menționat, în primul rând, **dreptul Uniunii Europene**, deoarece în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de la 1 ianuarie 2007, România trebuie să își îndeplinească obligațiile pe care și le-a asumat prin Tratatul de aderare.

În aceste condiții, ca regulă generală, dreptul Uniunii Europene se aplică în țara noastră în mod direct, în calitate de drept al Uniunii Europene, iar nu de drept național (aplicabilitatea imediată și directă a dreptului Uniunii Europene), creând, în mod direct, drepturi și obligații în patrimoniul entităților atât de drept public, cât și de drept privat (particulari) (efectul direct al dreptului Uniunii Europene).

Mai mult decât atât, în caz de conflict între o normă de drept a Uniunii Europene și o normă de drept intern (anterioară sau ulterioară normei de drept a UE), norma de drept a Uniunii Europene înlătură de la aplicare norma de drept intern, alta decât cea constituțională (prioritatea dreptului Uniunii Europene).

În plus, protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene (UE) este o prioritate a instituțiilor europene; UE și statele membre luptă împotriva fraudei printr-o serie de acte, temeiul juridic al luptei împotriva fraudei îl constituie **articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** (ex-articolul 280 TCE).

Dreptul primar al Uniunii Europene este constituit din tratele constitutive (Tratatul privind Uniunea Europeană – „TUE”, Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene – „TFUE” și Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice – „TCEEA” sau „EURATOM”), o importanță deosebită prezentând Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, semnat la Lisabona, în 2007 și intrat în vigoare în 2009.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>

Dreptul derivat sau secundar al Uniunii Europene se întemeiază pe dreptul primar, cuprinzând regulamente, directive, decizii, recomandări și avize.

Reglementarea de bază pentru acestea se regăsește la art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene:

„Pentru exercitarea competențelor Uniunii, instituțiile adoptă regulamente, directive, decizii, recomandări și avize.

Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.

Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.

Decizia este obligatorie în toate elementele sale. În cazul în care se indică destinatarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii.”

Regulamentul este obligatoriu în toate elementele sale atât cu privire la scopul final de atins, cât și la formele și mijloacele prin intermediul cărora se ajunge la îndeplinirea acestuia.

Directiva, spre deosebire de regulament, este obligatorie numai cu privire la scopul final propus, lăsând la dispoziția statelor membre acele forme și mijloace prin intermediul cărora se poate ajunge la îndeplinirea sa. Directiva se poate adresa tuturor statelor membre ale Uniunii Europene sau doar unora dintre acestea. Fiind obligatorie transpunerea sa în dreptul intern prin norme de drept intern, directiva nu se adresează niciodată particularilor și nici nu are aplicabilitate directă.

Decizia este obligatorie atât în ceea ce privește scopul final propus, cât și cu privire la formele și mijloacele prin care se ajunge la el, dar, de regulă, se adresează numai anumitor destinatari, expres menționați în cuprinsul acesteia.

Recomandarea și avizul nu au forță obligatorie, ci un rol orientativ.

Angajamente externe ale Uniunii Europene (precum acordurile încheiate cu țările terțe sau cu organizațiile internaționale) constituie și acestea izvoare de drept.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene este deosebit de importantă prin interpretările obligatorii ale actelor normative ale Uniunii Europene, opozabile tuturor statelor membre și entităților juridice, nu doar părților în procesul în care s-a pronunțat respectiva hotărâre.

Vom prezenta în continuare cele mai importante acte normative în domeniul prevenirii, identificării și trăirii neregulilor și fraudelor, ținând cont de o serie de elemente *sine qua non*:

- neregulile și fraudele la care se face trimitere în prezentul material de curs sunt cele pot apărea sau apar în cadrul proiectelor cu finanțare europeană; de aceea, problematica

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

prevenirii, identificării și tratării acestora nu poate fi ruptă de contextul mai larg al fondurilor europene, deciziilor, ordinelor și contractelor de finanțare;

- chiar dacă problematica achizițiilor publice, pe de o parte, respectiv a conflictelor de interese și a incompatibilităților, pe de altă parte, fac obiectul unor module diferite, de sine stătătoare, tematica specifică prezentului modul nu poate fi abordată fără a trata, chiar pe larg, problematicile menționate mai sus, deoarece un număr important de nereguli și/sau de fraude se constată în cazul achizițiilor publice (sau a celor realizate de beneficiarii privați de fonduri europene), iar, pe de altă parte, conflictele de interese și incompatibilitățile sunt părți integrante ale conceptului de fraudă;
- enumerarea actelor juridice relevante din cadrul dreptului Uniunii Europene, respectiv a dreptului național nu este una exhaustivă, ci exemplificativă, neavând caracter limitativ pentru prezenta problematică;
- toate trimiterile normative se vor citi „cu modificările și completările ulterioare”, acolo unde este aplicabil.

SECȚIUNEA 2.2. LEGISLAȚIA UNIUNII EUROPENE

- **Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** (în special art. 325);
- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006;
- Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană;
- Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006;
- Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului;
- Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012;
- Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- Decizia Comisiei din 28 aprilie 1999 de instituire a Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) (1999/352/CE, CECO, Euratom);
- Directiva (UE) 1371/ 2017 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal;
- Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO)
- Orientări pentru stabilirea corecțiilor financiare care trebuie aplicate cheltuielilor cofinanțate din fondurile structurale și Fondul de coeziune în caz de nerespectare a normelor în materie de contracte de achiziții publice – COCOF 07/0037/03 (așa-numitul „COCOF vechi”);
- Decizia COMISIEI din 19.12.2013 privind instituirea și aprobarea orientărilor pentru stabilirea corecțiilor financiare pe care Comisia trebuie să le aplice, în cazul nerespectării normelor în materie de achiziții publice, asupra cheltuielilor finanțate de Uniune în cadrul gestiunii partajate - C(2013) 9527 final și anexa la aceasta (așa-numitul „COCOF nou”);
- Convenția cu privire la combaterea actelor de corupție care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene;
- Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contactelor de concesiune;
- Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE;
- Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/18/CE;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- Directiva 89/665/CEE, Directiva 92/13/CEE și Directiva 2007/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE ale Consiliului în ceea ce privește ameliorarea eficacității căilor de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice.

SECȚIUNEA 2.3. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ

- Constituția României, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul Penal al României, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul de Procedură Penală, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul MFE nr. 1.284/2016 privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul comun MDRAPFE-ANAP nr. 6712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 43/2002, privind Direcția Națională Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii, cu modificările și completările ulterioare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 393 din 28 septembrie 2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 188 din 8 decembrie 1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7 din 18 februarie 2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001 a administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 40 din 23 septembrie 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40 din 23 septembrie 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 399 din 27 mai 2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 398 din 27 mai 2015 pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007-2013, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 13/2015 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 46/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 45/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice;
- HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 394/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 867/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare;
- Instrucțiunea ANAP nr. 1/2017 din 4 ianuarie 2017 emisă în aplicarea prevederilor art. 179 lit. g) și art. 187 alin. (8) lit. a) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, respectiv a art. 192 lit. g) și a art. 209 alin. (8) din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Instrucțiunea ANAP nr. 2/2017 din 19 aprilie 2017 emisă în aplicarea prevederilor art. 178 și art. 179 lit. a) și b) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu completările ulterioare, respectiv a prevederilor art. 191 și art. 192 lit. a) și b) din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Instrucțiunea ANAP nr. 3/2017 din 8 august 2017 privind modificările contractului de achiziție publică/contractului de achiziție sectorială/acordului-cadru și încadrarea acestor modificări ca fiind substanțiale sau nesubstanțiale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CAPITOLUL 3. CADRUL INSTITUȚIONAL APLICABIL

SECȚIUNEA 3.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND CADRUL INSTITUȚIONAL APLICABIL

Cadrul instituțional aplicabil negurilor și fraudelor este, la fel ca și cel legislativ, structurat pe două paliere distincte, dar interconectate: instituțiile/organismele/autoritățile din cadrul Uniunii Europene, respectiv din cadrul statului național.

SECȚIUNEA 3.2. CADRUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE

3.2.1. COMISIA EUROPEANĂ

Comisia Europeană promovează interesul general al Uniunii și ia inițiativele corespunzătoare în acest scop. Aceasta asigură aplicarea tratatelor, precum și a măsurilor adoptate de instituții în temeiul acestora. Comisia supraveghează aplicarea dreptului Uniunii sub controlul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Aceasta execută bugetul și gestionează programele. Comisia exercită funcții de coordonare, de executare și de administrare, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Cu excepția politicii externe și de securitate comune și a altor cazuri prevăzute în tratate, aceasta asigură reprezentarea externă a Uniunii. Comisia adoptă inițiativele de programare anuală și multianuală a Uniunii, în vederea încheierii unor acorduri interinstituționale.

Actele legislative ale Uniunii pot fi adoptate numai la propunerea Comisiei, cu excepția cazului în care tratatele prevăd altfel. Celelalte acte se adoptă la propunerea Comisiei, în cazul în care tratatele prevăd acest lucru.

Mandatul Comisiei este de cinci ani.

Membrii Comisiei sunt aleși pe baza competenței lor generale și a angajamentului lor față de ideea europeană, dintre personalitățile care prezintă toate garanțiile de independență.

Comisia își exercită responsabilitățile în deplină independență. Membrii Comisiei nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunui guvern, instituție, organ, oficiu sau agenție. Aceștia se abțin de la orice act incompatibil cu funcțiile lor sau cu îndeplinirea sarcinilor lor.

Conducerea politică este exercitată de o echipă formată din 28 de comisari (câte unul din fiecare stat membru), în fruntea cărora se află președintele Comisiei. Acesta decide de ce domeniu politic răspunde fiecare comisar.

Colegiul comisarilor este alcătuit din președintele Comisiei, cei șapte vicepreședinți, inclusiv prim-vicepreședintele și Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, și alți 20 de comisari responsabili pentru diverse portofolii.

Funcționarea cotidiană a Comisiei este gestionată de personalul său (avocați, economiști etc.), repartizat pe departamente numite **direcții generale (DG)**, fiecare dintre ele ocupându-se de un anumit domeniu de activitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://ec.europa.eu/commission/index_en

3.2.2. OFICIUL EUROPEAN DE LUPTĂ ANTIFRAUDĂ (OLAF)

Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) a fost înființat în prin Decizia 1999/352/CE CECO, Euratom a Comisiei din 28 aprilie 1999, cu scopul de a extinde domeniul de aplicare și de a spori eficiența acțiunilor de combatere a fraudei și a altor activități ilegale care afectează negativ interesele Comunității.

OLAF investighează cazurile de fraudare a bugetului UE și actele de corupție și de abateră gravă din cadrul instituțiilor europene și elaborează politica antifraudă. OLAF face parte din Comisia Europeană, dar este independent din punct de vedere operațional.

În 2010, OLAF a lansat sistemul de notificare a fraudelor, un nou instrument on-line care le permite cetățenilor să transmită informații cu privire la eventuale cazuri de corupție și fraudă.

În 2011 a fost adoptată o nouă strategie a Comisiei pentru a îmbunătăți prevenirea și detectarea fraudelor, condițiile pentru investigarea acestora și recuperarea daunelor, precum și pentru a descuraja comiterea de fraude.

La 1 februarie 2012, au fost introduse schimbări semnificative în ceea ce privește organizarea OLAF și procedurile de investigare, cu scopul principal de a consolida funcția de investigare și contribuția OLAF la politicile antifraudă.

Investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă sunt realizate în baza Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului.

Tot în 2013 au fost publicate orientările privind procedurile de investigare. Este vorba de un ansamblu de norme interne pe care personalul trebuie să le aplice pentru a se asigura că investigațiile OLAF se derulează într-un mod consecvent și coerent.

Controalele și verificările OLAF efectuate extern (în statele membre și în anumite țări terțe cu care Comunitatea a încheiat acorduri de cooperare) și intern (în interiorul instituțiilor și organismelor înființate prin sau pe baza tratatelor) nu afectează competențele statelor membre în domeniul urmăririi penale. Directorul OLAF inițiază și conduce investigații, din proprie inițiativă sau la cererea unui stat membru, cu un interes în acest domeniu (în cazul investigațiilor externe) sau a instituției sau organismului în cauză (în cazul investigațiilor interne).

Ca parte a investigațiilor sale externe, OLAF efectuează controale la fața locului pentru care Comisia este responsabilă în conformitate cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95 și (Euratom, CE) nr. 2185/96.

Pentru investigațiile sale interne, OLAF are dreptul de acces imediat și inopinat la orice informații deținute de instituțiile, organismele, oficiile și agențiile Uniunii Europene. OLAF poate solicita, de asemenea, tuturor persoanelor vizate informații orale și poate efectua controale la fața locului la agenții economici.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Toate informațiile transmise Oficiului sunt protejate în mod adecvat. La încheierea unei investigații, OLAF întocmește un raport care cuprinde recomandări cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse. Raportul se transmite statelor membre, în cazul investigațiilor externe, precum și instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor, în cazul investigațiilor interne.

Informațiile pot fi, de asemenea, transmise autorităților competente din statele membre și instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor în cauză, atunci când o investigație este încă în desfășurare (Oficiul este în contact direct cu autoritățile naționale de aplicare a legii, precum și cu cele judiciare).

OLAF investighează cazurile de fraudare a bugetului UE, acte de corupție și de culpă profesională gravă la nivelul instituțiilor europene și elaborează politica antifraudă în numele Comisiei Europene.

Se sesizează către OLAF suspiciunile legate de comiterea unei fraude, a corupției și a oricăror alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii care ar putea afecta fondurile publice ale UE, indiferent că este vorba de veniturile, de cheltuielile sau de activele deținute de instituțiile UE și abaterile profesionale grave comise de membrii sau personalul instituțiilor și organismelor UE.

Angajații instituțiilor UE au obligația de a semnală posibile cazuri de corupție care implică fraudă, eventuale activități ilegale sau aspecte de conduită profesională care ar putea contraveni obligațiilor care le revin funcționarilor. Cei care denunță astfel de cazuri vor fi protejați de eventualele repercusiuni, cum ar fi cele generate de dezvăluirea identității sau cele asupra mobilității și a raportului de evaluare al persoanei respective. Pentru a permite Comisiei să aplice aceste măsuri de protecție, persoana în cauză va trebui să se identifice.

OLAF poate fi contactată anonim în oricare din limbile oficiale ale UE informațiile furnizate trebuind să fie cât mai exacte și mai detaliate.

La încheierea unei investigații a oficiului, se redactează un raport sub autoritatea directorului general. Raportul include o prezentare a temeiului juridic al investigației, etapele procedurale urmate, faptele constatate și încadrarea lor juridică preliminară, impactul financiar estimat al faptelor constatate, respectarea garanțiilor procedurale în conformitate cu articolul 9 și concluziile investigației.

Raportul este însoțit de recomandările directorului general cu privire la întreprinderea sau nu a unei acțiuni. Aceste recomandări indică, după caz, orice acțiune disciplinară, administrativă, financiară și/sau judiciară din partea instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor și din partea autorităților competente ale statelor membre în cauză și specifică, în mod special, sumele estimate care urmează a fi recuperate, precum și încadrarea juridică preliminară a faptelor constatate.

La redactarea acestor rapoarte și recomandări se ia în considerare legislația națională a statului membru respectiv. Rapoartele redactate pe această bază constituie probe admisibile în procedurile administrative sau judiciare ale statului membru în care utilizarea acestora se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele administrative redactate de inspectorii administrativi naționali. Acestea sunt supuse acelorași reguli de evaluare ca și cele aplicabile rapoartelor administrative redactate de către inspectorii administrativi naționali și au aceeași valoare probatorie ca și rapoartele respective.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Rapoartele și recomandările redactate în urma unei investigații externe și orice documente conexe relevante sunt transmise autorităților competente ale statelor membre în cauză, în conformitate cu normele privind investigațiile externe, și, după caz, serviciilor competente ale Comisiei.

Rapoartele și recomandările redactate în urma unei investigații interne și orice informații conexe relevante sunt transmise instituției, organismului, oficiului sau agenției respective. Instituția, organismul, oficiul sau agenția respectivă ia acele măsuri, îndeosebi de natură disciplinară sau judiciară, pe care rezultatele investigației interne le reclamă și raportează aceste măsuri oficiului în termenul stabilit în recomandările care însoțesc raportul și, în plus, la cererea oficiului.

În cazul în care raportul redactat după o investigație internă dezvăluie existența unor fapte care ar putea avea consecințe pe plan penal, aceste informații se transmit autorităților judiciare ale statului membru în cauză.

La cererea oficiului, autoritățile competente ale statelor membre în cauză transmit informații oficiului în timp util privind măsurile luate, dacă există, în urma transmiterii de către directorul general a recomandărilor sale și în urma transmiterii de către oficiu a oricăror informații.

În cazul în care, la încheierea unei investigații, nu au fost găsite dovezi împotriva unei persoane vizate, directorul general încheie investigația referitoare la acea persoană și informează respectiva persoană despre acest lucru în termen de 10 zile lucrătoare.

Un informator care a furnizat oficiului informații care au condus la o investigație sau care au legătură cu o investigație poate fi informat, la cererea sa, de către oficiu cu privire la încheierea investigației. Cu toate acestea, oficiul poate refuza orice cerere de acest fel în cazul în care consideră că aceasta ar putea aduce atingere intereselor legitime ale persoanei vizate, eficacității investigației și a acțiunilor care urmează a fi întreprinse în urma investigației sau oricăror cerințe privind confidențialitatea.

Funcționarii care doresc să denunțe un posibil caz de fraudă se pot adresa la nivel ierarhic superior sau pot contacta direct OLAF prin e-mail sau completând formularul de la referință, disponibil la http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/general-enquiries/index_ro.htm.

3.2.3. PARCHETUL EUROPEAN (EPPO)

Parchetul European (EPPO) a fost înființat prin Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO).

EPPO este un organ al Uniunii, care funcționează ca un parchet unic cu o structură descentralizată, fiind organizat la nivel central și la nivel descentralizat.

Nivelul central este reprezentat de un parchet central situat la sediul EPPO. Parchetul central este alcătuit din colegiu, camerele permanente, procurorul-șef european, procurorii-șefi europeni adjuncți, procurorii europeni și directorul administrativ.

Nivelul descentralizat este alcătuit din procurori europeni delegați situați în statele membre.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Parchetul central și procurorii europeni delegați sunt asistați de personalul EPPO în îndeplinirea sarcinilor lor în temeiul prezentului regulament.

EPPO are competența de a investiga, de a urmări penal și de a trimite în judecată pe autorii infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii [prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 și stabilite în prezentul regulament] și pe complicii acestora. În acest sens, EPPO desfășoară investigații, efectuează acte de urmărire penală și exercită acțiunea publică în cadrul instanțelor competente din statele membre, până la finalizarea cazului.

EPPO este instituit ca organ al Uniunii, cu personalitate juridică. Acesta cooperează cu Eurojust și se bazează pe sprijinul Eurojust.

EPPO este independent. Procurorul-șef european, procurorii-șefi europeni adjuncți, procurorii europeni, procurorii europeni delegați, directorul administrativ, precum și personalul EPPO acționează în interesul Uniunii în ansamblu, astfel cum este definit prin lege, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni de la nicio persoană din afara EPPO, de la niciun stat membru al Uniunii Europene sau instituție, organ, oficiu sau agenție a Uniunii în exercitarea atribuțiilor care le revin în temeiul prezentului regulament. Statele membre ale Uniunii Europene și instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii respectă independența EPPO și nu încearcă să îl influențeze în exercitarea atribuțiilor sale.

EPPO răspunde în fața Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei pentru activitățile sale generale și prezintă rapoarte anuale

Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://ec.europa.eu/anti-fraud/policy/european_public_prosecutor_ro

3.2.4. OFICIUL EUROPEAN DE POLIȚIE (EUROPOL)

Europol este agenția Uniunii Europene pentru cooperare în materie de aplicare a legii. Scopul nostru principal este acela de a contribui la crearea unei Europe mai sigure, în beneficiul tuturor cetățenilor UE.

Având sediul la Haga, în Olanda, agenția sprijină cele 28 de state membre în lupta lor împotriva criminalității grave și a actelor de terorism comise la nivel internațional. De asemenea, colaborăm cu numeroase state partenere și cu organizații internaționale din afara UE.

Rețelele infracționale și teroriste de mare anvergură reprezintă o amenințare semnificativă la adresa securității interne a Uniunii, precum și a siguranței și bunăstării cetățenilor săi. Cele mai mari amenințări la adresa securității sunt provocate de terorism, traficul de droguri și activitățile de spălare de bani la nivel internațional, fraudă organizată, falsificarea monedei euro, introducerea ilegală de persoane.

Există însă și pericole noi, care iau amploare, cum ar fi criminalitatea informatică și traficul de ființe umane. Rețelele din spatele infracțiunilor comise în fiecare dintre aceste domenii profită imediat de orice ocazie nouă și se adaptează măsurilor tradiționale de aplicare a legii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Europol sprijină autoritățile de aplicare a legii de pe întreg teritoriul Europei în lupta împotriva terorismului și a criminalității, în toate domeniile sale de competență.

Activitățile operaționale se referă la: droguri ilegale, trafic de ființe umane, forme organizate de imigrație ilegală, criminalitate informatică, infracțiuni legate de proprietatea intelectuală, contrabandă cu țigarete, falsificarea monedei euro, fraudă în materie de TVA, spălare de bani și urmărirea activelor, grupuri mobile de criminalitate organizată, bande criminale de motocicliști, terorism.

La nivelul UE, Europol se subordonează miniștrilor din cadrul Consiliului Justiție și Afaceri Interne.

Consiliul este și principalul for răspunzător pentru controlul și orientarea agenției Europol. Acesta numește directorul și directorii adjuncți și aprobă bugetul Europol (care face parte din bugetul general al UE), împreună cu Parlamentul European. De asemenea, Consiliul poate să adopte regulamente privind activitatea Europol, împreună cu Parlamentul European. În fiecare an, Consiliul înaintează către Parlamentul European un raport special privind activitatea Europol.

La conducerea agenției se află un director executiv, care este reprezentantul legal al Europol și este numit de Consiliul Uniunii Europene. În prezent, directorul executiv Europol este Catherine De Bolle, care a preluat funcția în 2018.

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <https://www.europol.europa.eu>.

3.2.5. EUROJUST

Eurojust a fost înființat în baza Deciziei Consiliului 2002/187/JAI, modificată de Decizia Consiliului 2009/426/JAI din 16 decembrie 2008. Misiunea sa este de a sprijini și întări coordonarea și cooperarea dintre autoritățile naționale, în lupta împotriva formelor grave de criminalitate transfrontalieră care afectează Uniunea Europeană.

Sarcina Eurojust este de a spori eficiența autorităților naționale de cercetare și urmărire penală, atunci când acestea se confruntă cu forme grave de criminalitate organizată și transfrontalieră, precum și de a-i aduce cât mai rapid și eficient în fața justiției pe cei care încalcă legea. Eurojust urmărește să fie un actor cheie și un centru de expertiză la nivel judiciar pentru activitățile de combatere eficientă a formelor de criminalitate organizată și transfrontalieră din cadrul Uniunii Europene.

Fiecare dintre cele 28 de state membre își detașează la Haga un reprezentant de nivel superior, care să lucreze la Eurojust. Membrii naționali sunt de profesie procurori, judecători sau ofițeri de poliție cu o competență echivalentă, având o bogată experiență profesională.

Împreună coordonează activitatea autorităților naționale, în fiecare fază a cercetării și urmăririi penale. Se ocupă, de asemenea, de soluționarea impedimentelor și problemelor practice generate de diferențele dintre sistemele juridice din statele membre.

Membrii naționali sunt ajutați în munca lor de adjuncți, asistenți și experți naționali detașați. În cazul în care Eurojust a încheiat cu un stat terț un acord de cooperare, respectivul stat poate detașa la Eurojust un magistrat de legătură. În prezent, la Eurojust lucrează magistrați de legătură

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**
din Norvegia și SUA. De asemenea, potrivit unor dispoziții europene mai recente, Eurojust poate trimite magistrați de legătură în state terțe.

Totodată, în cadrul Eurojust își au sediul secretariatul Rețelei Judiciare Europene, secretariatul Rețelei europene a punctelor de contact privind persoanele responsabile de genocid, crime împotriva umanității și crime de război, precum și secretariatul Rețelei pentru Echipele comune de anchetă.

Eurojust se bazează pe un aparat administrativ de aproximativ 260 de persoane, care sprijină transmiterea unui răspuns prompt la solicitările de asistență primite din partea autorităților naționale sau a altor organisme ale Uniunii Europene.

Eurojust intervine în aproximativ 2000 de cazuri pe an. De asemenea, organizează anual circa 200 de întâlniri de coordonare. Acestea reunesc autoritățile judiciare, de cercetare și de urmărire penală din statele membre și, atunci când este cazul, din state terțe. În acest cadru sunt rezolvate problemele specifice cazurilor respective și sunt elaborate planurile de acțiune operativă privind, de exemplu, arestările și perchezițiile simultane.

Întâlnirile de coordonare vizează în principal anumite forme de criminalitate definite ca prioritare de către Consiliul Uniunii Europene: terorism, trafic de droguri, trafic de persoane, fraudă, corupție, criminalitate informatică, spălarea banilor și alte activități legate de prezența grupurilor de criminalitate organizată în economie.

Eurojust dispune de o serie de puteri și roluri cheie, care îi sunt conferite de Decizia Eurojust. De exemplu, răspunde cererilor de asistență adresate de autoritățile naționale competente din statele membre. La rândul său, Eurojust le poate solicita statelor membre să efectueze investigații sau urmăririi penale cu privire la anumite fapte.

Totodată, Eurojust contribuie la rezolvarea conflictelor de jurisdicție în cazul în care, pentru un anumit dosar, există mai multe autorități naționale în măsură să efectueze investigațiile sau urmărirea penală. Eurojust înlesnește punerea în executare a unor instrumente judiciare internaționale precum mandatul european de arestare. De asemenea, oferă finanțare pentru crearea de echipe comune de anchetă și pentru acoperirea necesităților operative ale acestora.

Eurojust se bazează, în activitatea desfășurată, pe relațiile strânse cu partenerii săi. Este vorba atât de autoritățile naționale, cât și de organisme ale Uniunii Europene, cum ar fi Rețeaua Judiciară Europeană, Europol, OLAF (în cazul infracțiunilor ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene), Frontex, Sitcen, CEPOL și Rețeaua europeană de formare judiciară, precum și orice alt organism competent în baza dispozițiilor adoptate în cadrul Tratatelor.

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <http://www.eurojust.europa.eu>.

3.2.6. CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE (CJUE)

De la crearea sa, în 1952, misiunea Curții de Justiție a Uniunii Europene este de a garanta „respectarea legii în interpretarea și aplicarea” tratatelor.

În cadrul acestei misiuni, Curtea de Justiție a Uniunii Europene:

- controlează legalitatea actelor instituțiilor Uniunii Europene;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- se asigură că statele membre își îndeplinesc obligațiile rezultate din tratate și
- interpretează dreptul Uniunii la solicitarea instanțelor naționale.

Astfel, aceasta reprezintă autoritatea judiciară a Uniunii Europene și, în colaborare cu instanțele din statele membre, asigură aplicarea și interpretarea uniformă a dreptului Uniunii.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, al cărei sediu este la Luxemburg, este compusă din două instanțe: Curtea de Justiție și Tribunalul (creat în 1988). Tribunalul Funcției Publice, creat în 2004, și-a încetat activitatea la 1 septembrie 2016, după ce a transferat Tribunalului competențele sale, în contextul reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii.

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <http://curia.europa.eu>.

SECȚIUNEA 3.3. CADRUL INSTITUȚIONAL NAȚIONAL

3.3.1. AUTORITATEA DE MANAGEMENT (AM), ORGANISMUL INTERMEDIAR (OI), AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ (ACP) ȘI AUTORITATEA DE AUDIT (AA)

În cazul cadrului instituțional național, o importanță deosebită prezintă:

- **Autoritatea de management**
- **Organismul intermediar**
- **Autoritatea de Certificare și Plată**
- **Autoritatea de Audit**

Toate acestea sunt definite în **Regulamentul (UE) nr. 1303/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (denumit în continuare „Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – regulamentul general al fondurilor europene”), cu precădere la art. 123-128.

Pe plan național, reglementarea acestora se regăsește cu precădere în **HG nr. 398 din 27 mai 2015** pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007-2013, art. 4.

Astfel, conform **Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – regulamentul general al fondurilor europene**, fiecare stat membru desemnează drept **autoritate de management**, pentru fiecare program operațional, o autoritate publică națională, regională sau locală sau un organism public național, regional sau local sau un organism privat. Aceeași autoritate de management poate fi desemnată pentru mai multe programe operaționale.

Conform HG nr. 398/2015:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- **Ministerul Fondurilor Europene** este:
 - coordonator al implementării și gestionării fondurilor ESI
 - coordonator cu rol în desemnarea autorităților și organismelor cu rol în gestionarea FEDR, FSE, FC, FEPAM, IPA II și ENI și monitorizarea desemnării acestor entități
 - de autoritate de management pentru Programul operațional „Infrastructură mare” (POIM), Programul operațional „Capital uman” (POCU), Programul operațional „Competitivitate” (POC), Programul operațional „Asistență tehnică” (POAT)
- **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice** este autoritate de management pentru Programul operațional regional (POR), Programul operațional „Capacitate administrativă” (POCA), Programul operațional „Inițiativa pentru IMM-uri” și pentru programele de cooperare transfrontalieră;
- **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale** este autoritate de management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) și pentru Programul operațional „Pescuit și afaceri maritime” (POPAM).

De asemenea, statele membre desemnează drept **autoritate de certificare**, pentru fiecare program operațional, o autoritate publică națională, regională sau locală sau un organism public național, regional sau local. Aceeași autoritate de certificare poate fi desemnată pentru mai multe programe operaționale, iar statul membru poate desemna pentru un program operațional o autoritate de management, care este o autoritate publică sau un organism public, pentru a exercita, în plus, funcțiile autorității de certificare.

În cazul României, conform dispozițiilor OUG nr. 40/2015 și ale HG nr. 398/2015, autoritatea de certificare este structura organizatorică în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, responsabilă de certificarea sumelor cuprinse în declarațiile de cheltuieli transmise la Comisia Europeană, primirea de la Comisia Europeană a fondurilor europene și transferarea acestora către unități de plată din cadrul autorităților de management.

Totodată, statele membre desemnează drept **autoritate de audit**, pentru fiecare program operațional, o autoritate publică națională, regională sau locală sau un organism public național, regional sau local, independent(ă) din punct de vedere funcțional de autoritatea de management și de autoritatea de certificare. Aceeași autoritate de audit poate fi desemnată pentru mai multe programe operaționale.

În România, autoritatea de audit este **Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi**.

Curtea de Conturi a României funcționează în baza Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, în temeiul art. 139 din Constituție. Astfel, „Curtea de Conturi este instituția supremă de control financiar asupra modului de formare, administrare și de întrebuițare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public.”

În vederea îndeplinirii unor obligații în domeniul auditului extern, ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene, este organizată și funcționează **Autoritatea de Audit** pentru fondurile nerambursabile de preaderare acordate României de Uniunea Europeană prin programele PHARE, ISPA și SAPARD, pentru fondurile structurale și de coeziune, pentru Fondul European de Garantare în Agricultură, pentru Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Rurală, pentru Fondul European pentru Pescuit, precum și pentru fondurile ce vor fi acordate în perioada postaderare, denumită în continuare Autoritatea de Audit, care are atribuții și proceduri de lucru proprii.

Autoritatea de Audit este un organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, având sediul în municipiul București. În teritoriu, Autoritatea de Audit are structuri regionale organizate în județele în care își desfășoară activitatea agenții, autorități de management și/sau organismele intermediare care gestionează fondurile comunitare.

Autoritatea de Audit este singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, asupra fondurilor menționate; poate efectua audit public extern și asupra altor categorii de fonduri, urmând ca reglementările care vizează fondurile respective să prevadă și asigurarea resurselor necesare.

În conformitate cu prevederile legislației comunitare și naționale, cu standardele de audit acceptate pe plan internațional, Autoritatea de Audit efectuează audit de sistem și audit al operațiunilor.

Principalele atribuții ale Autorității de Audit sunt următoarele:

- evaluarea conformității sistemelor de management și control pentru programele operaționale cofinanțate prin instrumentele structurale și prin Fondul European pentru Pescuit, cu prevederile legale comunitare;
- verificarea, pe bază de eșantion reprezentativ, a cheltuielilor declarate de autoritățile responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor menționate;
- raportarea anuală privind compatibilitatea sistemelor de management și control ale autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor menționate, referitor la capacitatea acestora de a asigura conformitatea operațiunilor cu reglementările comunitare;
- verificarea existenței și corectitudinii elementului de cofinanțare național;
- eliberarea certificatelor de audit privind conturile anuale ale agențiilor de plăți, precum și pentru contul Euro SAPARD, în ceea ce privește integralitatea, acuratețea și veridicitatea acestor conturi;
- emiterea opiniei asupra declarației de asigurare, emise de agențiile de plăți pentru agricultură și dezvoltare rurală;
- emiterea declarațiilor de închidere, însoțite de rapoarte de audit, pentru fiecare program sau măsură, finanțate din fondurile menționate, după caz;
- urmărirea respectării criteriilor de acreditare a autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, destinate agriculturii și dezvoltării rurale, pe toată perioada de implementare tehnică și financiară a acestora;
- urmărirea modului de implementare, de către entitățile auditate, a recomandărilor formulate ca urmare a acțiunilor de audit efectuate de către Autoritatea de Audit.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Pentru fondurile comunitare nerambursabile, destinate susținerii agriculturii și dezvoltării rurale, Autoritatea de Audit îndeplinește rolul de organism de certificare.

Pentru realizarea atribuțiilor ce îi revin, Autoritatea de Audit poate încheia acorduri cu structurile responsabile pentru managementul fondurilor menționate. Autoritatea de Audit raportează Comisiei Europene asupra modului de utilizare a fondurilor comunitare nerambursabile menționate, iar principalele constatări și recomandări rezultate în urma auditurilor efectuate sunt incluse în raportul public anual al Curții de Conturi.

Autoritatea de Audit are acces neîngrădit la acte, documente și informații necesare exercitării atribuțiilor sale, oricare ar fi persoanele juridice sau fizice deținătoare. Autoritatea de Audit poate încheia contracte cu societăți specializate sau cu experți autorizați pentru realizarea unor activități, în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale.

Pentru informații suplimentare, a se vedea:
<http://www.curteadeconturi.ro/AutoritateAudit.aspx?categ=3>

Statul membru poate să desemneze unul sau mai multe **organisme intermediare** pentru a desfășura anumite sarcini ale autorității de management sau ale autorității de certificare, sub răspunderea autorității respective. Acordurile corespunzătoare între autoritatea de management sau autoritatea de certificare și organismele intermediare se înregistrează oficial, în scris. Potrivit art. 2 pct. 18 din Regulamentul nr. 1303/2013, „organism intermediar” înseamnă orice organism public sau privat care acționează sub responsabilitatea unei autorități de management sau de certificare sau care îndeplinește sarcini în numele unei astfel de autorități în raport cu operațiunile implementate de beneficiari.

Conform HG nr. 398/2015, în țara noastră au fost desemnate următoarele **organisme intermediare**:

- Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Educației Naționale și Ministerul Fondurilor Europene, prin cele 8 unități subordonate acestuia, cu personalitate juridică, de la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare stabilite prin Legea nr. 315/2004, cu modificările și completările ulterioare, ca organisme intermediare pentru POCU 2014-2020;
- Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare și Ministerul pentru Societatea Informațională, ca organisme intermediare pentru POC;
- agențiile pentru dezvoltare regională (ADR), ca organisme intermediare pentru POR;
- Ministerul Transporturilor ca organism intermediar pentru POIM.

În ceea ce privește **funcțiile autorității de management**, aceasta este **responsabilă de gestionarea programului operațional în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare**.

- în ceea ce privește gestionarea programului operațional, autoritatea de management:
 - sprijină activitatea comitetului de monitorizare și îi furnizează informațiile pe care le solicită pentru îndeplinirea sarcinilor sale, în special datele privind evoluția programului operațional în ceea ce privește realizarea obiectivelor sale, date financiare și date referitoare la indicatori și la obiectivele de etapă;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- întocmește și prezintă Comisiei, după aprobarea comitetului de monitorizare, raportul anual și raportul final de implementare menționate la articolul 50;
- pune la dispoziția organismelor intermediare și a beneficiarilor informații relevante pentru îndeplinirea sarcinilor care le revin și implementarea operațiunilor, după caz;
- instituie un sistem pentru a înregistra și stoca în format electronic datele referitoare la fiecare operațiune care sunt necesare pentru monitorizare, evaluare, gestiune financiară, verificare și audit, inclusiv datele privind participanții la operațiuni, după caz, și garantează că aceste date sunt colectate, înregistrate și stocate în sistemul menționat, precum și că datele privind indicatorii sunt defalcate în funcție de sex.
- în ceea ce privește selectarea operațiunilor, autoritatea de management:
 - elaborează și, după aprobare, aplică proceduri de selecție adecvate și criterii care:
 - asigură faptul că operațiunile contribuie la îndeplinirea obiectivelor specifice și a rezultatelor din cadrul priorității în cauză;
 - sunt nediscriminatorii și transparente;
 - iau în considerare principiile generale promovarea egalității între bărbați și femei și nediscriminarea și dezvoltarea durabilă;
 - garantează că o operațiune selectată intră în domeniul de aplicare al fondului sau al fondurilor în cauză și poate fi încadrată într-o categorie de intervenție;
 - garantează că beneficiarului i se oferă un document care stabilește condițiile aplicabile contribuțiilor pentru fiecare operațiune, inclusiv cerințele specifice privind produsele sau serviciile care urmează a fi furnizate în cadrul operațiunii, planul de finanțare și data limită de execuție;
 - se asigură că beneficiarul are capacitatea administrativă, financiară și operațională, înainte de aprobarea operațiunii;
 - se asigură că, în cazul în care operațiunea a început înainte de data de depunere a unei cereri pentru finanțare către autoritatea de management, legislația aplicabilă relevantă pentru operațiune a fost respectată;
 - se asigură că operațiunile selectate pentru contribuții din fonduri nu includ activități care au făcut parte dintr-o operațiune care a făcut sau ar fi trebuit să facă obiectul unei proceduri de recuperare;
 - stabilește categoriile de intervenție.
- în ceea ce privește gestiunea financiară și controlul programului operațional, autoritatea de management:
 - verifică furnizarea de produse și de servicii cofinanțate și faptul că cheltuielile declarate de beneficiari au fost plătite, precum și faptul că sunt în conformitate cu legislația aplicabilă, cu programul operațional și cu condițiile de acordare a contribuțiilor pentru operațiunea în cauză. Verificările efectuate includ următoarele proceduri:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- verificări administrative referitoare la fiecare cerere de rambursare efectuată de beneficiar;
- verificări la fața locului ale operațiunilor
și pot fi realizate pe baza unui eșantion.

În cazul în care autoritatea de management este de asemenea și beneficiar al programului operațional, modalitățile de verificare trebuie să asigure separarea adecvată a funcțiilor.

Frecvența și gradul de acoperire a verificărilor la fața locului sunt proporționale cu suma contribuției publice pentru o operațiune și cu nivelul de risc identificat prin astfel de verificări și prin audituri efectuate de către autoritatea de audit pentru sistemul de gestiune și control, în ansamblu;

- garantează că beneficiarii care participă la implementarea operațiunilor rambursate pe baza costurilor eligibile suportate în mod real dispun fie de un sistem contabil separat, fie de un cod contabil adecvat pentru toate tranzacțiile referitoare la o operațiune;
- instituie măsuri eficiente și proporționale de combatere a fraudelor, luând în considerare riscurile identificate;
- stabilește proceduri pentru a se asigura de păstrarea tuturor documentelor privind cheltuielile și auditurile necesare pentru a se garanta o pistă de audit adecvată;
- întocmește declarația de gestiune și rezumatul anual conform prevederilor Regulamentului financiar.

În ceea ce privește **funcțiile autorității de certificare**, aceasta este însărcinată, în special, cu:

- stabilirea și transmiterea cererilor de plată către Comisie, precum și cu certificarea faptului că acestea provin din sisteme contabile fiabile, se bazează pe documente justificative verificabile și au fost supuse unor verificări efectuate de autoritatea de management;
- întocmirea conturilor menționate la articolul 59 alineatul (5) litera (a) din Regulamentul financiar;
- atestarea caracterului complet, a exactității și veridicității conturilor și a faptului că cheltuielile înscrise în conturi sunt în conformitate cu dreptul Uniunii aplicabil și au fost suportate în legătură cu operațiuni selectate în vederea finanțării în conformitate cu criteriile aplicabile programului operațional și sunt în conformitate cu legislația aplicabilă;
- garantarea faptului că există un sistem care înregistrează și stochează, în format electronic, evidențele contabile pentru fiecare operațiune, și care conține toate datele necesare pentru întocmirea conturilor și a cererilor de plată, inclusiv înregistrări ale sumelor care pot fi recuperate, ale sumelor recuperate și ale sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției pentru o operațiune sau pentru un program operațional;
- garantarea faptului că, pentru întocmirea și prezentarea cererilor de plată, a primit informațiile adecvate din partea autorității de management privind procedurile urmate și verificările efectuate cu privire la cheltuieli;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- luarea în considerare, la momentul stabilirii și depunerii cererilor de plată, a rezultatelor tuturor auditurilor desfășurate de către sau sub responsabilitatea autorității de audit;
- ținerea în format electronic a evidențelor contabile privind cheltuielile declarate Comisiei și contribuția publică aferentă plătită către beneficiari;
- ținerea contabilității sumelor care pot fi recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției pentru o operațiune. Garantarea faptului că sumele recuperate se varsă la bugetul Uniunii, înainte de încheierea programului operațional, prin deducerea acestora din declarația de cheltuieli ulterioară.

În ceea ce privește **funcțiile autorității de audit**, aceasta se asigură că se efectuează audituri ale bunei funcționări a sistemului de gestiune și control din cadrul programului operațional și ale unui eșantion adecvat de operațiuni pe baza cheltuielilor declarate. Cheltuielile declarate sunt auditate pe baza unui eșantion reprezentativ și, ca regulă generală, a metodelor de eșantionare statistice. Metoda de eșantionare nestatistică acoperă minimum 5 % dintre operațiunile pentru care cheltuielile care au fost declarate Comisiei pe parcursul unui exercițiu contabil și 10% dintre cheltuielile care au fost declarate Comisiei pe parcursul unui exercițiu contabil.

În cazul în care auditurile sunt efectuate de un alt organism decât autoritatea de audit, autoritatea de audit se asigură că acest organism dispune de independența funcțională necesară.

Autoritatea de audit se asigură că lucrările de audit respectă standardele de audit recunoscute la nivel internațional.

Autoritatea de audit stabilește, în termen de opt luni de la data adoptării unui program operațional, elaborarea unei strategii de audit pentru efectuarea auditurilor. Strategia de audit stabilește metodologia de audit, metoda de eșantionare pentru auditurile operațiunilor și planificarea auditurilor pentru exercițiul contabil în curs și pentru cei doi ani contabili ulteriori. Strategia de audit se actualizează în fiecare an începând din 2016 până la 2024, inclusiv. În cazul în care un sistem comun de gestiune și control se aplică la mai multe programe operaționale, poate fi pregătită o strategie de audit unică pentru programele operaționale în cauză. Autoritatea de audit prezintă Comisiei strategia de audit, la cerere.

Autoritatea de audit elaborează:

- opinie de audit în conformitate cu Regulamentul financiar;
- un raport de control în care sunt precizate principalele rezultate ale auditurilor desfășurate, inclusiv rezultatele cu privire la deficiențele constatate în sistemele de gestiune și control și măsurile corective propuse și implementate.

În cazul în care un sistem comun de gestiune și control se aplică la mai multe programe operaționale, informațiile menționate la primul paragraf litera (b) pot fi reluate într-un raport unic.

Pentru a asigura condiții uniforme de punere în aplicare a prezentului articol, Comisia adoptă acte de punere în aplicare de stabilire a modelelor pentru strategia de audit, opinia de audit și raportul de control.

Comisia cooperează cu autoritățile de audit în vederea coordonării planurilor și metodelor de audit ale acestora și a permiterii unui schimb imediat cu autoritățile respective de rezultate ale auditurilor efectuate cu privire la sistemele de gestiune și control.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Pentru a facilita cooperarea respectivă în cazul în care un stat membru desemnează mai multe autorități de audit, statul membru în cauză poate să desemneze un organism de coordonare.

Comisia, autoritățile de audit și orice organism de coordonare se reunesc în mod regulat și, de regulă, cel puțin o dată pe an, cu excepția cazului în care se convine altfel, pentru a examina raportul anual de control, opinia de audit și strategia de audit și pentru a face schimb de opinii cu privire la aspectele referitoare la îmbunătățirea sistemelor de gestiune și control.

332. DEPARTAMENTUL PENTRU LUPTA ANTIFRAUDĂ (DLAF)

Departamentul pentru lupta antifraudă (DLAF) este o structură cu personalitate juridică în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în coordonarea primului-ministru, finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

DLAF este instituția de contact cu Oficiul European de Luptă Antifraudă – OLAF din cadrul Comisiei Europene și de coordonator al luptei antifraudă.

DLAF are autonomie funcțională și decizională, independent de alte autorități și instituții publice și asigură, sprijină și coordonează îndeplinirea obligațiilor care revin României privind protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

În conformitate cu prevederile art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, DLAF asigură protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România în acest sens propune, la nivel național, adoptarea de măsuri legislative, administrative și operaționale, pentru combaterea fraudei și a oricărei activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene. Aceste măsuri trebuie să fie similare celor adoptate pentru combaterea fraudei care aduce atingere intereselor financiare naționale. DLAF cooperează cu autoritățile statelor membre, cu instituțiile europene sau cu alte entități financiare europene, în scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene, elaborează, în cooperare cu alte instituții naționale, și transmite contribuția României la Raportul anual al Comisiei Europene privind măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a prevederilor art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

DLAF poate încheia instrumente legale de cooperare administrativă cu autoritățile și instituțiile relevante, naționale, europene sau internaționale și îndeplinește funcția de coordonare a luptei antifraudă - în scopul asigurării unei protecții efective și echivalente a intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, funcția de control - în scopul identificării de nereguli, fraude și alte activități ilicite ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, funcția de reglementare prin care se asigură elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru asigurarea protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, funcția de reprezentare, prin care se asigură participarea României în cadrul comitetelor consultative, grupurilor de lucru și al rețelelor de comunicare sau schimb de informații, în materia protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene.

DLAF face parte din sistemul național de coordonare EUROJUST, prin șeful DLAF care are calitatea de corespondent național și coordonează toate celelalte instituții implicate în gestionarea și controlul fondurilor europene, și efectuează inclusiv control la fața locului, la

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

beneficiarii proiectelor europene. Este instituția de contact cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) de la nivelul Comisiei Europene.

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <http://www.antifrauda.gov.ro>.

333. DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE (DNA)

Direcția Națională Anticorupție (DNA) este o structură de parchet specializată în combaterea corupției și faptelor asimilate acesteia. Este creată ca un instrument necesar în descoperirea, investigarea și aducerea în fața instanței a cazurilor de corupție și similare. Prin activitatea sa, contribuie la reducerea corupției, în sprijinul unei societăți democratice apropiate de valorile europene.

DNA, ca structură având competențe clar definite pe zona de combatere a corupției mari și medii, a fost creată după un model adoptat de mai multe state europene – Spania, Norvegia, Belgia, Croația.

Modalitățile în care poate fi sesizată o faptă de corupție sunt, în primul rând, cele prevăzute de către Codul de Procedură Penală, respectiv plângerea, denunțul și sesizarea din oficiu. Denunțul privind o faptă de corupție săvârșită de către un funcționar al M.A.I. poate fi făcut la sediul Direcției Generale Anticorupție sau la sediile serviciilor anticorupție județene.

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <http://www.pna.ro>.

334. AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE (ANI)

Agencia Națională de Integritate (ANI) este autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, ce funcționează la nivel național, ca structură unică, cu sediul în municipiul București.

Scopul Agenției este asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale, prin exercitarea de responsabilități în evaluarea declarațiilor de avere, a datelor și informațiilor privind averea, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite, a incompatibilităților și a conflictelor de interese potențiale în care se pot afla persoanele care au obligativitatea declarării averii și intereselor pe perioada îndeplinirii funcțiilor și demnităților publice. În îndeplinirea acestui scop, Agenția poate dezvolta relații de colaborare prin încheierea de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

protocoale cu entități din țară sau din străinătate, activitatea de evaluare efectuată de inspectorii de integritate din cadrul Agenției se desfășoară cu privire la situația averii existente pe durata exercitării demnităților și funcțiilor publice, a conflictelor de interese și a incompatibilităților persoanelor publice.

Conform Legii nr. 176 din 1 septembrie 2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, art. 12, alin. (1), Agenția îndeplinește activitatea de evaluare din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane fizice sau juridice, cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 233/2002".

Pentru informații suplimentare, a se vedea: <http://www.integritate.eu>.

3.35. AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ACHIZIȚII PUBLICE (ANAP)

Agencia Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) s-a înființat prin OUG nr. 13/2015 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice.

ANAP a preluat atribuțiile, activitatea, posturile și personalul de la Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (A.N.R.M.A.P.), de la Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (U.C.V.A.P.) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și de la compartimentele de verificare a achizițiilor publice din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice.

ANAP este condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, numit de Primul-ministru al României.

ANAP are ca **rol** fundamental formularea la nivel de concepție, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, stabilirea și implementarea sistemului de verificare și control al aplicării unitare a dispozițiilor legale și procedurale în domeniul achizițiilor publice, precum și monitorizarea funcționării eficiente a sistemului de achiziții publice.

Conform HG nr. 634/2015 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, cu modificările și completările ulterioare, ANAP îndeplinește următoarele **funcții**:

- de strategie, prin care se asigură elaborarea și implementarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice, precum și planurile de acțiune, în conformitate cu obligațiile asumate de Guvernul României și de Uniunea Europeană;
- de reglementare, prin care se asigură elaborarea, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice;
- de stabilire și implementare a sistemului de verificare și control al aplicării unitare de către autoritățile contractante a dispozițiilor legale și procedurale în domeniul achizițiilor publice;
- de monitorizare a funcționării eficiente a sistemului de achiziții publice;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii și, respectiv, a modificărilor acestor contracte/acorduri-cadru;
- de asigurare a suportului operațional pentru autoritățile contractante, prin implementarea unor instrumente dedicate în vederea diseminării, inclusiv prin mijloace informatice a bunelor practici aferente derulării procesului de achiziție publică.

În realizarea funcțiilor sale, ANAP are următoarele **atribuții**:

- elaborează politicile și legislația în domeniul achizițiilor publice, în concordanță cu legislația europeană;
- elaborează și asigură funcționarea mecanismelor de cooperare interinstituțională între actorii cu atribuții în domeniul achizițiilor publice, în vederea emiterii interpretărilor oficiale cu privire la aplicarea unitară, în practică, a prevederilor legislative în acest domeniu;
- supervizează, pe baza datelor furnizate în urma exercitării funcțiilor de monitorizare, verificare ex-ante, control și a indicatorilor de performanță relevanți, modul de funcționare a sistemului achizițiilor publice, în scopul de a identifica aspectele ce afectează derularea în condiții de eficacitate și eficiență a procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică de către autoritățile contractante, a contractelor sectoriale, a celor de concesiune de lucrări publice, precum și a celor de concesiune de servicii;
- elaborează și implementează mecanismul de monitorizare a rezultatelor derulării procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, în baza informațiilor comunicate de autoritățile contractante;
- prelucrează informațiile colectate, constituie și dezvoltă baze de date și elaborează statistici, sinteze și rapoarte privind sistemul de achiziții publice, propunând măsuri pentru perfecționarea și dezvoltarea acestuia, în vederea exercitării funcțiilor de strategie, reglementare, monitorizare, supervizare și de stabilire și implementare a sistemului de verificare și control al aplicării unitare de către autoritățile contractante a dispozițiilor legale și procedurale în domeniul achizițiilor publice ale agenției, precum și în vederea implementării Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice;
- verifică ex-ante documentațiile de atribuire, procedurile de atribuire și modificările contractelor/acordurilor-cadru, selectate conform dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2017, cu modificările și completările ulterioare, precum și documentele aferente derulării, respectiv realizării acestora, cu privire la conformitatea cu legislația în domeniul achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale, concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii;
- elaborează documente standard, formulare și modele-cadru, ghiduri, manuale și alte instrumente operaționale cu rol de suport în aplicarea corectă și unitară a legislației în domeniul achizițiilor publice și asigură diseminarea acestora;
- colaborează cu instituțiile abilitate în vederea instruirii personalului implicat în activități specifice achizițiilor publice;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- reprezintă România în cadrul comitetelor consultative, grupurilor de lucru și al rețelelor de comunicare, organizate de Comisia Europeană, în domeniul achizițiilor publice;
- avizează proiectele de acte normative care au impact asupra activităților reglementate de legislația privind achizițiile publice;
- realizează activitatea de conciliere între ANAP și autoritățile/entitățile contractante supuse controlului ex ante, conform dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2017, cu modificările și completările ulterioare.

33.6. INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

Instanțele judecătorești propunță hotărâri definitive în privința existenței sau inexistenței neregulilor sau fraudelor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CAPITOLUL 4. NEREGULA

SECȚIUNEA 4.1. DEFINIȚII. CARACTERE. INTERPRETĂRI LEGALE ȘI JURISPRUDENȚIALE

Conform **dreptului Uniunii Europene, Regulamentul nr. 1303/2013**, art. 2:

„36. **„neregulă”** înseamnă orice încălcare a dreptului Uniunii sau a dreptului național în legătură cu aplicarea sa care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic implicat în implementarea fondurilor ESI, care are sau ar putea avea ca efect un prejudiciu la adresa bugetului Uniunii prin imputarea unei cheltuieli necorespunzătoare bugetului Uniunii;

38. **„neregulă sistemică”** înseamnă orice neregulă, care poate avea o natură recurentă, cu o probabilitate ridicată de apariție în tipuri de operațiuni similare, care decurge dintr-o deficiență semnificativă în funcționarea eficace a sistemelor de gestiune și control, inclusiv din neinstituirea unor proceduri adecvate în conformitate cu prezentul regulament și cu normele specifice fondurilor;

39. **„deficiență semnificativă în funcționarea eficace a sistemului de gestiune și control”** înseamnă, în sensul aplicării fondurilor, o deficiență pentru care sunt necesare îmbunătățiri semnificative ale sistemului, care expune fondurile și FEPAM la riscuri ridicate de nereguli și a căror existență este incompatibilă cu o opinie de audit fără rezerve referitoare la funcționarea sistemului de gestiune și control.”

Totodată, potrivit art. 143, Corecții financiare efectuate de statele membre:

„(1) Statele membre sunt în primul rând responsabile pentru investigarea neregulilor și pentru efectuarea corecțiilor financiare necesare, precum și pentru recuperarea creditelor. În cazul unei nereguli sistemice, statul membru își extinde investigațiile la toate operațiunile care ar putea fi afectate.

(2) Statele membre efectuează corecțiile financiare necesare pentru neregulile individuale sau sistemice constatate în operațiuni sau în programele operaționale. Corecțiile financiare constau în anularea totală sau parțială a contribuției publice la un program operațional sau la o operațiune. Statul membru ține seama de natura și de gravitatea neregulilor și a pierderii financiare care rezultă pentru fonduri sau pentru FEPAM și aplică o corecție proporțională. Corecțiile financiare sunt înregistrate în conturi de către autoritatea de management pentru exercițiul contabil în care este decisă anularea.

(3) Contribuția din partea fondurilor sau din partea FEPAM anulată în conformitate cu alineatul (2) poate fi reutilizată de către statul membru în programul operațional în cauză, sub rezerva dispozițiilor de la alineatul (4).

(4) Contribuția anulată în conformitate cu alineatul (2) nu poate fi reutilizată pentru o operațiune care face obiectul corecției și, în cazul în care este efectuată o corecție financiară

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020
pentru o neregulă sistemică, contribuția nu se poate utiliza pentru nicio operațiune afectată
de nereguli sistemică.”**

De asemenea, potrivit **Regulamentului (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene:**

„Constituie abatere orice încălcare a unei dispoziții de drept comunitar, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al Comunităților sau bugetele gestionate de acestea, fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele Comunităților, fie prin cheltuieli nejustificate.”

Potrivit dreptului național, în conformitate cu prevederile **OUG nr. 66 din 2011**, art. 2 alin. (1):

*„a) **neregulă** – orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu dispozițiile naționale și/sau europene, precum și cu prevederile contractelor ori a altor angajamente legal încheiate în baza acestor dispoziții, ce rezultă dintr-o acțiune sau inacțiune a beneficiarului ori a autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, care a prejudiciat sau care poate prejudicia bugetul Uniunii Europene/bugetele donatorilor publici internaționali și/sau fondurile publice naționale aferente acestora printr-o sumă plătită necuvenit;*

*a¹) **nereguli cu caracter sistemic/de sistem** – nereguli generate de modul în care sunt îndeplinite cerințele-cheie ale sistemelor de management și control care se produc ca urmare a unor deficiențe de proiectare a procedurilor de management și control, a unor erori sistematice de aplicare a procedurilor de management și control sau din necorelarea prevederilor legislației naționale cu reglementările comunitare;”*

În cazul în care neregulile sunt generate de modul în care sunt îndeplinite cerințele cheie ale sistemelor de management și control care se produc ca urmare a unor deficiențe ale procedurilor de management și control, a unor erori sistematice de aplicare a procedurilor de management și control sau din necorelarea prevederilor legislației naționale cu reglementările comunitare, acestea au caracter de sistem.

Prin urmare, NEREGULA este

- **orice ABATERE de la legalitate, regularitate și conformitate**
- **în raport cu**
 - *dispozițiile legale naționale și/sau europene și cu*
 - *prevederile contractelor ori ale altor angajamente legale încheiate în baza acestor dispoziții*
- *care rezultă dintr-o acțiune sau inacțiune a beneficiarului fondurilor europene sau a autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene*
- *care a prejudiciat sau poate prejudicia*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- *bugetul Uniunii Europene sau*
- *bugetele donatorilor publici internaționali și/sau*
- *fondurile publice naționale aferente acestora
printr-o sumă plătită necuvenit.*

Pentru a exista o neregulă trebuie îndeplinite **toate condițiile cumulative** menționate în definiție. Modul în care legislația Uniunii Europene și cea națională, respectiv Curtea de Justiție a Uniunii Europene și instanțele naționale au hotărât până în prezent că se face aplicarea acestor condiții cumulative va fi detaliat în continuare.

Vom trata în mod deosebit aspectul referitor la **prejudiciu**, astfel cum este reflectată îndeplinirea acestei condiții în legislația Uniunii Europene și cea națională, respectiv în jurisprudența Curtea de Justiție a Uniunii Europene și a instanțelor naționale

Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în repetate rânduri cu privire la faptul că nu este necesar a se face dovada întinderii prejudiciului, simpla sa potențialitate fiind suficientă pentru existența nereguli, dacă și celelalte condiții sunt îndeplinite (a se vedea **Cauza C-465/10** Ministre de l’Intérieur, de l’Outre mer, des Collectivités territoriales et de l’Immigration împotriva Chambre de commerce et d’industrie de l’Indre, HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra) 21 decembrie 2011):

*„46 În măsura în care, astfel cum rezultă în special din articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2052/88, **fondurile structurale nu pot servi pentru finanțarea acțiunilor desfășurate cu nerespectarea Directivei 92/50, încălcarea de către beneficiarul unei subvenții FEDR, în calitatea sa de autoritate contractantă, a normelor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii, în vederea realizării acțiunii subvenționate, determină o cheltuială nejustificată și prin aceasta aduce prejudicii bugetului Uniunii.***

47 Astfel, trebuie subliniat că **inclusiv abaterile care nu au un impact financiar precis pot afecta grav interesele financiare ale Uniunii** (a se vedea **Hotărârea din 15 septembrie 2005, Irlanda/Comisia, C 199/03, Rec., p. I 8027, punctul 31**).

[...]

58 Rezultă că, în împrejurări precum cele în cauză în acțiunea principală, **încălcarea de către beneficiarul unei subvenții FEDR a normelor prevăzute de Directiva 92/50, în vederea realizării acțiunii subvenționate, încălcarea ce determină o cheltuială nejustificată și prin aceasta aduce prejudicii bugetului Uniunii, continuă pe toată durata executării contractului încheiat în mod ilegal între prestator și beneficiarul acestei subvenții, astfel încât o asemenea abatere trebuie să fie considerată drept o „abatere continuă” în sensul articolului 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 2988/95.**

59 Potrivit acestei dispoziții, termenul de prescripție aplicabil recuperării subvenției plătite nejustificat beneficiarului curge din ziua în care a încetat abaterea respectivă. Prin urmare, în împrejurări precum cele în cauză în acțiunea principală, în măsura în care contractul privind realizarea acțiunii subvenționate de FEDR nu a fost reziliat, ci a fost executat, termenul de prescripție de patru ani prevăzut la articolul 3 alineatul (1) primul

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020
paragraf din Regulamentul nr. 2988/95 începe să curgă din ziua în care se încheie executarea
contractului de achiziții publice atribuit în mod ilegal.”**

De exemplu, în **Decizia nr. 2442/2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție**,
aceasta arată că:

*„În raport de definiția pe care actul normativ menționat o dă noțiunii de „neregulă”,
argumentul reclamantei, în sensul că utilizarea prefinanțării în alte scopuri nu a produs niciun
prejudiciu bugetului Uniunii Europene, nu se susține. Se are în vedere faptul că, așa cum
rezultă din textul art. 2 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 66/2011, ne aflăm în prezența unei
nereguli nu numai în situația în care abaterea a produs, în concret, un prejudiciu, ci și în
situația în care are potențialul de a produce un prejudiciu, deci este aptă să producă un
prejudiciu, deși în concret acesta nu s-a produs.*

*În opinia instanței, faptul că ulterior folosirii sumelor de bani contul de prefinanțare a
fost întregit nu are relevanță, întrucât, chiar dacă în acest fel prejudiciul nu s-a produs, acesta
se putea produce, iar faptul că transferul sumelor de bani a fost efectuat întrucât exista riscul
încetării activității reclamantei, nu poate constitui o justificare valabilă, în raport de
prevederile legale și clauzele contractelor de finanțelor.”*

Din punctul de vedere al **aplicării în timp a definiției noțiunii de neregulă**, au existat anumite
interpretări divergente, deoarece **definiția** anterioară din legislația națională a noțiunii „neregulă”
era mai favorabilă beneficiarilor, întrucât lipsea elementul de potențialitate a prejudiciului (**dar nici
nu prevedea principiul proporționalității, principiu de bază al OUG nr. 66/2011**):

Astfel, art. 2 din **OG nr. 79/2003** prevede:

*„În sensul prezentei ordonanțe, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum
urmează:*

**a) neregula reprezintă orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în
raport cu dispozițiile legale naționale și/sau comunitare, precum și cu prevederile
contractelor ori ale altor angajamente legale încheiate în baza acestor dispoziții, care
prejudiciază bugetul general al Comunității Europene și/sau bugetele administrate de
aceasta ori în numele ei, precum și bugetele din care provine cofinanțarea aferentă printr
o cheltuială necuvenită;**

[...]

**d) creanțele bugetare rezultate din nereguli reprezintă sume de recuperat la bugetul
general al Comunității Europene și/sau la bugetele administrate de aceasta ori în numele ei,
precum și/sau la bugetele de cofinanțare aferente, ca urmare a utilizării necorespunzătoare
a fondurilor comunitare și a sumelor de cofinanțare aferente și/sau ca urmare a obținerii
necuvenite de sume în cadrul măsurilor care fac parte din sistemul de finanțare integrală ori
parțială a acestor fonduri;”.**

Art. 4 din OG nr. 79/2003 prevede:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

„(1) Constituie obiect al recuperării creanțelor bugetare rezultate din nereguli sumele plătite necuvenit din fonduri comunitare și/sau din cofinanțarea aferentă, costurile bancare, inclusiv accesoriile acestora, precum și alte sume stabilite de lege în sarcina debitorului. [...]”

Astfel, **Curtea Constituțională a României** a propunțat, în 2015, **Decizia nr. 66**, prin care constata că OUG nr. 66/2011 se poate aplica doar aspectelor procedurale, nu și celor substanțiale ale constatării neregulilor, în sensul că, pentru situațiile apărute sub imperiul legii vechi (OG nr. 79/20013), nu se poate aplica definiția din OUG nr. 66/2011:

*„31. [...] Or, cele două acte normative cuprind, în privința activităților de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, **reguli de drept substanțiale** specifice [...], astfel încât, optând pentru un asemenea criteriu, **legiuitorul a încălcat principiul neretroactivității legii, întrucât raportul juridic nu mai este guvernat de legea în vigoare la data nașterii sale, ci de o lege ulterioară, străină acestuia. Or, este de principiu că o situație juridică definitiv consolidată sub imperiul unei legi substanțiale nu poate fi guvernată de o lege ulterioară decât cu încălcarea art.15 alin. (2) din Constituție.***

32 Curtea reține că textul de lege criticat aduce atingere principiului neretroactivității, deoarece permite aplicarea normelor de drept substanțial din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 cu privire la nereguli săvârșite în intervalul temporal în care era în vigoare Ordonanța Guvernului nr.79/2003, legiuitorul reglementând un criteriu greșit pentru determinarea aplicabilității noilor norme de drept substanțial, respectiv existența sau nu a unor activități de control în desfășurare la momentul intrării în vigoare a noii legi, fără a se raporta la legea în vigoare la momentul nașterii raportului juridic. **Rezultă așadar că raportul juridic este supus reglementărilor legale în vigoare la data nasterii sale, schimbarea ulterioară a condițiilor legale neavând nicio influență asupra legalității acestuia. [...]**

33 Curtea constată că, urmare a aditerii excepției de neconstituționalitate, calificarea neregulii și stabilirea creanțelor bugetare se vor face în temeiul actului normativ în vigoare la data săvârșirii neregulii potrivit principiului *tempus regit actum*, așadar **fără a se putea combina dispozițiile de drept substanțial din Ordonanța Guvernului nr.79/2003 cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.66/2011, în vreme ce procedura urmată de organele de control va fi cea reglementată prin actul normativ în vigoare la data efectuării controlului.”**

Ulterior, Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 26 mai 2016 în cauzele conexe C-260/14 și C-261/14, având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Bacău (România), prin deciziile din 8 mai 2014, primite de Curte la 30 mai 2014, în procedurile Județul Neamț (C-260/14), Județul Bacău (C-261/14) împotriva Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, a tranșat această problematică în mod diametral opus:

„Principiile securității juridice și protecției încrederii legitime trebuie interpretate în sensul că nu se opun aplicării de către un stat membru a unor corecții financiare reglementate printr un act normativ intern intrat în vigoare după ce a avut loc o pretinsă încălcare a unor dispoziții în materia atribuirii unor contracte de achiziții publice, cu condiția să fie vorba despre aplicarea unei reglementări noi la efectele viitoare ale unor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT" cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

situații apărute sub imperiul reglementării anterioare, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere, care trebuie să țină seama de ansamblul împrejurărilor relevante din litigiile principale.

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 26 mai 2016 în cauzele conexe C-260/14 și C-261/14 se propunță în același sens menționat anterior și cu privire la existența neregulii:

*„46 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare în cauza C 260/14 că articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2988/95 și articolul 2 punctul 7 din Regulamentul nr. 1083/2006 trebuie interpretate în sensul că **nerespectarea dispozițiilor naționale de către o autoritate contractantă care beneficiază de fonduri structurale în cadrul atribuirii unui contract de achiziții publice având o valoare estimată inferioară pragului prevăzut la articolul 7 litera (a) din Directiva 2004/18 poate constitui, cu ocazia atribuirii acestui contract, o „abatere” în sensul articolului 1 alineatul (2) menționat, respectiv o „neregularitate” în sensul articolului 2 punctul 7 amintit, în măsura în care această nerespectare are sau ar putea avea ca efect prejudicierea bugetului general al Uniunii prin imputarea unei cheltuieli nejustificate.**”*

De asemenea, **principiul proporționalității** este un principiu de bază al prevăzut de **OUG nr. 66/2011**.

Conform art. 2: „n) **principiul proporționalității** – orice măsură administrativă adoptată trebuie să fie adecvată, necesară și corespunzătoare scopului urmărit, atât în ceea ce privește resursele angajate în constatarea neregulilor, cât și în ceea ce privește stabilirea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, ținând seama de natura și frecvența neregulilor constatate și de impactul financiar al acestora asupra proiectului/programului respectiv;”.

Potrivit art. 17: „Orice acțiune întreprinsă în sensul constatării unei nereguli și al stabilirii creanțelor bugetare rezultate din nereguli se realizează cu aplicarea **principiului proporționalității**, ținându-se seama de **natura și de gravitatea neregulii** constatate, precum și de **amplourea și de implicațiile financiare** ale acesteia.”.

Aceste aspecte sunt evidente în cazul **procentelor de corecție financiară sau reducerilor procentuale**, pe care le vom detalia în cele ce urmează și care se bazează pe **Orientările COCOF 2013**:

„1.3. Criterii care trebuie avute în vedere atunci când se decide ce rată de corecție trebuie aplicată

Prezentele orientări stabilesc un interval de corecții de 5 %, 10 %, 25 % și 100 %, care sunt aplicate cheltuielilor aferente unui contract. Acestea țin seama de gravitatea neregulii și de principiul proporționalității. Aceste rate de corecție se aplică în cazul în care nu este posibil să se cuantifice cu exactitate implicațiile financiare pentru contractul în cauză.

Gravitatea unei nereguli legate de nerespectarea normelor privind achizițiile publice și implicațiile financiare aferente pentru bugetul Uniunii sunt evaluate ținând seama de următorii factori: nivelul concurenței, al transparenței și al egalității de tratament. Un indicator clar al gravității neregulii este situația în care nerespectarea normelor are un efect

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

disuasiv pentru potențialii ofertanți sau în care o astfel de nerespectare conduce la atribuirea contractului altui ofertant decât celui care ar fi trebuit să îl obțină.

”Dacă neregula este doar de natură formală, fără a avea vreo implicație financiară reală sau potențială, nu se va efectua nicio corecție.”

SECȚIUNEA 4.2. CLASIFICAREA NEREGULILOR. TIPURI DE NEREGULI. EXEMPLE

Neregulile pot fi clasificate în funcție de **cauzalitate** (neintenționate și intenționate), **impact** (financiar sau nefinanciar) și **frecvență** (sistemice sau specifice).

În ceea ce privește frecvența, neregulile sunt sistemice atunci când apar sau au o probabilitate mare de apariție ca rezultat al unor deficiențe din cadrul sistemelor de control intern sau a unei gestionări defectuoase sau specifice dacă acestea apar ocazional într-o anumită operațiune și nu reprezintă o deficiență semnificativă a funcționării sistemului de control intern.

Nereguli în cadrul achizițiilor și alte tipuri de nereguli

Trebuie precizat, așa cum am amintit și la începutul prezentului manual, că o pondere importantă în cadrul neregulilor este deținută de cele apărute în cadrul achizițiilor publice (indiferent de etapa acestora – planificare, derulare, evaluare, atribuire, încheierea contractului, executarea contractului) sau a achizițiilor derulate de către beneficiarii privați de fonduri europene, însă acestea nu reprezintă totalitatea tipurilor de nereguli. Având în vedere frecvența neregulilor apărute în cadrul achizițiilor, precum și impactul major al acestora, au fost elaborate norme ce reglementează expres acest tip de nereguli.

Neregulile pot exista însă și extrinsec achizițiilor, caz în care au ca efect neeligibilitatea respectivelor cheltuieli, și anume neplata acestora către beneficiar sau, în cazul în care au fost deja plătite și sunt descoperite ulterior, recuperarea acestora de la beneficiar.

Așadar, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația aplicării de reduceri procentuale din sumele solicitate la plată de către beneficiari, în situația în care constată abateri de la aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție, fie în raport cu reglementările naționale în vigoare în domeniul achizițiilor publice, fie cu procedurile specifice de achiziții aplicabile beneficiarilor privați.

În cazul în care se constată nereguli în aplicarea de către beneficiari a prevederilor privind procedurile de achiziție publică, fie în raport cu reglementările naționale în vigoare în domeniul achizițiilor publice, fie cu procedurile specifice de achiziții aplicabile beneficiarilor privați, se emit note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.

Aplicarea unor norme procedurale diferite în funcție de situație nu este de natură a înlătura, în anumite cazuri, caracterul de neregulă al faptei respective. Dacă sunt întrunite elementele definitorii ale neregulii, acesta există indiferent dacă a apărut în cadrul unei achiziții sau dacă s-au făcut deja plăți către beneficiari sau nu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Conform art. 6 din OUG nr. 66/2011, **autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația de a exclude integral sau parțial de la rambursarea/plata cheltuielilor efectuate și declarate de beneficiari acele cheltuieli care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate ori conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare în vigoare, în situația în care - în procesul de verificare a solicitărilor de plată - acestea determină existența unor astfel de cheltuieli:**

„Art. 6

(1) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația de a exclude integral sau parțial de la rambursarea/plata cheltuielilor efectuate și declarate de beneficiari acele cheltuieli care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate ori conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare în vigoare, în situația în care - în procesul de verificare a solicitărilor de plată - acestea determină existența unor astfel de cheltuieli.

[...]

*(4) În aplicarea prevederilor alin. (1) și având în vedere **principiul proporționalității**, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația de a face reduceri procentuale din sumele solicitate la rambursarea/plata finală, reprezentând cheltuieli efectuate și declarate de beneficiari, în situația în care constată neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a indicatorilor/obiectivelor proiectelor finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora, pentru care beneficiarii și-au angajat răspunderea realizării, în perioada de implementare a contractelor/acordurilor/deciziilor/ordinelor de finanțare nerambursabilă ori a altor tipuri de contracte multianuale, cu excepția cazurilor în care regulile stabilite de donatorul public internațional prevăd altfel.*

(5) Reducerile prevăzute la alin. (4) se efectuează în funcție de gradul de realizare a indicatorilor/obiectivelor, în conformitate cu procedurile specifice stabilite de fiecare autoritate cu competențe în gestionarea fondurilor europene.

În acest sens, amintim, ca act normativ relevant, HG nr. 399 din 27 mai 2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.

Astfel, conform art. 2 din HG nr. 399/2015:

„pentru a fi eligibilă, o cheltuielă trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

a) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023, respectiv între 1 septembrie 2013 și 31 decembrie 2023 pentru cheltuielile efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, cu respectarea perioadei de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul/decizia/ordinul de finanțare;

b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020
verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din
Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013;**

c) să fie în conformitate cu prevederile programului;

d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management sau organismul intermediar și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013;

e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;

f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;

g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.”

De exemplu:

- includerea, în cadrul unei cereri de plată sau de rambursare a unor cheltuieli care, potrivit legislației aplicabile și Ghidului solicitantului, nu fac parte din categoria cheltuielilor eligibile, precum:
 - a fost angajată și plătită de beneficiar înainte de 1 ianuarie 2014;
 - face parte din cheltuielile neeligibile:
 - mentenanța în afara perioadei de implementare, în perioada de sustenabilitate;
 - comisioane și dobânzi bancare;
 - achiziția de imobile terenuri sau clădiri în condițiile în care aceasta este exclusă de la finanțare sau este permisă, dar numai într-un anumit procent, pe care beneficiarul l-a depășit – în aceste condiții, pentru suma care depășește procentul permis, cheltuiela este neeligibilă;
 - neprezentarea de către beneficiar a documentelor justificative pentru plata sau rambursarea cheltuielilor:
 - beneficiarul nu prezintă facturi pentru cheltuielile solicitate;
 - beneficiarul, instituție publică, prezintă doar facturi pe care le-a achitat, dar nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în ALOP (Ordinul nr. 1792/2002 – Normele metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale);
 - beneficiarul solicită rambursarea unor cheltuieli cu salariile care depășesc numărul de ore lucrate în proiect; în schimb, dacă solicită decontarea cheltuielilor cu salariile pentru situații în care persoana respectivă era în concediu de odihnă sau concediu medical, acest caz poate reprezenta o suspiciune de fraudă, nu doar o simplă neregulă;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- neatingerea, de către beneficiar, a obiectivului proiectului sau, în tot ori în parte, a indicatorilor acestuia (în funcție de prevederile contractului de finanțare).

Conform OUG nr. 66/2011, conform art. 45, **dreptul de a stabili creanța bugetară se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor datei de închidere a programului, comunicată oficial de către Comisia Europeană/donatorul public internațional prin emiterea declarației finale de închidere, cu excepția cazului în care normele Uniunii Europene sau ale donatorului public internațional prevăd un termen mai mare.**

De asemenea, în cazul în care existența creanței bugetare depinde de existența unei fapte penale, respectiv a unei fraude, și a fost sesizat/sesizată DLAF/Agencia Națională de Integritate - ANI, autoritățile competente prevăzute la art. 20 suspendă de drept emiterea titlului de creanță până la obținerea deciziei definitive a instanței privind caracterul penal sau nepenal al fetei incriminate și dispun aplicarea măsurilor asigurătorii prevăzute la art. 40 alin. (1), cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 8 alin. (2):

„(2) În cazul în care, ca urmare a sesizării menționate la alin. (1), organul de urmărire penală transmite cazul spre soluționare instanțelor de judecată, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene are obligația luării următoarelor măsuri până la pronunțarea deciziei definitive a instanței privind caracterul penal sau nepenal al fetei incriminate:

„a) pentru beneficiarii privați suspendă aplicarea prevederilor contractului/deciziei/ordinului/acordului de finanțare și în mod subsecvent suspendă plata/rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar;

b) pentru beneficiarii publici suspendă plata/rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar aferente contractului economic pentru care a fost formulată sesizarea.

c) pentru beneficiarii schemelor/măsurilor de sprijin acordate din Fondul european pentru garantare agricolă și/sau Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală și din fondurile publice naționale aferente acestora se vor compensa debitul și penalitățile aferente schemei sau măsurii de finanțare afectate și deblocarea diferențelor de sume pentru celelalte scheme sau măsuri de finanțare neafectate.”

În ceea ce privește tipurile de abateri/nereguli constatate **OUG nr. 66/2011** cuprinde doar tipurile de abateri/nereguli constatate, detalierea acestora - descrierea abaterii/neregulii constatate și corecția financiară/reducerea procentuală aplicabilă – fiind realizată prin intermediul Anexei la **HG nr. 519 din 26 iunie 2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora**, pe care o prezentăm în continuare.

Înainte de a menționa cazurile concrete de nereguli care atrag corecții financiare/reduceri procentuale, se impune a fi făcută o precizare foarte importantă: **enumerarea cazurilor de nereguli din anexa la OUG nr. 66/2011 NU ESTE LIMITATIVĂ, respectivele cazuri fiind sunt cele care au fost**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT" cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

constatate cel mai frecvent ca urmare a activității de verificare/control/audit, putându-se aplica corecții financiare/reduceri procentuale și în alte cazuri decât cele expres prevăzute în anexă în concordanță cu principiul proporționalității sau, acolo unde este posibil, prin analogie cu abaterile identificate în anexă.

„Art. 6

(1) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația de a exclude integral sau parțial de la rambursarea/plata cheltuielilor efectuate și declarate de beneficiari acele cheltuieli care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate ori conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare în vigoare, în situația în care - în procesul de verificare a solicitărilor de plată - acestea determină existența unor astfel de cheltuieli.

(2) Excluderea integrală sau parțială de la plată, în situația prevăzută la alin. (1), se aplică în mod corespunzător și în cazul cererilor de plată a drepturilor beneficiarilor instrumentelor de finanțare a politicii agricole comune și a politicii comune pentru pescuit.

(3) În aplicarea prevederilor alin. (1), autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația aplicării de reduceri procentuale din sumele solicitate la plată de către beneficiari, în situația în care constată cel puțin una din abaterile prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență, în raport cu:

a) reglementările naționale în vigoare în domeniul achizițiilor publice;

b) reglementările comunitare aferente programelor cărora le sunt aplicabile alte prevederi decât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare;

c) procedurile sau instrucțiunile specifice de achiziții aplicabile beneficiarilor privați, alții decât autoritățile contractante.

(3¹) Ratele reducerilor procentuale aplicate conform prevederilor alin. (3) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(3²) Tipurile de abateri de la aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție prevăzute în anexă sunt cele care au fost constatate cel mai frecvent ca urmare a activității de verificare/control/audit. Pentru alte abateri care nu sunt definite în anexă autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene aplică reduceri procentuale în concordanță cu principiul proporționalității sau, acolo unde este posibil, prin analogie cu abaterile identificate în anexă.

(3³) Pentru abaterile de la aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție de natură formală, care nu au niciun potențial impact financiar, nu se aplică reduceri procentuale. Situațiile care pot fi constatate ca fiind fără impact financiar sunt prevăzute în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

(3⁴) În cazul în care, pentru același contract de achiziție verificat, se constată existența mai multor abateri privind regimul achizițiilor pentru care trebuie aplicate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

reducerile procentuale prevăzute în anexă, se va aplica valoarea cea mai mare a reducerii procentuale propuse.

[...]

Art. 27

(1) În cazul în care se constată nereguli determinate de abaterile prevăzute în anexă, în aplicarea de către beneficiari a prevederilor privind procedurile de achiziție, în raport fie cu reglementările naționale în vigoare în domeniul achizițiilor publice, fie cu reglementările comunitare aferente programelor cărora le sunt aplicabile alte prevederi decât cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare, fie cu procedurile specifice/instrucțiunile de achiziții aplicabile beneficiarilor privați, se emit note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 20 și 21.

(2) Valoarea creanței bugetare se determină prin aplicarea de corecții financiare ale căror rate sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului.

(3) Pentru neregulile rezultate din abateri de la aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție, care nu au niciun impact financiar, nu se aplică corecții financiare. Situațiile care pot fi constatate ca fiind fără impact financiar sunt prevăzute în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

(4) În cazul în care, pentru aceeași procedură de achiziție sau pentru același contract, se constată mai multe nereguli, ratele de corecție financiară nu se cumulează, fiind aplicabilă exclusiv rata cea mai mare a corecției financiare.

(5) Pentru alte abateri care nu sunt definite în anexă, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene aplică corecții financiare, în concordanță cu principiul proporționalității sau, acolo unde este posibil, prin analogie cu abaterile identificate în anexă.”

De exemplu, niciunde în anexa la OUG nr. 66/2011, respectiv la HG nr. 519/2014, nu este prevăzut un caz concret de neregulă privind aplicarea unei proceduri de negociere FĂRĂ publicarea prealabilă a unui anunț de participare, ci doar privind aplicarea unei proceduri de negociere CU publicarea prealabilă a unui anunț de participare, deci o negociere competitivă, conform noii legislații în domeniul achizițiilor publice. Neprevăderea în mod expres, în cazul anexei, a unui caz de neregulă referitor la procedura de negociere FĂRĂ publicarea prealabilă a unui anunț de participare nu va echivala, în mod automat, cu exonerarea de răspundere a beneficiarului care a aplicat o astfel de procedură fără respectarea condițiilor legale aplicabile (de ex., art. 104 din Legea nr. 98/2016). Din punct de vedere procedural, trebuie să se menționeze ca bază juridică art. 27 alin. (5), iar nu un anumit caz punctual din anexă, deoarece acelea nu sunt aplicabile respectivei nereguli.

La fel, poate fi neregulă (dacă se întrunesc și restul condițiilor prevăzute de legislație) cazul în care acțiunea autorității contractante are ca efect cumularea artificială a contractelor de achiziție publică, nu doar divizarea lor în contracte de valori mai mici, întrucât efectul este tot o denaturare a normelor substanțiale în domeniu, prin denaturarea concurenței aducându-se atingere în mod

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

direct art. 2 din Legea nr. 98/2016 (de ex., se cumulează un contract de lucrări cu un contract de servicii de informare și publicitate, procedura nefiind lotizată, ci unică. În cazul cumulării oricărui tip de contract cu cel de management de proiect, există inclusiv riscul apariției unui conflict de interese generat de situația specială a atribuțiilor unui prestator de servicii de management de proiect în cadrul unui proiect).

De asemenea, trimiterile la anumite acte normative concrete (precum OUG nr. 34/2006) care, între timp, au fost abrogate, nu vor limita aplicarea prevederilor OUG nr. 66/2011, trimiterile înțelegându-se ca fiind făcute la legislația în vigoare (de ex., Legea nr. 98/2016 a achizițiilor publice sau Legea nr. 99/2016 a achizițiilor sectoriale).

Totodată, trebuie avute în vedere și faptul că anumite neconcordanțe terminologice nu invalidează aplicarea cazurilor de corecție financiară/reducere procentuală, fie prin intermediul unui punct concret din anexă, fie prin intermediul alin. (5) al art. 27, atâta timp cât, în mod neechivoc, este prezentată situația de fapt și de drept.

De exemplu, OUG nr. 66/2011 și HG nr. 519/2014 menționează criteriile de „selecție”, nu criteriile de calificare și selecție, în condițiile în care, în domeniul achizițiilor, criteriile de selecție se referă numai la procedurile în mai multe etape, care presupun o selecție a candidaților, iar cele de calificare, la procedurile într-o singură etapă, unde se depun direct oferte. Concret, în cazul unei licitații deschise, nu vom avea niciodată criterii de selecție, ci doar de calificare, întrucât nu există etapa de selecție.

Se poate observa însă ca referirea, care are la bază terminologia din limba engleză („selection criteria”) se referă la etapa de calificare, respectiv de selecție (dacă procedura permite acest lucru), iar nu la etapa de atribuire.

Aceleași precizări sunt valabile, de ex., pentru sintagma „subcriterii de atribuire”, ceea ce se regăsește în achizițiile publice sub noțiunea „factori de evaluare” (noțiune, de asemenea, utilizată, în alt context, în legislația specifică neregulilor și corecțiilor financiare).

În aceeași manieră, este evident din descrierea abaterii/ a neregulii constatate că nu se sancționează situația în care autoritatea contractantă nu atribuie contractul de achiziție publică unui ofertant care a avut un preț neobișnuit de scăzut (fapt ce reprezintă o acțiune corectă și în deplină concordanță cu legislația), ci situația în care un ofertant cu un preț APARENT neobișnuit de scăzut este respins fără să i se solicite clarificări, adică fără ca autoritatea contractantă să depună toate diligențele și să facă toate demersurile necesare pentru a se convinge dacă prețul respectiv chiar este neobișnuit de scăzut, adică se încadrează în situația prevăzută la art. 210 din Legea nr. 98/2016 („În cazul unei propuneri financiare aparent neobișnuit de scăzută în raport cu lucrările, produsele sau serviciile care constituie obiectul contractului de achiziție publică/acordului-cadru care urmează a fi atribuit/încheiat, autoritatea contractantă are obligația de a solicita ofertantului care a depus o astfel de ofertă clarificări cu privire la prețul sau costurile propuse în respectiva ofertă.”), iar exemplele pot continua.

Ca *propunere de lege ferenda*, ar fi oportun ca terminologia să fie unificată cu cea utilizată în domeniul achizițiilor publice, deoarece reprezintă corecții financiare/reduceri procentuale aplicabile unor nereguli din acest domeniu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

De asemenea, **în cazul în care, pentru același contract de achiziție verificat, se constată existența mai multor abateri privind regimul achizițiilor pentru care trebuie aplicate reducerile procentuale prevăzute în anexă, se va aplica valoarea cea mai mare a reducerii procentuale propuse.**

Prezentăm în continuare Anexa la HG nr. 519/2016 privind ratele pentru stabilirea reducerilor procentuale/corecțiilor financiare care se aplică în cazul nerespectării procedurilor de achiziții.

Numeroase exemple în acest sens pot fi găsite în cadrul **Rapoartelor publice anuale ale Curții de Conturi, secțiunea referitoare la Autoritatea de Audit**, care pot fi găsite la adresa web: <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii.aspx?niv1=1> (de ex., Raportul pentru anul 2016: <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Raportul%20public%20pe%20anul%202016.pdf>)

PARTEA 1 – Achiziții publice

A) Contracte a căror valoare este egală sau mai mare decât plafonul/pragul stabilit în legislația națională privind achizițiile publice pentru care există obligația publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

B) Contracte a căror valoare este sub plafonul/pragul stabilit, conform legislației în vigoare, pentru publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

În conformitate cu prevederile legislației europene și ale jurisprudenței Curții Europene de Justiție în cazul contractelor pentru care aplicarea directivelor din domeniul achizițiilor publice nu este obligatorie sau este parțial obligatorie și se constată abateri de la aplicarea prevederilor legislației naționale în domeniul achizițiilor publice autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene/structurile de control aplică reducerile procentuale/corecțiile financiare prevăzute la lit. A).

ANUNȚUL DE PARTICIPARE ȘI DOCUMENTAȚIA DE ATRIBUIRE

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
1.	Nepublicarea unui anunț de participare	Anunțul de participare nu a fost publicat în conformitate cu regulile aplicabile [de exemplu publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) atunci când aceasta este prevăzută de directive/legislația națională*i)]	100% 25% dacă publicarea unui anunț de participare este prevăzută în directive și acest anunț nu a fost publicat în JOUE, dar au fost publicate suficiente informații care pot garanta că o întreprindere situată într-un alt stat membru poate avea acces la informațiile relevante privind procedura de achiziție publică

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
 prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
			respectivă, înainte ca aceasta să fie atribuită, astfel că această întreprindere să fie în măsură să prezinte o ofertă sau să își manifeste interesul în vederea obținerii acestui contract. În practică aceasta înseamnă fie că anunțul de participare a fost publicat la nivel național (în conformitate cu legislația sau cu reglementările naționale aplicabile), fie că normele de bază privind publicarea unui anunț de participare au fost respectate.
2.	Divizarea artificială a contractelor de lucrări/produse/servicii	Lucrările care urmează să fie executate sau bunurile/serviciile care urmează să fie livrate/prestate sunt divizate pentru ca procedura de achiziție respectivă să nu mai fie sub incidența directivelor/legislației naționale și pentru a nu face obiectul publicării anunțului de participare în JOUE aferent totalității lucrărilor, bunurilor și serviciilor propuse a fi achiziționate.	100% 25% dacă publicarea unui anunț de participare este prevăzută în directive și acest anunț nu fost publicat în JOUE, dar au fost publicate suficiente informații care pot garanta că o întreprindere situată într-un alt stat membru poate avea acces la informațiile relevante privind procedura de achiziție publică respectivă, înainte ca aceasta să fie atribuită, astfel că această întreprindere să fie în măsură să prezinte o ofertă sau să își manifeste interesul în vederea obținerii acestui contract. În practică aceasta înseamnă fie că anunțul de participare a fost publicat la nivel național (în conformitate cu legislația sau cu reglementările naționale aplicabile), fie că normele de bază privind publicarea unui

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
			anunț de participare au fost respectate.
3.	Nerespectarea (de către autoritatea contractantă) a termenului-limită de depunere a ofertelor sau a datei de primire a candidaturilor (din partea potențialilor ofertanți)*ii)	Termenul-limită de primire a ofertelor sau de primire a candidaturilor este mai scurt decât termenele fixate prin directivă/legislația națională.	25% dacă reducerea termenelor este mai mare de 50%; 10% dacă reducerea termenelor este mai mare de 30%; 5% pentru orice altă reducere de termene (corecția financiară/reducerea procentuală poate fi între 2% și 5%, în cazul în care natura și gravitatea consecințelor abaterii nu justifică o corecție financiară/reducere procentuală de 5%.)
4.	Potențialii ofertanți/candidați au la dispoziție un termen prea scurt pentru obținerea documentației de atribuire	Timpul în care potențialii ofertanți/candidați dispun pentru obținerea documentației de atribuire este prea scurt, ceea ce are ca efect crearea unui obstacol nejustificat în ceea ce privește asigurarea cadrului concurențial al procedurii organizate. Corecțiile/Reducerile sunt aplicate de la caz la caz. Pentru determinarea ratei se va ține cont de eventuale circumstanțe atenuante legate de specificitatea și complexitatea procedurii de achiziție, în special de sarcina administrativă suplimentară pe care o creează sau de dificultățile întâmpinate în furnizarea documentației de atribuire.	25% dacă timpul de care dispun potențialii ofertanți/candidați pentru obținerea documentației de atribuire este mai mic de 50% din termenul legal de primire a ofertelor 10% dacă timpul de care dispun potențialii ofertanți/candidați pentru obținerea documentației de atribuire este mai mic de 60% din termenul legal de primire a ofertelor 5% dacă timpul de care dispun potențialii ofertanți/candidați pentru obținerea documentației de atribuire este mai mic de 80% din termenul legal de primire a ofertelor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
5.	Nepublicarea prin erată a prelungirii termenelor de depunere a ofertelor sau a prelungirii termenului de primire a candidaturilor*iii)	Termenul de primire a ofertelor sau de primire a candidaturilor au fost prelungite fără a se respecta regulile de publicitate aplicabile în domeniu (respectiv publicarea în JOUE dacă procedura de atribuire intră sub incidența directivelor).	10% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 5% în funcție de gravitate.
6.	Cazul în care nu se justifică atribuirea unui contract prin procedura de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare.	Autoritatea contractantă atribuie un contract de servicii recurgând la o procedură de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare, dar această procedură nu este justificată în raport cu prevederile legale aplicabile.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
7.	În cazul în care se organizează o procedură de atribuire în domeniul apărării sau al securității naționale pentru care se aplică prevederile Directivei 2009/81/CE/legislației naționale și nu este elaborată o justificare adecvată pentru nepublicarea unui anunț de participare	Autoritatea contractantă atribuie un contract în domeniul apărării sau al securității naționale recurgând la o procedură de dialog competitiv sau de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare în cazuri în care circumstanțele nu justifică aplicarea unei astfel de proceduri.	100% Corecția/Reducerea poate fi diminuată la 25%, la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
8.	În anunțul de participare și/sau în documentația de atribuire nu sunt menționate criteriile de selecție și/sau	Anunțul de participare nu descrie suficient de detaliat criteriile de selecție și/sau nici în anunțul de participare și nici în documentația de atribuire nu sunt descrise	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% dacă criteriile de selecție/atribuire erau enunțate în anunțul de participare (sau în documentația

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
	criteriile de atribuire după caz.	suficient de detaliat criteriile de atribuire și ponderea acestora.	de atribuire, în ceea ce privește criteriile de atribuire), dar erau insuficient detaliate.
9.	Prin anunțul de participare sau prin documentația de atribuire sunt stabilite criterii de selecție/atribuire ilegale și/sau discriminatorii.	În cazul în care operatorii economici sunt descurajați să participe la o procedură din cauza unor criterii de selecție și/sau atribuire ilegale stabilite prin anunțul de participare sau prin documentația de atribuire, de exemplu: Obligația ofertantului de a avea deja un sediu sau un reprezentant în țara sau în regiunea respectivă. Obligația ofertantului de a avea experiență în țara sau în regiunea respectivă.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
10.	Criteriile de selecție nu sunt nici în legătură și/sau nu sunt proporționale cu obiectul contractului.	Când se poate demonstra că nivelul minim de capacitate tehnică solicitat nu este nici în legătură și/sau nici proporțional cu obiectul contractului, astfel nu se poate garanta egalitatea de acces a ofertanților sau are ca efect crearea de obstacole nejustificate în ceea ce privește concurența.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
11.	Specificații tehnice discriminatorii	Stabilirea de norme tehnice prea specifice nu permite asigurarea egalității de acces a ofertanților sau are ca efect crearea de obstacole nejustificate în ceea ce privește concurența.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
12.	Definirea insuficientă a obiectului contractului	Descrierea din anunțul de participare și/sau din documentația de atribuire este insuficientă ca să permită potențialilor ofertanți/candidați să determine care este obiectul contractului.	10% Corecția/Reducerea poate fi diminuată la 5% în funcție de gravitate. În cazul în care lucrările executate nu au făcut obiectul unei publicări, pentru suma respectivă se aplică o corecție/reducere de 100%.

Exemple de nereguli în cazul anunțului de participare, respectiv a documentației de atribuire:

- autoritatea contractantă a realizat o achiziție directă, cu publicarea unui „anunț de participare pe site-ul propriu în condițiile în care era vorba despre atribuire unui contract de lucrări de 73.000.000 de lei, valoare care depășește pragul de publicare în JOUE a anunțului de participare, conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 98/2016:

„(1) Autoritatea contractantă are obligația publicării unui anunț de participare și/sau de atribuire în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la atribuirea contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru a căror valoare estimată, fără TVA, este egală sau mai mare decât următoarele praguri valorice:

a) 24.977.096 lei, pentru contractele de achiziție publică/ acordurile-cadru de lucrări;

b) 648.288 lei, pentru contractele de achiziție publică/ acordurile-cadru de produse și de servicii;

c) 994.942 lei, pentru contractele de achiziții publice/ acordurile-cadru de produse și de servicii atribuite de consiliul județean, consiliul local, Consiliul General al Municipiului București, precum și de instituțiile publice aflate în subordinea acestora;

d) 3.376.500 lei, pentru contractele de achiziție publică/ acordurile-cadru de servicii care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2.”

Sanțiunea aplicabilă – corecție de 100%.

- Autoritatea contractantă a divizat în mod artificial contractele de achiziție publică în situația în care, pentru serviciile de informare și publicitate, a realizat mai multe achiziții, nu una singură, deși se impunea cumularea valorilor estimate și, cel mult, lansarea unei achiziții pe loturi, dar nu a unor proceduri distincte;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- În cazul în care criteriile de calificare și/sau selecție nu sunt în legătură cu obiectul contractului sau nu sunt proporționale cu acesta, trebuie avută în vedere și Instrucțiunea nr. 2/2017 a ANAP, unde se precizează următoarele (la art. 5):

„(3) Experiența similară nu trebuie să fie solicitată și pentru activități secundare/accesorii, indiferent de ponderea valorică a acestora în obiectul contractului de achiziție publică/de achiziție sectorială/acordului-cadru ce urmează a fi atribuit, în condițiile în care acestea nu afectează indicatorii de performanță/nivelul calitativ ce caracterizează obiectul principal sau scopul respectivului contract.

Un caz particular îl reprezintă situația în care o activitate are o pondere valorică redusă în valoarea totală a contractului de achiziție publică/de achiziție sectorială/acordului-cadru, dar influențează performanța asociată rezultatului acestuia prin faptul că stabilește soluția tehnică ce conduce la îndeplinirea indicatorilor de calitate și performanță, îl reprezintă proiectarea lucrărilor ce urmează a fi executate într-un contract de lucrări care include proiectarea și execuția acestora.

În acest caz, autoritatea/entitatea contractată formulează la nivelul fișei de date cerința referitoare la experiența similară prin raportare la rezultatul ce trebuie obținut la finalizarea contractului ce urmează a fi atribuit, respectiv solicitându-se demonstrarea finalizării execuției în ultimii 5 ani a unei construcții similare în cadrul unui contract de lucrări de aceeași natură (ce a inclus proiectarea și execuția lucrărilor), rezultând astfel că operatorul economic în cauză a avut capacitatea de a gestiona construcția unui obiectiv de investiții similar pentru care a fost răspunzător de îndeplinirea indicatorilor de performanță și calitate.”

- Un caz des întâlnit este solicitarea, în cadrul criteriilor de calificare, pe vechea legislație – OUG nr. 34/2006, a unor experți, cum ar fi RTE (responsabilul tehnic cu execuți) în cazul contractelor de lucrări, la momentul depunerii ofertelor, nu la momentul încheierii contractului de achiziție publică – corecție 2% dacă situația apărea doar în cazul unui singur criteriu de calificare, 5% dacă erau mai multe astfel de situații;
- Solicitarea unei experiențe similare a ofertantului nu doar similară, ci, de fapt, identică cu cea a obiectului contractului ce urma a fi atribuit (de ex., experiență similară în renovarea unui spital) – corecție financiară 25%;
- Specificațiile tehnice discriminatorii se pot prezenta sub două forme principale: fie nu este inclusă mențiunea „sau echivalent”, fie, deși, aparent, modalitatea de exprimare ar putea fi considerată corectă, din ansamblul elementelor care trebuie luate în calcul, rezultă că, în realitate, procedura de atribuire respectivă, care ar trebui să fie competitivă (de ex., licitație deschisă) se adresează doar unei singure tehnologii sau unor tehnologii limitative, nepermițând accesul tuturor operatorilor economici interesați și, prin aceasta, se încalcă principiul nediscriminării.

„Art. 2

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(1) Scopul prezentei legi îl constituie asigurarea cadrului legal necesar pentru a realiza achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări în condiții de eficiență economică și socială.

(2) Principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică și a organizării concursurilor de soluții sunt:

- a) nediscriminarea;*
- b) tratamentul egal;*
- c) recunoașterea reciprocă;*
- d) transparența;*
- e) proporționalitatea;*
- f) asumarea răspunderii.”*

- Definirea insuficientă a obiectului contractului se referă inclusiv la situațiile de neclaritate, în care, de ex., conform mențiunilor descriptive, obiectul contractului ar unul, dar, conform codurilor CPV, prin care ar trebui să se realizeze descrierea obiectivă a acestuia, ar fi altul – de ex., nu este clar dacă, în obiectul contractului sunt incluse și servicii de instalare și instruire.

EVALUAREA OFERTELOR

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
1.	Modificarea criteriilor de selecție după deschiderea ofertelor, determinând selectarea incorectă a unui participant	Criteriile de selecție au fost modificate în faza de selecție, ceea ce a determinat acceptarea unui ofertant care nu ar fi fost selectat dacă criteriile de selecție publicate ar fi fost respectate.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
2.	Modificarea criteriilor de selecție după deschiderea ofertelor, determinând	Criteriile de selecție au fost modificate în faza de selecție, ceea ce a determinat respingerea unui ofertant care nu ar fi fost respins dacă	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
	respingerea incorectă a unui participant	criteriile de selecție publicate ar fi fost respectate.	
3.	Evaluarea ofertelor pe baza unor criterii de selecție sau atribuire ilegale	În cursul evaluării ofertelor, criteriile de selecție au fost folosite drept criterii de atribuire sau criteriile de atribuire (sau subcriteriile ori ponderea acestora) indicate în anunțul de participare sau în documentația de atribuire nu au fost respectate, ceea ce a dus la aplicarea de criterii de selecție ori atribuire nelegale. Exemplu: subcriteriile de atribuire utilizate într-o procedură de atribuire nu au nicio legătură cu criteriile de atribuire indicate în anunțul de participare/documentația de atribuire.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
4.	În timpul evaluării nu sunt respectate principiile transparenței și al tratamentului egal.	Justificarea punctajului acordat fiecărei oferte nu este suficient de clară/este lipsită de transparență sau este inexistentă și/sau raportul de evaluare nu există sau nu conține toate elementele solicitate conform normelor juridice.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
5.	Modificarea unei oferte în cursul evaluării	Comisia de evaluare permite candidaților/ofertanților să își modifice ofertele în timpul evaluării.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
6.	Negocierea în cursul procedurii de atribuire	În cadrul unei proceduri deschise sau restrânse autoritatea contractantă negociază cu ofertanții în	25%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
 prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
		timpul evaluării, ceea ce determină o modificare substanțială a condițiilor inițiale cuprinse în anunțul de participare sau în documentația de atribuire.	Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
7.	Procedură de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în urma căreia condițiile enunțate în anunțul de participare sau în documentația de atribuire au fost modificate substanțial*iv)	În contextul unei proceduri de negociere cu publicare prealabilă a unui anunț de participare, condițiile inițiale din contract au fost substanțial modificate, ceea ce ar fi justificat publicarea unei noi proceduri.	25% Corecția/Reducerea poate fi redusă la 10% sau la 5% în funcție de gravitate.
8.	Respingerea unei oferte cu preț neobișnuit de scăzut	În cazul în care comisia de evaluare respinge ofertele cu preț neobișnuit de scăzut în ceea ce privește produsele, lucrările sau serviciile oferite fără să solicite în scris clarificări pe care le consideră necesare privind fundamentarea ofertei	25%
9.	Conflictul de interese	Un conflict de interese a fost stabilit de o instituție administrativă sau judiciară competentă, fie în ceea ce privește beneficiarul contribuției din partea UE, fie în ceea ce privește autoritatea contractantă	100%

Exemple de nereguli în cazul anunțului de participare, respectiv a documentației de atribuire:

- autoritatea contractantă a menționat, în documentația de atribuire, criteriile de calificare clare și legale, dar, la momentul evaluării ofertelor, le interpretează în mod

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

diferit (și nelegal), ceea ce duce fie la calificarea nejustificată a unui ofertant, fie la respingerea nejustificată a altuia – de ex., deși a solicitat ca experiența similară să fie dovedită prin cumularea a X contracte, în timpul evaluării descalifică un anumit operator economic întrucât nu a dovedit experiența similară în integralitate la nivelul unui singur contract; deși a solicitat anumite certificări pentru experți, în timpul evaluării ofertelor, autoritatea contractantă nu ține cont de faptul că un anumit operator economic nu le-a prezentat sau a prezentat documente din care nu a reieșit îndeplinirea cerinței, considerându-l admisibil;

- într-o procedură online, în timpul evaluării ofertelor, solicitările de clarificări din partea autorității contractante nu sunt transmise prin SEAP, ci pe o adresă de e-mail din antetul societății care este membru asociat în asocierea ofertantă;
- autoritatea contractantă impune termene de răspuns pe ore, nu pe zile (a se vedea, de ex., art. 134 din HG nr. 395/2016)

„Art. 134

(1) Comisia de evaluare are obligația de a stabili care sunt clarificările și completările formale sau de confirmare, necesare pentru evaluarea fiecărei solicitări de participare/oferte, precum și perioada de timp acordată pentru transmiterea acestora, termenul-limită neputând fi stabilit decât la nivel de zile lucrătoare, fără a fi precizată o oră anume în cadrul acestuia.

(2) Comisia de evaluare, înainte de a lua o decizie de respingere a candidaturii/ofertei în baza art. 137 alin. (2) lit. h), solicită clarificări și, după caz, completări ale documentelor prezentate inițial de candidat/ofertant/subcontractant/terț susținător cu privire la neîncadrarea în prevederile art. 60 alin. (1) lit. d) și e) din Lege.

(3) Comisia de evaluare va stabili termenul-limită în funcție de volumul și complexitatea clarificărilor și completărilor formale sau de confirmare necesare pentru evaluarea fiecărei solicitări de participare/oferte. Termenul astfel stabilit va fi, de regulă, de minimum 1 zile lucrătoare.

(4) Comunicarea transmisă în sensul alin. (1) către candidat/ofertant trebuie să fie clară și să definească în mod explicit și suficient de detaliat în ce constă solicitarea comisiei de evaluare.

(5) În cazul în care comisia de evaluare solicită unui candidat/ofertant clarificări și, după caz, completări ale documentelor prezentate de acesta în cadrul ofertei sau solicitării de participare, potrivit dispozițiilor art. 209 din Lege, iar candidatul/ofertantul nu transmite în termenul precizat de comisia de evaluare clarificările/completările solicitate sau clarificările/completările transmise nu sunt concludente, oferta sa va fi considerată inacceptabilă.”

- autoritatea contractantă, în situații identice (niciunul dintre operatorii economici nu a depus un anumit document, același) solicită clarificări unuia singur sau, în cazul unui operator economic, îi solicită depunerea documentului, iar, în cazul celui/lui alt, îi solicită să precizeze, unde, în ofertă, se găsește respectivul document;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- modificarea unei oferte în timpul evaluării acesteia trebuie să fie făcută în afara dispozițiilor legale care permit anumite modificări fără ca acestea să conducă la respingerea ofertei (a se vedea, de ex., art. 134 din HG nr. 395/2016):

„(6) În cazul în care ofertantul modifică prin răspunsurile pe care le prezintă comisiei de evaluare potrivit dispozițiilor alin. (1) conținutul propunerii tehnice sau propunerii financiare, oferta sa va fi considerată inacceptabilă.

(7) Prin excepție de la dispozițiile alin. (6), oferta va fi considerată admisibilă în măsura în care modificările operate de ofertant în legătură cu propunerea sa tehnică se încadrează în una din categoriile de mai jos:

a) pot fi încadrate în categoria viciilor de formă; sau

b) reprezintă corectări ale unor abateri tehnice minore, iar o eventuală modificare a prețului total al ofertei, indusă de aceste corectări, nu ar fi condus la modificarea clasamentului ofertanților participanți la procedura de atribuire.

(8) Sunt considerate abateri tehnice minore acele omisiuni/abateri din propunerea tehnică care pot fi completate/corectate într-un mod care nu conduce la depunerea unei noi oferte.

(9) O modificare a propunerii tehnice nu poate fi considerată o abatere tehnică minoră a ofertei inițiale în următoarele situații:

a) cuantificarea teoretică în valoare monetară a respectivei abateri/omisiuni depășește 1% din prețul total al ofertei;

b) cuantificarea teoretică în valoare monetară a respectivei abateri/omisiuni conduce la eludarea aplicării acelor prevederi ale legii care instituie obligații ale autorității contractante în raport cu anumite praguri valorice;

c) în urma corectării respectivei abateri/omisiuni, se constată că s-ar schimba clasamentul ofertanților;

d) modificarea ar presupune o diminuare calitativă în comparație cu oferta inițială;

e) modificarea vizează o parte din ofertă pentru care documentația de atribuire a exclus în mod clar posibilitatea ca ofertanții să se abată de la cerințele exacte ale respectivei documentații, iar oferta inițială nu a fost în conformitate cu aceste cerințe.

(10) Prin excepție de la dispozițiile alin. (6), oferta va fi considerată admisibilă în măsura în care modificările operate de ofertant, la solicitarea comisiei de evaluare, în legătură cu propunerea sa financiară, reprezintă erori aritmetice, respectiv aspecte care pot fi clarificate cu respectarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Lege, elementele propunerii financiare urmând a fi corectate, implicit alături de prețul total al ofertei, prin refacerea calculelor aferente.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(11) În cazul în care ofertantul nu este de acord cu îndreptarea erorilor aritmetice oferta sa va fi considerată inacceptabilă."

IMPLEMENTAREA CONTRACTULUI

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
1.	Modificarea substanțială a contractului în raport cu anunțul de participare sau cu documentația de atribuire*v)	Elementele esențiale ale atribuirii contractului includ, dar nu se limitează: prețul*vi), natura lucrărilor, termenul de execuție, modalitatea de plată și materialele utilizate. Este totdeauna necesară o analiză caz cu caz pentru determinarea elementelor esențiale.	25% din valoarea contractului plus valoarea suplimentară a contractului care este determinată de modificarea substanțială a condițiilor inițiale
2.	Reducerea obiectului contractului	Contractul a fost atribuit în conformitate cu directivele/legislația națională, dar, ulterior, obiectul contractului a fost redus.	Valoarea corespunzătoare diminuării obiectului contractului plus 25% din valoarea finală a contractului (numai dacă reducerea obiectului contractului este substanțială, în sensul că afectează scopul contractului)
3.	Atribuirea de contracte de lucrări/servicii/bunuri suplimentare (dacă o astfel de atribuire constituie o modificare substanțială a condițiilor inițiale ale contractului*vii)), fără o procedură competitivă în cazul în	Contractul inițial a fost atribuit în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, dar a fost urmat de mai multe contracte de suplimentare a lucrărilor executate/bunurilor livrate/serviciilor prestate (formalizate sau nu în scris) care nu au avut la bază proceduri care respectă	100% din valoarea contractelor suplimentare În cazul în care totalul valorii contractelor care se referă la lucrări, bunuri și servicii suplimentare (formalizate sau nu în scris) atribuite fără respectarea dispozițiilor directivelor nu depășește pragul de 50% al contractului inițial,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
	care nu au fost respectate următoarele condiții: - o situație de urgență care rezultă dintr-un eveniment imprevizibil; - o circumstanță neprevăzută în cazul lucrărilor, serviciilor sau bunurilor suplimentare*viii).	prevederile directivelor/legislației naționale, aplicabile negocierii fără publicare pentru un motiv de urgență, rezultat din evenimente imprevizibile sau privind atribuirea contractelor de lucrări, bunuri și servicii suplimentare.	corecția/reducerea poate fi redusă la 25%.
4.	Lucrări sau servicii suplimentare a căror valoare depășește limita fixată de dispozițiile legale aplicabile	Contractul inițial a fost atribuit în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, dar a fost urmat de mai multe contracte de suplimentare a căror valoare depășește procentul de 50% din valoarea contractului inițial*ix).	100% din valoarea care depășește limita de 50% din valoarea contractului inițial. Pentru situațiile în care depășește valoarea contractului inițial cu un procent cuprins între 20% și 49% din valoarea acestuia se aplică prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul implementării contractului (deci a executării sale), trebuie să se țină cont de dispozițiile substanțiale din cadrul legislației aplicabile, de ex., art. 221-222 din Legea nr. 98/2016:

„Art. 221

(1) *Contractele de achiziție publică/Acordurile-cadru pot fi modificate, fără organizarea unei noi proceduri de atribuire, în următoarele situații:*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

a) *atunci când modificările, indiferent de valoarea acestora, au fost prevăzute în documentele achiziției inițiale sub forma unor clauze de revizuire clare, precise și fără echivoc, care pot include clauze de revizuire a prețului;*

b) *pentru lucrările, serviciile sau produsele adiționale din partea contractantului inițial, în limita a maximum 50% din valoarea contractului inițial, care au devenit necesare și nu au fost incluse în procedura de achiziție inițială, iar schimbarea contractantului:*

(i) *este imposibilă din motive economice sau tehnice, precum cerințe privind interschimbabilitatea sau interoperabilitatea cu echipamentele, serviciile sau instalațiile existente achiziționate în cadrul procedurii de achiziții inițiale; și*

(ii) *ar cauza autorității contractante o creștere semnificativă a costurilor;*

c) *atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:*

(i) *modificarea a devenit necesară în urma unor circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă;*

(ii) *modificarea nu afectează caracterul general al contractului;*

(iii) *creșterea prețului nu depășește 50% din valoarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru inițial;*

d) *atunci când contractantul cu care autoritatea contractantă a încheiat inițial contractul de achiziție publică este înlocuit de un nou contractant, în una dintre următoarele situații:*

(i) *ca urmare a unei clauze de revizuire sau a unei opțiuni stabilite de autoritatea contractantă potrivit lit. a) și alin. (2);*

(ii) *drepturile și obligațiile contractantului inițial rezultate din contractul de achiziție publică sunt preluate, ca urmare a unei succesiuni universale sau cu titlu universal în cadrul unui proces de reorganizare, inclusiv prin fuziune, divizare, achiziție sau insolvență, de către un alt operator economic care îndeplinește criteriile de calificare și selecție stabilite inițial, cu condiția ca această modificare să nu presupună alte modificări substanțiale ale contractului de achiziție publică și să nu se realizeze cu scopul de a eluda aplicarea procedurilor de atribuire prevăzute de prezenta lege;*

(iii) *în cazul în care autoritatea contractantă își asumă obligațiile contractantului principal față de subcontractanții acestuia, respectiv aceștia față de autoritatea contractantă;*

e) *atunci când modificările, indiferent de valoarea lor, nu sunt substanțiale;*

f) *în plus față de prevederile de la lit. a)-d), atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(i) valoarea modificării este mai mică decât pragurile valorice corespunzătoare prevăzute la art. 7 alin. (1);

(ii) valoarea modificării este mai mică decât 10% din prețul contractului de achiziție publică inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de servicii sau de produse, sau mai mică decât 15% din prețul contractului de achiziție publică inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de lucrări;

(iii) modificarea nu aduce atingere caracterului general al contractului sau al acordului-cadru în baza căruia se atribuie contractul subsecvent respectiv.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. a), clauzele de revizuire precizează limitele și natura eventualelor modificări, precum și condițiile în care se poate recurge la acestea și nu pot stabili modificări sau opțiuni care ar afecta caracterul general al contractului de achiziție publică sau al acordului-cadru.

(3) În sensul dispozițiilor alin. (1) lit. b), schimbarea contractantului este imposibilă atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

a) schimbarea contractantului nu poate fi realizată din motive economice sau tehnice, precum cerințe privind interschimbabilitatea sau interoperabilitatea cu echipamentele, serviciile sau instalațiile existente achiziționate în cadrul procedurii de achiziție inițiale;

b) schimbarea contractantului ar cauza autorității contractante dificultăți semnificative sau creșterea semnificativă a costurilor.

(4) În cazul în care se efectuează majorarea prețului contractului prin mai multe modificări succesive conform alin. (1) lit. b) și c), valoarea cumulată a modificărilor contractului nu va depăși cu mai mult de 50% valoarea contractului inițial.

(5) Autoritatea contractantă nu are dreptul de a efectua modificări succesive ale contractului de achiziție publică/acordului-cadru conform alin. (1) lit. b) și c) în scopul eludării aplicării procedurilor de atribuire prevăzute de prezenta lege.

(6) Autoritățile contractante care modifică un contract de achiziție publică/acord-cadru în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) au obligația de a publica un anunț în acest sens în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și la nivel național, cu respectarea formularului-standard stabilit de Comisia Europeană în temeiul dispozițiilor art. 51 din Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014.

(7) Fără a aduce atingere prevederilor de la alin. (1), o modificare a unui contract de achiziție publică/acord-cadru pe perioada de valabilitate este considerată modificare substanțială în sensul alin. (1) lit. e) atunci când este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) modificarea introduce condiții care, dacă ar fi fost incluse în procedura de atribuire inițială, ar fi permis selecția altor candidați decât cei selectați inițial sau acceptarea unei alte oferte decât cea acceptată inițial sau ar fi atras și alți participanți la procedura de atribuire;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

b) modificarea schimbă echilibrul economic al contractului de achiziție publică/acordului-cadru în favoarea contractantului într-un mod care nu a fost prevăzut în contractul de achiziție publică/acordul-cadru inițial;

c) modificarea extinde în mod considerabil obiectul contractului de achiziție publică/acordului-cadru;

d) un nou contractant înlocuiește contractantul inițial, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) lit. d).

(8) Abrogat.

(9) În situația prevăzută la alin. (1) lit. f), în cazul în care se efectuează mai multe modificări succesive, valoarea modificărilor se va determina pe baza valorii nete cumulate a modificărilor succesive.

(10) Pentru calcularea prețului menționat la alin. (1) lit. b) pct. (iii), lit. c) pct. (iii) și la lit. f) se va utiliza prețul actualizat al contractului de achiziție publică/acordului-cadru, care constituie valoarea de referință atunci când contractul de achiziție publică include o clauză de indexare.

(11) În sensul prezentului articol, prin natură generală a contractului se înțelege obiectivele principale urmărite de autoritatea contractantă la realizarea achiziției inițiale, obiectul principal al contractului și drepturile și obligațiile principale ale contractului, inclusiv principalele cerințe de calitate și performanță.

(12) Prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi se stabilesc în sarcina autorității contractante obligații de notificare a instituției responsabile cu controlul ex-ante privind intenția de a efectua modificări ale contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru în condițiile prezentului articol.

Art. 222

(1) Orice modificare a unui contract de achiziție publică ori acord-cadru în cursul perioadei sale de valabilitate altfel decât în cazurile și condițiile prevăzute la art. 221 se realizează prin organizarea unei noi proceduri de atribuire, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.

(2) În situația nerespectării dispozițiilor alin. (1), autoritatea contractantă are dreptul de a denunța unilateral contractul de achiziție publică inițial.

(3) Autoritatea contractantă introduce dreptul de denunțare unilaterală prevăzut la alin. (2) în condițiile contractuale cuprinse în documentația de atribuire.”

Exemple de nereguli în cazul anunțului de participare, respectiv a documentației de atribuire:

- autoritatea contractantă a menționat, în documentația de atribuire, un număr de 4 plăți intermediare, dar, la semnarea contractului de achiziție publică, a prevăzut un număr de 6 plăți intermediare pentru contractant, ceea, în mod evident, reprezintă o modificare a contractului față de documentația de atribuire, în favoarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

contractantului, care va avea parte de un flux de numerar superior celui previzionat la elaborarea și depunerea ofertei;

- introducerea de noi subcontractanți fără respectarea prevederilor legale (a se vedea, de ex., art. 218-220 din Legea nr. 98/2016:

„Art. 218

(4) Autoritatea contractantă are obligația de a solicita, la încheierea contractului de achiziție publică sau atunci când se introduc noi subcontractanți, prezentarea contractelor încheiate între contractant și subcontractant/subcontractanți nominalizați în ofertă sau declarați ulterior, astfel încât activitățile ce revin acestora, precum și sumele aferente prestațiilor, să fie cuprinse în contractul de achiziție publică.

(5) Contractele prezentate conform prevederilor alin. (4) trebuie să fie în concordanță cu oferta și se vor constitui în anexe la contractul de achiziție publică.

(6) Dispozițiile prevăzute la alin. (1)-(5) nu diminuează răspunderea contractantului în ceea ce privește modul de îndeplinire a viitorului contract de achiziție publică/acord-cadru.

Art. 219

(1) Autoritatea contractantă solicită contractantului, cel mai târziu la momentul începerii executării contractului, să îi indice numele, datele de contact și reprezentanții legali ai subcontractanților săi implicați în executarea contractului de achiziție publică, în măsura în care aceste informații sunt cunoscute la momentul respectiv.

(2) Contractantul are obligația de a notifica autorității contractante orice modificări ale informațiilor prevăzute la alin. (1) pe durata contractului de achiziție publică.

(3) Contractantul are dreptul de a implica noi subcontractanți, pe durata executării contractului de achiziție publică, cu condiția ca nominalizarea acestora să nu reprezinte o modificare substanțială a contractului de achiziție publică, în condițiile art. 221.

(4) În situația prevăzută la alin. (3), contractantul va transmite autorității contractante informațiile prevăzute la alin. (1) și va obține acordul autorității contractante privind eventualii noi subcontractanți implicați ulterior în executarea contractului.

(5) Atunci când înlocuirea sau introducerea unor noi subcontractanți are loc după atribuirea contractului, aceștia transmit certificatele și alte documente necesare pentru verificarea inexistenței unor situații de excludere și a resurselor/capabilităților corespunzătoare părții lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Art. 220

În scopul unei informări complete, autoritatea contractantă are dreptul de a extinde aplicarea obligațiilor prevăzute la art. 219:

a) cu privire la furnizorii implicați în contracte de achiziții publice de lucrări sau de servicii;

b) cu privire la subcontractanții subcontractanților contractantului sau subcontractanții aflați pe niveluri subsecvente ale lanțului de subcontractare.”

*i) În ceea ce privește procedurile de atribuire pentru care nu se aplică sau se aplică parțial prevederile directivelor, este necesară determinarea existenței unui interes transfrontalier cert sau a unui caz de încălcare a prevederilor legislației naționale în domeniul achizițiilor publice. Dacă există un interes transfrontalier sau o abatere de la aplicarea prevederilor legislației naționale în domeniul achizițiilor publice este necesar să se determine ce nivel de publicitate ar fi trebuit asigurat în acest caz. În acest context, obligația de transparență implică faptul că o întreprindere situată într-un alt stat membru să poată avea acces la informații relevante privind procedura de atribuire respectivă înainte ca respectivul contract să fie atribuit, astfel că, dacă această întreprindere dorește, să poată să fie în măsură să prezinte o ofertă sau să își manifeste interesul pentru obținerea acestui contract. În practică aceasta înseamnă fie că anunțul de participare a fost publicat la nivel național (în conformitate cu prevederile legale sau cu normele naționale aplicabile), fie că normele de bază relative la publicitatea care trebuie asigurată pentru procedura de achiziție au fost respectate.

*ii) Aceste termene sunt aplicabile pentru procedurile restrânse și pentru procedurile de negociere cu publicarea unui anunț de atribuire.

*iii) Aceste termene sunt aplicabile pentru procedurile restrânse și pentru procedurile de negociere cu publicarea unui anunț de atribuire.

*iv) O flexibilitate limitată poate fi aplicată în ceea ce privește modificarea condițiilor inițiale după atribuirea contractului, chiar dacă această posibilitate, precum și modalitățile de punere în practică nu sunt enunțate într-un mod clar și precis în anunțul de participare sau în documentația de atribuire. Dacă această posibilitate nu este prevăzută în documentația de atribuire, modificările condițiilor inițiale nu sunt admisibile decât dacă nu sunt substanțiale. O modificare este considerată substanțială dacă:

a) autoritatea contractantă introduce condiții care, dacă ar fi fost incluse inițial în documentația de atribuire, ar fi permis admiterea unor ofertanți alții decât cei admiși inițial;

b) aceste modificări permit atribuirea unui contract unui alt ofertant decât cel care a fost selectat inițial;

c) autoritatea contractantă extinde obiectul contractului cu lucrări/bunuri/servicii care nu erau prevăzute inițial;

d) aceasta modifică echilibrul economic în favoarea contractantului într-un mod care nu era prevăzut în contractul inițial.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

*v) Vezi nota iv.

*vi) Pentru moment, singura modificare a prețului inițial care nu a fost considerată substanțială de Curtea Europeană de Justiție privește o reducere de preț de la 1,47% la 2,94%.

*vii) Vezi nota vi.

*viii) Noțiunea de „circumstanțe neprevăzute” trebuie să fie interpretată ca referindu-se la situații pe care o autoritate contractantă diligentă nu le poate prevedea (de exemplu, cerințe noi rezultate din adoptarea unei noi legislații europene sau naționale sau a condițiilor tehnice, care nu au putut să fie prevăzute cu toate că s-au executat toate investigațiile tehnice prevăzute în etapa de proiectare, în condițiile impuse de cele mai noi standarde tehnice în domeniu). Suplimentarea lucrărilor, bunurilor și serviciilor determinată de o insuficientă pregătire tehnică a proiectului nu poate fi considerată ca fiind o „circumstanță imprevizibilă”.

*ix) Directiva 2004/17/CE nu stabilește o limită în ceea ce privește contractele suplimentare. Pentru calculul limitei de 50% autoritatea contractantă va ține cont de valoarea lucrărilor sau a serviciilor suplimentare. Valoarea lucrărilor sau serviciilor suplimentare nu trebuie să fie compensată cu valoarea lucrărilor sau serviciilor anulate. Valoarea care corespunde lucrărilor sau serviciilor anulate nu are nicio incidență asupra calculului limitei de 50%.

Partea a doua și a treia a Anexei la HG nr. nr. 519/2014 se referă la două acte normative abrogate – Ordinul nr. 1.050/2012, respectiv Ordinul nr. 1.120/2013, dar care continuă (partea a treia) să se aplice și în cazul Ordinului în vigoare în prezent (Ordinul nr. 1.284/2016).

PARTEA a 2-a

Contracte încheiate de beneficiarii privați de fonduri europene, care nu au calitatea de autoritate contractantă conform legislației în vigoare, dar care au obligația respectării prevederilor unor ghiduri/instrucțiuni privind achizițiile, în situația în care acestea sunt parte integrantă din contractul/acordul/ordinul/decizia de finanțare sau a Ordinului ministrului afacerilor europene nr. 1.050/2012

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
1.	Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență* i)	Contractul a fost atribuit fără lansarea adecvată a unei proceduri competitive nerespectându-se principiul transparenței.	25% din valoarea contractului în cauză
2.	Contracte de achiziții (acte adiționale) pentru bunuri, lucrări	Contractul inițial a fost atribuit cu respectarea regulilor de achiziție, dar a	25% din valoarea contractelor atribuite fără lansarea unei proceduri competitive

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
	sau servicii suplimentare, atribuite fără competiție adecvată, în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile sau în absența unor circumstanțe neprevăzute*i)	fost urmat de unul sau mai multe contracte suplimentare (acte adiționale) care au fost atribuite fără asigurarea unei competiții adecvate, în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile sau în absența unor circumstanțe neprevăzute care să le justifice.	
3.	Aplicarea unor criterii de calificare și selecție și/sau a unor criterii de atribuire (factori de evaluare) nelegale	Aplicarea unor criterii de calificare și selecție sau a unor factori de evaluare care împiedică anumiți ofertanți potențiali să participe la procedura de atribuire din cauza restricțiilor stabilite în documentația de atribuire (de exemplu, obligația de a avea deja o reprezentanță în țară sau în regiune sau stabilirea unor standarde tehnice prea specifice care favorizează un singur operator)	10% din valoarea contractului în cauză. Rata reducerii/corecției poate fi diminuată la 5% în funcție de gravitate
4.	Încălcarea principiului tratamentului egal	Contractele au fost atribuite cu respectarea cerințelor privind publicitatea, dar procedura de atribuire a încălcat principiul tratamentului egal al operatorilor (de exemplu: în cazul în care autoritatea contractantă a făcut o alegere arbitrară a anumitor ofertanți cu care a negociat atribuirea contractului sau a oferit un tratament	10% din valoarea contractului în cauză. Rata reducerii/corecției poate fi diminuată la 5% în funcție de gravitate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
		preferențial unuia dintre ofertanții invitați la negociere)	

*i) Conceptul „grad de publicitate adecvat” trebuie interpretat astfel:

a) Principiul egalității de tratament și cel al nediscriminării impun o obligație de transparență care constă în garantarea, în favoarea oricărui potențial ofertant, a unui grad de publicitate care să permită atribuirea contractului în condiții de competiție adecvate. Obligația de transparență presupune că un potențial ofertant care operează pe teritoriul unui alt stat membru poate avea acces la informații relevante privind o procedură de achiziții înainte ca aceasta să fie finalizată, astfel încât, dacă acel potențial ofertant dorește, să își poată exprima interesul prin participarea la procedura respectivă.

b) În unele cazuri, datorită unor circumstanțe speciale, cum ar fi o miză economică foarte redusă, participarea la o procedură de achiziții poate să nu prezinte interes pentru operatorii economici care operează în alte state membre. În aceste cazuri, efectele asupra libertăților fundamentale trebuie să fie considerate ca fiind prea aleatorii și prea indirecte ca să justifice aplicarea normelor juridice derivate din dreptul comunitar primar și, din acest motiv, nu se aplică corecții financiare. Este de competența autorității contractante să determine dacă o procedură de achiziție prezintă sau nu un interes potențial pentru operatorii economici care operează în alt stat membru. Această decizie a autorității contractante trebuie să fie fundamentată pe o evaluare a circumstanțelor specifice fiecărui caz în parte, cum ar fi obiectul procedurii de achiziție, valoarea sa estimată, caracteristicile particulare ale sectorului de activitate în cauză (mărimea și structura pieței, practicile comerciale etc.), precum și zona geografică în care este organizată procedura de achiziție.

PARTEA a 3-a

Contracte încheiate de beneficiarii privați de fonduri europene, care nu au calitatea de autoritate contractantă conform legislației în vigoare, dar care au obligația respectării prevederilor Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
1.	Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență la	Contractul a fost atribuit fără lansarea adecvată a unei proceduri competitive nerespectându-se principiul transparenței, prin	25% din valoarea contractului în cauză

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
 prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Tipul de abatere/neregulă constatată	Descrierea abaterii/neregulii constatate	Corecția financiară/Reducerea procentuală aplicabilă
	publicarea procedurii simplificate	publicarea anunțului de participare pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene	
2.	Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență la desemnarea câștigătorului	Contractul a fost atribuit nerespectându-se principiul transparenței, prin publicarea anunțului de atribuire pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.	5% din valoarea contractului în cauză
3.	Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unei bune gestiuni financiare, cu aplicarea principiilor economicității, eficacității și eficienței	Contractul a fost atribuit cu respectarea principiului transparenței, dar s-au constatat abateri de la aplicarea altor prevederi ale ordinului.	Prin aplicarea principiului proporționalității și luând în considerare gravitatea abaterii, prejudiciul provocat sau posibil să fie provocat fondurilor europene și fondurilor publice naționale aferente acestora

În cazul punctului 3, dacă, de ex., beneficiarul privat a atribuit un contract ofertantului X, care a oferit un preț mai mare, în loc să i-l atribuiască ofertantului Y, care a oferit un preț mai mic, în condițiile în care, din verificări, s-a constatat că oferta câștigătoare, prin raportare la cerințele beneficiarului privat și a modului de elaborare a ofertelor, ar fi trebuit să fie cea a ofertantului Y, corecția financiară/reducerea procentuală va fi reprezentată de diferența dintre valoarea ofertei care a fost atribuită în mod incorect (cea a ofertantului X) și valoarea ofertei care ar fi trebuit să fie cea câștigătoare (cea a ofertei lui Y).

Ulierior adoptării HG nr. 519/2014, Ordinul 1.120/2013 și Ordinul 1.194/2014 au fost abrogate și înlocuite de **ORDINUL nr. 1.284 din 8 august 2016 privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene**

În cazul acestui ordin, procedura simplificată a fost înlocuită cu procedura competitivă, având, în mare, prevederi similare.

Un aspect important, care trebuie avut în vedere atât pentru procedura competitivă, cât și pentru achiziția directă, precum și la adoptarea oricărei decizii, este reprezentat de respectarea principiilor transparenței, economicității, eficienței și eficacității.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Prin **transparență** se înțelege aducerea la cunoștința publicului a informațiilor referitoare la procedura competitivă, astfel încât operatorii economici care operează pe piață să poată participa la competiție, asigurându-se prin aceasta promovarea concurenței. Având în vedere faptul că respectarea acestui principiu asigură premisele pentru respectarea celorlalte 3 principii, sunt prevăzute sancțiuni pentru nerespectarea cerințelor de publicitate.

Cerințe

I. Transparența la inițierea procedurii:

a) solicitanții privați trebuie să publice un anunț într-un cotidian/ziar/publicație/gazetă național(ă) sau regional(ă), format tipărit sau online, ori pe o pagină web dedicată serviciilor de publicitate, în aceeași zi cu transmiterea de invitații de participare;

b) beneficiarii privați trebuie să publice un anunț însoțit de specificațiile tehnice aferente pe pagina web <https://www.fonduri-ue.ro>.

Nerespectarea obligațiilor de mai sus atrage aplicarea unei corecții financiare în conformitate cu partea a 3-a pct. 1 din anexa la H.G. nr. 519/2014.

II. Transparența la încheierea procedurii:

a) solicitanții privați trebuie să comunice în scris tuturor ofertanților rezultatul procedurii competitive, în termen de 5 zile calendaristice de la semnarea contractului de achiziție;

b) beneficiarii privați trebuie să completeze informațiile referitoare la câștigătorul contractului pe pagina web <https://www.fonduri-ue.ro>, în termen de 5 zile calendaristice de la semnarea contractului.

Nerespectarea obligațiilor de mai sus atrage după sine aplicarea unei corecții financiare în conformitate cu partea a 3-a pct. 2 din anexa la H.G. nr. 519/2014.

Principiul **economicității** prevede minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor estimate ale unei activități, cu menținerea calității corespunzătoare acestor rezultate.

Principiul **eficienței** presupune asigurarea unui raport optim între resursele utilizate și rezultatele obținute.

Principiul **eficacității** vizează gradul de îndeplinire a obiectivelor specifice stabilite pentru fiecare activitate planificată, în sensul obținerii rezultatelor scontate.

Ordinul nr. 1284/2016 cuprinde, de asemenea, o listă de verificare a elementelor procedurii competitive, extrem de utilă atât pentru autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene, cât și pentru beneficiari. Aplicarea corecțiilor financiare/a reducerilor procentuale se face prin raportarea la această listă de verificare.

De ex., în cazul în care un beneficiar privat nu prezintă un anumit document, de exemplu, raportul procedurii de atribuire, în condițiile în care legislația aplicabilă (Ordinul nr. 1284/2016) impune doar existența unei note justificative de atribuire, iar nu a unui raport al procedurii de atribuire, neregula nu există și nu se va aplica nicio corecție financiară/reducere procentuală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
Elaborarea specificațiilor tehnice și determinarea valorii estimate		
1.	Au fost motivate detaliat excepțiile de la publicarea/transmiterea specificațiilor?	<p>În cazul în care nu există o motivare care să justifice încadrarea în excepțiile prevăzute, specificațiile trebuie să fie obiective și să se asigure accesul imediat și neîngrădit la acestea.</p> <p>Se verifică dacă s-au motivat detaliat specificațiile tehnice particulare (dacă este cazul) pentru încadrarea în excepțiile prevăzute la nivelul prezentei proceduri.</p> <p>Se verifică scopul achiziției.</p> <p>Sanctiune procedură solicitant privat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nepublicarea anunțului într-un cotidian/ ziar/ publicație/ gazetă național(ă) sau regional(ă), format tipărit sau online, ori pagina web de publicitate, concomitent cu transmiterea de invitații de participare – corecție de 25% din valoarea contractului de achiziție – Specificații tehnice care nu au un caracter obiectiv/ renunțarea pe parcursul evaluării la anumite specificații tehnice comunicate – corecție proporțional cu prejudiciul <p>Sanctiune procedură beneficiar privat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nepublicarea anunțului pe pagina web https://www.fonduri-ue.ro, însoțit de specificațiile tehnice – corecție de 25% din valoarea contractului de achiziție (partea a 3-a pct. 1 din anexa la H.G. nr. 519/2014) – Publicarea unor specificații tehnice care nu au un caracter obiectiv/ Renunțarea pe parcursul evaluării la anumite specificații tehnice publicate – corecție proporțională cu prejudiciul (partea a 3-a pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014)
2.	a) Valoarea estimată a contractului este mai mică decât pragurile valorice prevăzute în lege?	1. Se verifică dacă valoarea menționată în nota privind valoarea estimată este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din lege.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
		<p>2. Se verifică dacă valoarea estimată corespunde cu valoarea din contractul de finanțare/acord, după caz.</p> <p>b) Contractul nu a fost divizat în mai multe contracte distincte de valoare mai mică cu scopul de a evita aplicarea prevederilor art. 6 și art. 7 alin. (1) din lege/prevederilor prezentei proceduri?</p> <p>c) Solicitantul/ Beneficiarul privat a ales corect procedura aplicabilă?</p>
	<p>Sanțiuni pentru lit. a), b) și c)</p> <p>1. Dacă solicitantul/beneficiarul privat trebuia să aplice prevederile legii și a aplicat prevederile prezentei proceduri, se vor aplica sancțiunile prevăzute în anexa la H.G. nr. 519/2014 (Partea 1 – Achiziții publice).</p> <p>2. Dacă solicitantul/beneficiarul privat trebuia să aplice procedura competitivă și a ales să achiziționeze direct, fără publicarea unui anunț, se va aplica o corecție de 25% din valoarea contractului de achiziție, ca urmare a nepublicării anunțului. La fel se va proceda dacă motivarea încadrării pe excepțiile de la publicare nu este corectă.</p>	
Prospectarea pieței		
1.	S-a publicat anunțul?	<p>În cazul beneficiarilor privați se verifică dacă anunțul este postat pe pagina web – https://www.fonduri-ue.ro.</p> <p>În cazul solicitanților privați se verifică:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dacă anunțul este publicat într-un cotidian/ ziar/ publicație/ gazetă național(ă) sau regional(ă), format tipărit sau online, ori pe pagina web de publicitate;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
		<p>– dacă anunțul conține elementele obligatorii prevăzute în prezenta procedură.</p> <p>Sanctiune</p> <p>– corecție de 25% din valoarea contractului de achiziție (partea a 3-a pct. 1 din anexa la H.G. nr. 519/2014)</p>
2.	S-a asigurat accesul neîngrădit la specificațiile tehnice?	<p>Nu trebuie să existe obstacole în vizualizarea/comunicarea specificațiilor tehnice.</p> <p>În cazul beneficiarilor privați se verifică dacă anunțul însoțit de specificațiile tehnice este postat pe pagina web – https://www.fonduri-ue.ro.</p> <p>În cazul solicitanților privați, unde publicarea specificațiilor nu este obligatorie, se verifică:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dacă s-a menționat în anunț adresa de la care acestea se pot obține; – dacă s-a asigurat, la cerere, accesul imediat și neîngrădit la aceste informații (se verifică solicitările de clarificare/ eventualele contestații etc.). <p>Se verifică dacă pentru contractele de furnizare s-a acordat un termen pentru elaborarea și prezentarea ofertei de minimum 6 zile calendaristice, iar pentru contractele de servicii lucrări de minimum 10 zile calendaristice.</p>
3.	S-a elaborat corespunzător Nota justificativă de atribuire?	<p>Nota justificată de atribuire a fost completată corespunzător, în sensul că au fost prezentate avantajele tehnice și financiare care motivează alegerea ofertei pentru contractare în raport cu celelalte oferte primite/ specificațiile tehnice.</p> <p>În situațiile de excepție când publicarea anunțului și a specificațiilor tehnice nu este obligatorie, nota justificativă trebuie motivată prin raportare la specificațiile tehnice particulare/ scopul achiziției.</p> <p>Sanctiune</p> <p>– în cazul în care sunt identificate specificații tehnice ofertate care nu corespund specificațiilor tehnice solicitate se aplică o</p>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
		corecție conform părții a 3-a pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014 (proporțional).
Semnarea contractului de achiziție		
1.	Contractul a fost semnat cu ofertantul menționat în nota justificativă de atribuire?	Se compară cele două documente. Sanctiune – dacă se schimbă câștigătorul desemnat și, implicit, oferta câștigătoare aferentă, se va aplica sancțiunea prevăzută în partea a 3-a pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014.
2.	S-a comunicat câștigătorul?	În cazul beneficiarilor privați, se verifică publicarea anunțului pe pagina web https://www.fonduri-ue.ro . În cazul solicitanților privați se verifică dacă s-a transmis comunicarea. Sanctiune – dacă în termen de 5 zile calendaristice de la semnarea contractului de achiziție nu s-a asigurat transparența rezultatului procedurii, se aplică o corecție de 5% din valoarea contractului de achiziție (partea a 3-a pct. 2 din anexa la H.G. nr. 519/2014). Nu se aplică nicio corecție financiară în cazul erorilor de tehnoredactare justificate.
3.	Contractul este însoțit de declarația pe proprie răspundere din care rezultă că nu s-au încălcat prevederile referitoare la conflictul de interese?	Se verifică existența declarațiilor (declarația beneficiarului privat/ ofertantului câștigător).
Implementarea contractului de achiziție		
1.	Modificările clauzelor contractuale respectă prevederile prezentei proceduri?	Se verifică respectarea regulilor prevăzute. Se verifică, de asemenea, impactul modificărilor efectuate (valoarea modificărilor se va determina

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
		<p>pe baza valorii cumulate a modificărilor succesive, dacă este cazul).</p> <p>Sanctiune</p> <ul style="list-style-type: none"> – se aplică o corecție conform părții a 3-a pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014 (proporțional).
2.	Ajustarea prețului s-a realizat cu respectarea prevederilor prezentei proceduri?	<p>Se verifică respectarea regulilor cu privire la ajustare.</p> <p>Sanctiune</p> <ul style="list-style-type: none"> – dacă nu s-au respectat prevederile se aplică o corecție conform părții a 3-a pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014 (proporțional cu prejudiciul).

Atenție!

În cazul în care realizarea obiectului achiziției presupune o serie de aprobări, avize, autorizații sau alte formalități stabilite de prevederi legale incidente, solicitantul/ beneficiarul privat trebuie să se asigure că efectuarea cheltuielilor se realizează cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare.

CAPITOLUL 6 – Aplicarea principiului proporționalității**SECȚIUNEA 1 – Principiul proporționalității în legislația aplicabilă**

1.1. Conform art. 2 alin. (1) lit. n) din O.U.G. nr. 66/2011, principiul proporționalității presupune că orice măsură administrativă ce se adoptă trebuie să fie adecvată, necesară și corespunzătoare scopului urmărit, atât în ceea ce privește resursele angajate în constatarea neregulilor, cât și în ceea ce privește stabilirea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, ținând seama de natura și frecvența neregulilor constatate și de impactul financiar al acestora asupra proiectului/programului respectiv.

1.2. Art. 17 din O.U.G. nr. 66/2011 precizează că orice acțiune întreprinsă în sensul constatării unei nereguli și al stabilirii creanțelor bugetare rezultate din nereguli se realizează cu aplicarea principiului proporționalității, ținând-se seama de natura și de gravitatea neregulii constatate, precum și de amploarea și de implicațiile financiare ale acesteia.

1.3. Conform părții a 3-a, pct. 3 din anexa la H.G. nr. 519/2014, aplicarea principiului proporționalității se realizează luând în considerare gravitatea abaterii, prejudiciul provocat sau posibil să fie provocat fondurilor europene și fondurilor publice naționale aferente acestora.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

1.4. Pentru aplicarea principiului proporționalității trebuie îndeplinite cumulativ două elemente: primul este determinarea gravității abaterii și cel de al doilea se referă la prejudiciul provocat sau posibil să fie provocat. În funcție de aceste două elemente se pot întâlni mai multe situații:

1. În funcție de gravitatea abaterii există:

- a) abateri cu grad mic de impact;
- b) abateri cu grad mediu de impact;
- c) abateri cu grad mare de impact.

În acest caz se menționează actul normativ nerespectat și descrierea gravității abaterii.

2. Referitor la prejudiciu, acesta poate fi:

- a) prejudiciu provocat – calcularea cuantumului (valoarea efectivă) rezultat în urma abaterii de la prevederile actului normativ;
- b) prejudiciu posibil să fie provocat – estimarea valorii ce ar fi rezultat în urma abaterii de la prevederile actului normativ;
- c) imposibilitatea de a estima valoarea prejudiciului rezultat în urma abaterii de la prevederile actului normativ.

SECȚIUNEA a 2-a

Îndrumări privind aplicarea unitară a principiului proporționalității *1)

**1) Cu excepția cazurilor de constatare a neregulii și/sau fraudei, situație în care se vor aplica direct prevederile actelor normative din domeniul neregulilor/fraudelor.*

2.1. În cazul în care se poate determina prin calcul valoarea prejudiciului sau a posibilului prejudiciu rezultat din abaterea de la prevederile actului normativ, valoarea rezultată reprezintă cheltuială neeligibilă/debit. În această situație a cuantificării efective a prejudiciului/posibilului prejudiciu nu este relevantă gravitatea abaterii.

Exemple:

– diferența de preț dintre oferta ce ar fi fost câștigătoare și oferta declarată câștigătoare (de exemplu: oferta 1 – 100 lei și oferta 2 – 120 lei, se declară greșit câștigătoare oferta 2 – rezultă valoarea prejudiciului 20 lei, aceasta fiind și cuantumul corecției);

– semnarea unor acte adiționale, fără justificare, care măresc valoarea contractului [de exemplu: preț contract 100 lei mărit (fără apariția unor situații care se încadrează în regulile de modificare) la 115 lei prin actul adițional – rezultă valoarea prejudiciului 15 lei, acesta fiind și cuantumul corecției].

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

2.2. În cazul în care nu se poate determina prin calcul valoarea prejudiciului sau a posibilului prejudiciu rezultat din abaterea de la actul normativ, atunci valoarea prejudiciului se va calcula prin aplicarea unei corecții/reduceri procentuale care se va determina ținând seama de gravitatea abaterii. Cuantumul corecțiilor/reducerilor procentuale se va determina, în funcție de gravitate, după cum urmează:

- a) între 1% și 5% din valoarea contractului în cauză, în situația în care abaterea este cu grad mic de impact;
- b) între 6% și 10% din valoarea contractului în cauză, în situația în care abaterea este cu grad mediu de impact;
- c) între 11% și 15% din valoarea contractului în cauză, în situația în care abaterea este cu grad mare de impact.

Exemple:

– există oferte ce respectă toate specificațiile tehnice, care se încadrează în valoarea estimată, dar beneficiarul/solicitantul privat alege o ofertă cu caracteristici tehnice inferioare – suntem în situația unei abateri cu grad mare de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 15% din valoarea contractului în cauză;

– există oferte care respectă toate specificațiile tehnice, dintre care numai unele depășesc valoarea estimată, dar beneficiarul/solicitantul privat alege o ofertă cu caracteristici tehnice corespunzătoare, însă cu o valoare mai mare decât a altor oferte care au caracteristici tehnice similare sau superioare cu cele solicitate și care se încadrează și în valoarea estimată – suntem în situația unei abateri cu grad mare de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 15% din valoarea contractului în cauză (dacă diferența nu este plătită din bugetul propriu);

– există oferte ce respectă toate specificațiile tehnice, care depășesc valoarea estimată, dar beneficiarul/solicitantul privat alege o ofertă cu caracteristici tehnice inferioare, care nu depășește valoarea estimată – suntem în situația unei abateri cu grad mediu de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 10% din valoarea contractului în cauză;

– nu există nicio ofertă care respectă toate specificațiile tehnice, dar aceste oferte nu depășesc valoarea estimată și beneficiarul/solicitantul privat alege oferta care respectă majoritatea specificațiilor tehnice – suntem în situația unei abateri cu grad mic de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 5% din valoarea contractului în cauză;

– există oferte care respectă toate specificațiile tehnice, dar care depășesc valoarea estimată și beneficiarul/solicitantul privat alege o ofertă care respectă toate specificațiile tehnice, dar depășește valoarea estimată – suntem în situația unei abateri cu grad mic de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 5% din valoarea contractului în cauză (dacă diferența nu este plătită din bugetul propriu);

– modificarea nejustificată a ordinii de prioritate a elementelor de departajare a ofertelor față de cea publicată de solicitantul/beneficiarul privat în documentele achiziției, situație care determină alegerea unei alte oferte câștigătoare decât cea care ar fi rezultat din aplicarea ordinii de prioritate inițiale – suntem în situația unei abateri cu grad mare de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 15% din valoarea contractului în cauză;

– modificarea justificată a ordinii de prioritate a elementelor de departajare a ofertelor față de cea publicată de solicitantul/beneficiarul privat în documentele achiziției, situație care determină alegerea unei alte oferte câștigătoare decât cea care ar fi rezultat din aplicarea ordinii de prioritate inițiale – suntem în situația unei abateri cu grad mediu de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 10% din valoarea contractului în cauză;

– modificarea ordinii de prioritate a elementelor de departajare a ofertelor, situație care nu determină alegerea unei alte oferte câștigătoare decât cea care ar fi rezultat din aplicarea ordinii de prioritate inițiale – suntem în situația unei abateri cu grad mic de impact și se va aplica o corecție/reducere procentuală de 5% din valoarea contractului în cauză.

2.3. În situația unor abateri deosebit de grave, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene pot aplica corecții/reduceri procentuale cuprinse între 16% și 25%, justificând neîncadrarea în situațiile de la pct. 2.2.

Exemplu:

– în situațiile exceptate de la procedura competitivă (concurența lipsește din motive tehnice) se constată că justificarea excepției nu este susținută de o documentare adecvată (există în mod evident soluții alternative) – suntem în situația unei abateri deosebit de grave și se va aplica o corecție/reducere procentuală de până la 25% din valoarea contractului în cauză.

Ordinul nr. 1.284/2016 cuprinde grile clare de verificare și în cazul **achiziției directe**, întrucât nereguli pot apărea și în acest caz, nu doar în cel al procedurii competitive, verificările efectuate de autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene fiind următoarele:

Nr. crt.	Elemente de verificat	Instrucțiuni
1.	Valoarea estimată a achiziției este mai mică decât pragurile valorice prevăzute de lege?	<p>Se verifică dacă nota privind determinarea valorii estimate include informațiile rezultate din cercetarea ofertelor din piață.</p> <p>Se verifică dacă a fost necesară actualizarea valorii estimate.</p> <p>Valoarea estimată trebuie să fie mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (5) din lege.</p> <p>Valoarea estimată/ Valoarea estimată actualizată, după caz, trebuie să fie corelată cu valoarea prevăzută în contractul de finanțare/acord, în cazul achizițiilor efectuate de beneficiarii privați.</p>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

		<p>Sanctiune</p> <ul style="list-style-type: none"> – În cazul în care se divide achiziția pentru a se evita aplicarea procedurii competitive se aplică o corecție de 25% din valoarea achiziției, deoarece, în cazul procedurii competitive, trebuiau respectate cerințele de publicitate la inițierea procedurii.
2.	Sunt depuse la dosar documentele achiziției?	<p>Se verifică existența documentelor.</p> <p>Sanctiune</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dacă anumite cheltuieli din cadrul unei achiziții nu se pot proba cu documente justificative, se aplică sancțiunea prevăzută în partea a 3-a pct. 3 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/ corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, denumită în continuare H.G. nr. 519/2014.

Atenție!

În cazul în care realizarea obiectului achiziției presupune o serie de aprobări, avize, autorizații sau alte formalități stabilite de prevederi legale incidente, solicitantul/beneficiarul privat trebuie să se asigure că efectuarea cheltuielilor se realizează cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare.

Tot în cazul beneficiarilor privați, este necesar să amintim și dispozițiile Ordinului comun MDAPFE-ANAP nr. **6712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat, care prevede că, în cazul parteneriatelor între o autoritate contractantă și o entitate juridică fără calitate de autoritatea contractantă, se vor aplica dispozițiile legislației în achiziții publice, cel puțin la nivel de principii (art. 2 din Legea nr. 98/2016):**

„Art. 3

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT" cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

În aplicarea prevederilor art. 2, în cadrul parteneriatului se va opta pentru una dintre următoarele modalități de organizare a procesului/proceselor de achiziție:

a) fiecare dintre membrii parteneriatului va derula achizițiile publice aferente activităților pentru care este responsabil în cadrul proiectului/contractului de finanțare;

sau

b) liderul de parteneriat sau unul dintre membrii parteneriatului, autoritate contractantă sau entitate juridică fără calitatea de autoritate contractantă, va derula toate achizițiile publice din cadrul proiectului/contractului de finanțare.

Art. 4

Indiferent de modalitatea de organizare pentru care se optează, dintre cele descrise la art. 3 lit. a) sau b), parteneriatul are obligația ca, la alegerea modalității în care se va derula procesul de atribuire a contractului de achiziție publică, să se raporteze la modul de calcul al valorii estimate a achiziției astfel cum este acesta reglementat de prevederile art. 9 - 25 din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5

În aplicarea prevederilor art. 13 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de modalitatea de organizare descrisă la art. 3, pentru elaborarea Programului achizițiilor publice la nivelul proiectului respectiv se va proceda, după cum urmează:

a) pentru modalitatea de organizare descrisă la art. 3 lit. a), programul respectiv va fi elaborat de către liderul de parteneriat prin centralizarea achizițiilor publice aferente fiecăruia dintre membrii parteneriatului, cu respectarea prevederilor art. 4;

b) pentru modalitatea de organizare descrisă la art. 3 lit. b), programul respectiv va fi elaborat de către partenerul care va derula toate achizițiile publice din cadrul proiectului, respectiv lider sau unul dintre membrii parteneriatului, cu respectarea prevederilor art. 4.

Art. 6

În ambele situații descrise la art. 5, fiecare dintre membrii parteneriatului contribuie la elaborarea Programului achizițiilor publice la nivelul proiectului, prin stabilirea achizițiilor publice proprii derulate/avute în vedere în proiect, cu respectarea prevederilor art. 4.

SECȚIUNEA a 2-a

Achiziții publice de servicii sociale și alte servicii specifice

Art. 7

În cazul proiectelor implementate în parteneriat între o autoritate contractantă și o entitate juridică fără calitatea de autoritate contractantă, pentru atribuirea contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru a căror valoare estimată fără TVA, conform modului de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

calcul al valorii estimate a achiziției, astfel cum este acesta reglementat de prevederile art. 9 - 25 din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, este mai mică decât pragul valoric prevăzut la art. 7 alin. (1) lit. c) din respectiva lege și care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, se va proceda după cum urmează:

a) membrii parteneriatului care au calitatea de autorități contractante au dreptul de a derula propriile proceduri simplificate cu respectarea principiilor de la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (2) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare;

b) membrii parteneriatului care sunt entități juridice fără calitatea de autoritate contractantă au dreptul de a derula procedura competitivă reglementată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1.284/2016 privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene, cu respectarea principiilor de la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare.”

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CAPITOLUL 5. FRAUDA

SECȚIUNEA 5.1. DEFINIȚII. CARACTERE.

Frauda este definită în Convenția încheiată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, din punct de vedere al cheltuielilor ca fiind orice act sau omisiune intenționată legată de utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, care are ca efect deturnarea sau reținerea incorectă de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele gestionate de Comunitățile Europene sau în numele acestora, nedezvăluirea de informații și încălcarea unei obligații specifice, cu același efect, utilizarea improprie a acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost inițial acordate.

În legislația națională aceste fapte sunt prevăzute și pedepsite prin art. 18¹-18³ din Legea nr. 78/2000.

În legislația națională **frauda** este definită în **OUG nr. 66/2011**, art. 2 lit. b) ca fiind **infracțiunea săvârșită în legătură cu obținerea ori utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, incriminată de Codul penal ori de alte legi speciale.**

Conform codului penal, articolul 15 infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o, infracțiunea fiind singurul temei al răspunderii penale.

Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să sesizeze de îndată DLAF și organele de urmărire penală în cazul constatării unor indicii de fraudă sau de tentativă de fraudă.

Dacă organul de urmărire penală transmite cazul spre soluționare instanțelor de judecată, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene are obligația luării următoarelor măsuri până la pronunțarea deciziei definitive a instanței privind caracterul penal sau nepenal al faptei încriminate.

În cazul beneficiarilor privați se suspendă aplicarea prevederilor contractului de finanțare și, în mod subsecvent se suspendă plata sau rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar în timp ce în cazul beneficiarilor publici se suspendă plata sau rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar aferente contractului economic pentru care a fost formulată sesizarea.

Pentru perioada de programare 2007-2013, multe autorități de management au avut prevederi în contractul de finanțare care le-au permis să suspende plățile încă de la formularea unei suspiciuni de fraudă, în baza alin. (3) al art 8.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SECȚIUNEA 5.2. CLASIFICAREA FRAUDELOR. SISTEME ȘI INDICATORI DE FRAUDARE.

EXEMPLE

Anexa nr. 1 la normele metodologice cuprinse în HG nr. 875 din 31 august 2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora cuprinde prevederile relevante în domeniu:

Astfel, în ceea ce privește tipurile de fraudă, HG nr. 875/2011 prevede următoarele:

- **Manipularea intenționată a declarațiilor financiare**, de exemplu: raportarea incorectă a veniturilor
- **Orice de tip de deturnare de bunuri tangibile sau intangibile**, de exemplu: rambursări frauduloase de cheltuieli
- **Corupție**, de exemplu: mită, manipularea procedurilor de achiziție publică, nedeclararea conflictelor de interese, deturnarea de fonduri

Există 3 elemente care stau la baza comiterii fraudelor, care pot fi rezumate sub forma unui „triunghi al fraudei”: oportunitatea, justificarea și presiunea financiară.

Oportunitatea: Chiar dacă o persoană are un motiv, trebuie să existe și o oportunitate. Sistemele deficiente de control intern pot genera o oportunitate (presupusa probabilitate ca fraudă să nu fie detectată reprezintă un considerent esențial pentru autorul fraudei). Exemple de puncte slabe ale sistemelor de control intern sunt deficiențele referitoare la:

- supraveghere și revizuire;
- separarea funcțiilor;
- aprobarea de către organele de conducere;
- controlul sistemelor.

Frauda poate apărea, de asemenea, în cazul în care nu sunt efectuate controale sau persoanele cu funcții de autoritate creează șansele ca aceste controale existente să nu fie luate în considerare.

Justificare: O persoană poate formula o justificare prin explicarea rezonabilă a actelor sale, de exemplu „este corect să procedez astfel - merit acești bani” sau „au o datorie față de mine”, „iau banii doar cu împrumut - îi voi restitui”.

Presiune financiară, stimulent sau motivație: Factorul „nevoie sau aviditate”. Simpla aviditate poate reprezenta de multe ori un motiv puternic. Alte presiuni pot apărea din problemele financiare personale sau din vicii personale precum jocurile de noroc, dependența de droguri etc.

„Spargerea triunghiului fraudei” reprezintă cheia prevenirii fraudelor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Dintre cele 3 elemente, oportunitatea este cel mai direct afectată de sistemele solide de control intern și, prin urmare, este elementul cel mai ușor de gestionat.

Sisteme și indicatori de fraudă relevanți în conformitate cu legislația în vigoare în:

- activitatea de contractare și achiziții publice
- în domeniul forței de muncă și al serviciilor de consultanță

Activitatea de contractare și achiziții publice

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
<p>1. Corupție – mita și comisioanele ilegale</p> <p>Mita și comisioanele ilegale semnifică darea sau primirea de „obiecte de valoare” în vederea influențării unui act oficial sau a unei decizii de natură comercială.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oferirea de mită • traficul de influență 	<ul style="list-style-type: none"> • tratamentul favorabil nejustificat acordat unui contractant de către un responsabil pentru contractare într-o perioadă de timp • legături strânse între un responsabil pentru contractare și un furnizor de produse sau servicii; • creșterea inexplicabilă sau bruscă a averii responsabilului pentru contractare; • responsabilul pentru contractare efectuează o activitate economică nedeclarată; • contractantul este cunoscut în domeniul său de activitate pentru acordarea de comisioane ilegale; • modificări nedocumentate sau frecvente ale contractelor, care conduc la majorarea valorii contractului. • responsabilul pentru contractare refuză predarea responsabilităților legate de contractul în cauză și preluarea altor atribuții similare • responsabilul pentru contractare nu depune sau nu completează declarația privind conflictele de interese
<p>2. Nedeclararea conflictelor de interese</p> <p>O situație de conflict de interese poate apărea atunci când un angajat al organizației contractante are un interes financiar ascuns în ceea ce privește un contract sau un contractant.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • favorizarea inexplicabilă sau în mod excepțional a unui anumit contractant/ ofertant sau vânzător; • acceptarea continuă a unor lucrări la prețuri ridicate și de calitate scăzută etc.; • responsabilul pentru contractare/ achizitii nu depune sau nu completează declarația privind conflictele de interese;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
	<ul style="list-style-type: none"> responsabilul pentru contractare refuză promovarea într-un post din afara domeniului achizițiilor publice; responsabilul pentru contractare refuză predarea responsabilităților legate de contractul în cauză și preluarea altor atribuții similare există indicii potrivit cărora responsabilul pentru contractare efectuează o activitate paralelă
<p>3. Practici de cooperare secretă</p> <p>Contractanții dintr-o anumită zonă sau regiune geografică sau dintr-o anumită industrie pot încheia acorduri în vederea înlăturării concurenței și majorării prețurilor prin diferite sisteme de cooperare secretă.</p> <ul style="list-style-type: none"> depunerea de oferte de curtoazie abținerea de la participare rotația ofertelor împărțirea piețelor 	<ul style="list-style-type: none"> oferta câștigătoare are un preț prea mare în raport cu estimările de costuri, listele de prețuri publicate,prețurile de piață corecte; toți ofertanții mențin prețuri ridicate; prețul ofertelor scade atunci când la licitație se alătură un ofertant nou; rotația ofertanților câștigători în funcție de regiune, tip de activitate, tip de lucrări; ofertanții respinși sunt angajați ca subcontractanți; configurație anormală a ofertelor (de exemplu, ofertele sunt separate de procentaje exacte, oferta câștigătoare este cu puțin sub pragul de preț acceptat, se încadrează . ofertanții respinși nu pot fi localizați pe Internet sau în nomenclatoarele de societăți, nu au adrese etc. (cu alte cuvinte, sunt societăți fictive); există corespondență sau alte indicii potrivit cărora contractanții efectuează schimburi de informații privind prețurile legături aparente între ofertanți, cum ar fi adrese, angajați sau numere de telefon comune etc.; în oferta contractantului sunt incluși subcontractanți aflați în competiție pentru contractul principal; contractanții calificați se abțin de la depunerea unei oferte și devin subcontractanți, sau ofertantul cu cel mai scăzut preț se retrage și devine subcontractant;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
<p>4. Oferte discrepante</p> <p>În acest sistem de fraudare, personalul responsabil pentru contractare furnizează unui ofertant favorit informații confidențiale indisponibile celorlalți ofertanți, potrivit cărora, de exemplu, una sau mai multe activități prevăzute într-o cerere de oferte nu vor fi realizate în cadrul contractului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oferta pentru anumite activități pare a fi nejustificat de scăzută; • după atribuirea contractului au loc modificări sau eliminări ale cerințelor privind activitățile; • activitățile pentru care se primesc oferte sunt diferite față de contractul propriu-zis; • ofertantul are legături apropiate cu personalul responsabil cu achizițiile sau a participat la redactarea specificațiilor.
<p>5. Manipularea specificațiilor</p> <p>Cererile de oferte pot conține specificații adaptate pentru a corespunde calificărilor sau competențelor unui anumit ofertant.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • doar un singur ofertant sau foarte puțini ofertanți răspund la cererile de oferte ; • există similitudini între specificații și produsele sau serviciile contractantului câștigător; • se primesc reclamații din partea celorlalți ofertanți; • specificațiile sunt semnificativ mai restrânse sau acoperă o sferă mai largă decât în cazul cererilor de oferte anterioare; • specificații neobișnuite sau nerezonabile; • acordarea unui număr ridicat de contracte avantajoase unui singur furnizor; • socializare sau contacte personale între personalul responsabil cu contractarea și ofertanți pe durata procedurii de atribuire; • cumpărătorul definește un articol folosind denumirea unei mărci comerciale în locul unei descrieri generice.
<p>6. Divulgarea datelor referitoare la licitații</p> <p>Personalul însărcinat cu contractarea, redactarea proiectului sau evaluarea ofertelor poate divulga unui ofertant favorit informații confidențiale, precum bugete estimate, soluții preferate sau date privind ofertele concurente, permițându-i astfel să formuleze o propunere tehnică sau financiară.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • metode ineficiente de control al procedurilor de atribuire, neaplicarea termenelor limită; • oferta câștigătoare are un preț cu foarte puțin mai scăzut decât următoarea ofertă cu preț scăzut; • unele oferte sunt deschise în avans; • sunt acceptate oferte care depășesc termenul limită; • ofertantul care depune oferta după expirarea termenului este câștigător;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
	<ul style="list-style-type: none"> toate ofertele sunt respinse, iar contractul este relucitat; oferantul câștigător comunică în privat cu personalul însărcinat cu contractarea, prin e-mail sau alte mijloace, în timpul perioadei de atribuire.
<p>7. Manipularea ofertelor</p> <p>Într-o procedură de atribuire controlată insuficient, personalul însărcinat cu contractarea poate manipula ofertele după depunere, în vederea selectării unui contractant favorit (modificarea ofertelor, "pierderea" unor oferte, anularea unor oferte pe motivul unor presupuse erori conținute în specificații etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> reclamații din partea ofertanților; metode de control deficiente și proceduri de licitație inadecvate; indicii privind modificarea ofertelor după recepție (pot proveni și din observarea recepției unor produse inferioare din punct de vedere calitativ prin raportare la oferta depusă în cadrul procedurii și în lipsa unui act adițional); anularea unor oferte pe motivul unor erori; un ofertant calificat este descalificat din motive suspecte; activitatea nu este relucitată, deși numărul ofertelor primite a fost inferior minimului necesar.
<p>8. Atribuirii nejustificate unui singur ofertant</p> <p>Acest sistem este adesea rezultatul corupției. Atribuirile pot avea loc prin fragmentarea achizițiilor, în scopul evitării plafoanelor de ofertare concurențială, falsificarea justificărilor achizițiilor din sursă unică, redactarea unor specificații foarte restrictive, prelungirea contractelor atribuite anterior în locul relucitării acestora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> atribuirii în favoarea unui singur ofertant la prețuri superioare sau puțin inferioare plafoanelor de atribuire concurențială; achiziții publice desfășurate anterior în condiții concurențiale au devenit neconcurențiale; fragmentarea achizițiilor, pentru a evita plafonul de ofertare concurențială; cererea de ofertă este transmisă doar unui singur furnizor de servicii.
<p>9. Fragmentarea achizițiilor</p> <p>Personalul însărcinat cu contractarea poate fragmenta o achiziție în două sau mai multe comenzi sau contracte de achiziție în scopul evitării concurenței sau a unei investigații efectuate de o autoritate de management de nivel superior.</p>	<ul style="list-style-type: none"> două sau mai multe achiziții consecutive și asemănătoare de la același contractant, situate imediat sub plafoanele de acordare concurențială sau sub limita de la care se efectuează investigații de către cadrele de conducere. separarea nejustificată a achizițiilor, de exemplu contracte separate pentru manoperă și materiale,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
	<p>fiecare având o valoare inferioară plafoanelor de ofertare;</p> <ul style="list-style-type: none"> • achiziții consecutive la valori situate imediat sub plafoane
<p>10. Combinarea contractelor</p> <p>Un contractant având mai multe comenzi similare poate percepe aceleași costuri de personal, onorarii sau cheltuieli similare pentru mai multe comenzi care ar putea avea de fapt volume de activitate diferite, ceea ce determină suprafacturarea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • facturi similare prezentate pentru activități sau contracte diferite; • contractantul facturează mai mult de o activitate pentru aceeași perioadă de timp.
<p>11. Stabilirea incorectă a costurilor</p> <p>Un contractant poate comite o fraudă prin facturarea cu intenție a unor costuri care nu sunt permise sau rezonabile sau care nu pot fi alocate în mod direct sau indirect unui contract indeosebi costurile de manoperă .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sume excesive sau neobișnuite percepute pentru forța de muncă; • sumele percepute pentru forța de muncă nu sunt reflectate de evoluția lucrărilor prevăzute de contract; • modificări evidente ale fișelor de pontaj; • nu se găsesc fișele de pontaj; • pentru aceleași materiale / active tangibile sau intangibile se decontează costuri în mai multe contracte; • costurile indirecte sunt facturate drept costuri directe.
<p>12. Manipularea prețurilor</p> <p>Manipularea prețurilor în cadrul contractelor are loc atunci când contractanții nu pun la dispoziție date curente, complete și exacte privind costurile sau prețurile în propunerile de prețuri, ceea ce are ca rezultat creșterea prețului contractului. Cazul opus se întâlnește când ofertanții ofertează neobișnuit de scăzut pentru cantități despre care anticipează că o să renunțe în timpul implementării proiectului.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • contractantul refuză, amână sau nu poate furniza documente justificative privind costurile; • contractantul furnizează documente incorecte sau incomplete; • informațiile privind prețul nu mai sunt valabile; • prețuri ridicate comparativ cu contracte similare, liste de prețuri sau medii la nivel de industrie;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
<p>13. Neîndeplinirea specificațiilor contractului</p> <p>Contractanții care nu îndeplinesc specificațiile contractului și apoi declară în mod fals și cu bună știință că le-au îndeplinit comit o fraudă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> discrepanțe între rezultatele testelor și inspecțiilor, pe de o parte, și clauzele și specificațiile contractului, pe de altă parte; absența certificatelor sau documentelor de testare sau inspecție; calitate inferioară, activitate nesatisfăcătoare și număr mare de reclamații; în documentele contabile ale contractantului există indicii potrivit cărora contractantul nu a achiziționat materialele necesare lucrărilor, nu deține sau nu a închiriat echipamentul necesar pentru efectuarea lucrărilor sau nu dispune de suficienți lucrători pe șantier
<p>14. Facturi false, duble sau cu prețuri excesive</p> <p>Un contractant poate prezenta cu bună știință facturi false, duble sau cu prețuri excesive, acționând pe cont propriu sau în cooperare cu angajați responsabili cu procesul de contractare în urma coruperii acestora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> mărfuri sau servicii facturate nu se află în inventar sau nu pot fi localizate; nu există confirmări de primire a unor bunuri sau servicii facturate; lipsește comenzile de achiziție pentru unele bunuri sau servicii facturate; registrele contractantului nu indică finalizarea lucrărilor sau efectuarea cheltuielilor necesare; prețurile de facturare, sumele, descrierile sau datele privind articolele depășesc sau nu corespund cu prevederile contractuale facturi multiple cu sumă, număr, dată etc. identice; subcontracte în cascadă; plăți în numerar; plăți către societăți off-shore
<p>15. Furnizori de servicii fictivi</p> <p>Un angajat poate autoriza plăți către un vânzător fictiv, iar contractanții pot înființa societăți fictive pentru a depune oferte de curtoazie</p>	<ul style="list-style-type: none"> furnizorul de servicii nu poate fi găsit în nomenclatoarele de societăți, pe Internet adresa furnizorului de servicii nu poate fi găsită; adresa sau numărul de telefon ale furnizorului servicii sunt incorecte; este folosită o societate off-shore

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDA
<p>16. Substituția produsului</p> <p>Substituția produsului se referă la înlocuirea, fără știința cumpărătorului, a produselor prevăzute în contract cu unele de calitate inferioară.</p> <p>Substituția implică de multe ori componente care nu pot fi detectate cu ușurință.</p> <p>Când au loc inspecții pot fi prezentate eșantioane special create, pentru a induce în eroare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ambalaje neobișnuite sau generice: ambalajul, culorile sau forma diferă de norme; • discrepanțe între aspectul așteptat și cel real; • numerele de identificare a produsului diferă de numerele publicate sau cele de catalog ori de sistemul de numerotare; • număr de defecțiuni înregistrat în cadrul testelor sau în utilizare peste medie, înlocuiri anticipate ori costuri ridicate de întreținere și de reparație; • certificatele de conformitate sunt semnate de persoane necalificate sau neautorizate; • diferențe semnificative între costurile estimate și cele reale ale materialelor; • contractantul nu a respectat graficul lucrărilor, dar recuperează întârzierile cu rapiditate; • numere de serie atipice sau șterse; numerele de serie nu corespund sistemului de numerotare al producătorului autentic; • numerele sau descrierile facturii sau ale obiectelor de inventar nu corespund datelor din ordinul de achiziție.

Frauda în domeniul sumelor percepute pentru forța de muncă și al serviciilor de consultanță

SISTEME DE FRAUDARE	INDICATORI DE FRAUDĂ
<p>1. Costurile suportate cu forța de muncă</p> <p>Un angajator poate pretinde, cu bună știință, perioade de lucru fictive, directe sau indirecte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • moduri diferite de percepere a sumelor; • modificări neașteptate de percepere a sumelor; • scăderea sumelor percepute pentru contracte depășite; • procentajul angajaților pentru care se înregistrează costuri indirecte este disproporționat; • un număr mare de angajați sunt transferați de la costuri directe la costuri indirecte sau viceversa;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

	<ul style="list-style-type: none"> • aceiași angajați sunt transferați în mod constant de la costuri directe la costuri indirecte sau viceversa; • sisteme deficitare de control intern al sumelor percepute pentru timpul de lucru: semnarea în avans a fișelor de pontaj ale angajaților, completarea fișelor de pontaj ale angajaților de către supraveghetor, completarea fișelor de pontaj cu creionul sau la finalul perioadei de plată; • orele de lucru și sumele reale se află constant la limita bugetului sau imediat sub aceasta; • utilizarea unor intrări în registrele zilnice prin care se efectuează modificări, în vederea transferării costurilor între contracte, cercetare și dezvoltare, activități comerciale; • creșteri și descreșteri semnificative ale sumelor percepute unor conturi sensibile; • sumele pentru timpul de lucru al angajaților sunt percepute diferit în raport cu costurile de călătorie asociate.
<p>2. Neplata orelor suplimentare</p> <p>Un angajator poate pretinde, cu bună știință, efectuarea de ore suplimentare false atunci când acestea nu sunt compensate în mod neoficial prin, de exemplu, acordarea de concedii suplimentare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • personalul este obligat să desfășoare activități suplimentare neplătite în cadrul mai multor proiecte – directe și indirecte; • angajații salariați înregistrează doar orele de lucru normale efectuate în fiecare zi, pentru o perioadă mai lungă de timp; • neplata orelor suplimentare și acordarea de bonusuri pe baza orelor suplimentare lucrate, potrivit indicațiilor conducerii.
<p>3. Servicii de consultanță/profesionale</p> <p>Contractele nu descriau serviciile care urmau a fi furnizate de către societăți, dar prezentau în detaliu persoanele care urmau să ofere serviciile și onorariile pe oră percepute, ulterior serviciile fiind realizate de alte societati la alte preturi.</p> <p>Servicii de consultanță fictive</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lucrările pentru contractele/proiectele al căror plafon de cheltuieli a fost depășit se desfășoară doar în timpul suplimentar neplătit; • nu există acorduri sau contracte încheiate oficial; cu toate acestea, se plătesc sume mari pentru „servicii prestate”, pe baza unor facturi conținând date insuficiente; • există acorduri sau contracte oficiale, dar acestea sunt vagi în ceea ce privește serviciile care urmează a fi prestate, și nu există facturi detaliate, rapoarte de călătorie sau studii care să justifice cheltuielile;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

	<ul style="list-style-type: none"> serviciile plătite au fost obținute sau efectuate prin încălcarea unui statut sau a unui regulament care interzice practicile antreprenoriale neloiale sau conflictele de interese.
<p>4. Categoriile de forță de muncă</p> <p>Modificarea tarifelor orare față de cele propuse în contractul inițial, cu excepția celor administrative. După atribuirea contractului personalul angajat/utilizat este remunerat la un nivel inferior celui propus inițial. Noii angajați au fost incluși în categorii de muncă pentru care nu erau calificați.</p>	<ul style="list-style-type: none"> diferențe între costurile sau cantitățile unitare propuse și cele reale, fără modificarea corespunzătoare a lucrărilor sau a posturilor; facturarea fiecărui serviciu constant la nivelul maxim stabilit în contract. Specificarea în comandă a numărului de ore care trebuie facturate reprezintă o excepție; persoane propuse ca "angajați-cheie" nu lucrează în contract; personalul propus nu corespunde forței de muncă existente. Este necesară angajarea unui număr considerabil de persoane. Numărul persoanelor nou-angajate este semnificativ mai redus decât în propunerile inițiale; competențele angajaților nu satisfac cerințele specifice pentru categoria de forță de muncă sau cerințele contractuale; timpul de lucru al angajaților este înregistrat ca indirect de către firmă, dar este înregistrat ca direct în scopul contractului; sumele percepute pentru timpul de lucru al partenerilor, funcționarilor, supraveghetorilor și al altor angajați nu respectă termenii contractuali sau politicile și procedurile contabile ale societății.

Măsurile de prevenire a fraudelor, care se bazează, în general, pe reducerea oportunității de a comite fraudă, ca și element definitoriu al triumphiului fraudei, se referă, cu precădere, la instituirea unor proceduri de lucru clare și aplicate riguros, situație în care aspectele de control intern managerial și respectarea dispozițiilor în domeniu prezintă o importanță specială.

Pentru perioada de programare 2014-2020, Comisia Europeană a pus accentul pe măsurile de prevenire a fraudelor, iar regulamentele aplicabile în această perioadă de programare, solicită statelor membre să adopte **măsuri de prevenire a fraudelor care să fie eficiente și proporționale cu riscurile de fraudă identificate** și să utilizeze instrumente informatice avansate care să permită prevenirea și detectarea fraudelor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Astfel, conform prevederilor art. 125 din Regulamentul UE nr. 1303/2014 statele membre au obligația de a institui măsuri eficace și proporționale de combatere a fraudelor, luând în considerare riscurile identificate și, în acest context DG Politici Regionale și Urbane din cadrul CE a elaborat **Ghidul privind evaluarea riscurilor de fraudă și de adoptare de măsuri eficace și proporționale anti-fraudă**. Pornind de la acest Ghid, la nivelul autorităților de management a fost elaborată procedura privind evaluarea riscurilor de fraudă, procedură care furnizează o descriere a procesului privind evaluarea riscurilor de fraudă și de adoptare de măsuri eficiente și proporționale anti-fraudă la nivelul structurilor cu rol de autoritate de management (AM) și va fi utilizată de către acestea pe întreaga perioadă de implementare a programelor operaționale pentru exercițiul financiar 2014-2020.

De asemenea, pentru a veni în sprijinul statelor membre, și în mod special autorităților de management, în identificarea proiectelor și beneficiarilor cu risc, Comisia (DG EMPL și DG REGIO) a dezvoltat instrumentul ARACHNE care să sprijine autoritățile de management în îndeplinirea responsabilităților privind verificările de management, pentru asigurarea legalității și regularității cheltuielilor certificate. Astfel, autoritățile de management utilizează ARACHNE în efectuarea controalelor administrative și de gestiune în domeniul fondurilor structurale, pentru verificări de management și monitorizarea proiectelor în vederea identificării elementelor de risc privind proiectele, contractele, contractanții și beneficiarii, cu scopul de a preveni și de a combate fraudele.

Printre cele mai importante metode de prevenire a fraudelor se regăsesc, așadar:

- elaborarea de proceduri și aplicarea acestora;
- organizarea unor misiuni de verificare și control suficiente ca număr și ca mandat al verificărilor;
- crearea registrelor specializate;
- verificări la fața locului, inclusiv inopinate;
- verificări ale documentelor originale, nu doar ale copiilor sau actelor scanate electronic;
- asigurarea unor piste de audit corecte și eficiente;
- buna informare a tuturor actorilor implicați cu privire la legislația aplicabilă, inclusiv la riscuri și sancțiuni;
- crearea funcțiilor specializate în acest sens (etică);
- asigurarea elementelor de protecție pentru avertizori în vederea stimulării sistemului de „whistle blowing”;
- publicarea datelor de identificare ale participanților (ofertanți, individuali sau asociați, subcontractanți, terți susținători) la procedurile de achiziție publică;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- completarea și semnarea declarațiilor pe proprie răspundere cu privire la inexistența conflictului de interese, respectiv la asigurarea confidențialității și imparțialității, sub sancțiunea prevăzută de Codul penal pentru infracțiunea de fals și uz de fals;
- depunerea declarațiilor de interese;
- depunerea declarațiilor de avere;
- consolidarea culturii etice prin intermediul codului etic și de integritate al funcționarilor publici și al personalului contractual, codul de conduită pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese de către personalul implicat în gestionarea programelor finanțate din fonduri europene nerambursabile, verificarea indicatorilor de fraudă etc.

Prin verificarea **Raportului OLAF pentru anul 2017** se poate observa, de ex., că, în cazul României sistemul de depistare a fraudelor și de sancționare a acestora, inclusiv sistemul de „whistle blowing” funcționează mai bine decât în majoritatea statelor membre.

Pentru informații suplimentare, a se consulta documentul la adresa web:
https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2017_en.pdf

Exemple de fraudă:

- falsificarea unor documente în vederea încadrării în criteriile de eligibilitate pentru obținerea finanțării europene
- acceptarea modificării ofertelor în mod nepermis în timpul procesului de evaluare, în condițiile în care toți ceilalți operatori economici sunt descalificați;
- atribuirea contractului de achiziție publică unei societăți deținute de fiul conducătorului autorității contractante
- semnarea de către beneficiar a unor acte adiționale la contractele de achiziție publică în condițiile în care, din documentele anexate, rezultă cu claritate faptul că avut loc înlocuirea produselor oferite cu unele inferioare calitativ
- plata vacanței președintelui comisiei de evaluare de către administratorul uneia dintre societățile ofertante,
- încheierea, în cazul unui funcționar public, a unui contract de muncă cu o societate privată în domeniul în care activează pentru instituția publică (economist) etc.

Menționăm în continuare **cele mai importante prevederi legislative referitoare la cazurile de fraudă**

Infrațiuni de corupție

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Codul penal

Art. 289

Luarea de mită

(1) Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 290

Darea de mită

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).

(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 291

Traficul de influență

(1) Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(2) Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 292

Cumpărarea de influență

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).

(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Art. 293

Fapte săvârșite de către membrii instanțelor de arbitraj sau în legătură cu aceștia

Dispozițiile art. 289 și art. 290 se aplică în mod corespunzător și persoanelor care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.

Art. 294

Fapte săvârșite de către funcționari străini sau în legătură cu aceștia

Prevederile prezentului capitol se aplică în privința următoarelor persoane, dacă, prin tratatele internaționale la care România este parte, nu se dispune altfel:

a) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte;

b) membrilor adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte;

c) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare, în cadrul Uniunii Europene;

d) persoanelor care exercită funcții juridice în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

- e) funcționarilor unui stat străin;
- f) membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin.
- g) juraților din cadrul unor instanțe străine.

Art. 308

Infrațiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

(1) Dispozițiile art. 289-292, 295, 297-300 și art. 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 alin. (2).

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.

Art. 175

Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

- a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
- b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
- c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Art. 176

Public

Prin termenul public se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică.

Art. 177

Membru de familie

(1) Prin membru de familie se înțelege:

- a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

b) soțul;

c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

(2) Dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute în alin. (1) lit. a), se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Codul civil – Rudenia și afinitatea

Rudenia este definită în Codul civil, art. 405 astfel: rudenia *firească* este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun, rudenia *civilă* este legătura rezultată din adopția încheiată în condițiile prevăzute de lege, rudenia este *în linie dreaptă* în cazul descendenței unei persoane dintr-o altă persoană și poate fi ascendentă sau descendentă, rudenia este *în linie colaterală* atunci când rezultă din faptul că mai multe persoane au un ascendent comun.

Gradul de rudenie se stabilește în linie dreaptă, după numărul nașterilor: astfel, copiii și părinții sunt rude de gradul întâi, nepoții și bunicii sunt rude de gradul al doilea, respectiv în linie colaterală, după numărul nașterilor, urcând de la una dintre rude până la ascendentul comun și coborând de la acesta până la cealaltă rudă; astfel, frații sunt rude de gradul al doilea, unchiul sau mătușa și nepotul, de gradul al treilea, verii primari, de gradul al patrulea.

Exemple grade de **rudenie**:

- gradul I: părinți și copii (este posibil doar în linie directă);
- gradul II: bunici și nepoți (în linie directă), respectiv frați/surori (în linie colaterală);
- gradul III: străbunici și strănepoți (în linie directă, ascendentă și descendentă), unchiul și nepotul de frate (în linie colaterală);
- gradul IV: străstrăbunici și străstrănepoți (în linie directă, ascendentă și descendentă), verii primari

Afinitatea este definită prin Codul civil, art. 407 aceasta reprezentând legătura dintre un soț și rudele celui alt soț, rudele soțului fiind în aceeași linie și același grad, afinii celui alt soț.

Exemple grade de **afinitate**:

- gradul I: unul dintre soți și părinții celui alt soț (de ex.: nora și soacra, ginerele și soacra, nora și socrul, ginerele și socrul);
- gradul II: unul dintre soți și bunicii sau frații/surorile celui alt soț (de ex.: cumnatele și cumnații);
- gradul III: unul dintre soți și fratele/sora unuia dintre părinții celui alt soț (de ex.: soțul și unchiul soției, adică fratele tatălui sau al mamei soției);
- gradul IV: unul dintre soți și vărul celui alt soț.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Legea nr. 78 din 8 mai 2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

SECȚIUNEA a 4¹-a

Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene

ART. 18¹

(1) Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

ART. 18²

(1) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se sancționează cu pedeapsa prevăzută la alin. (1).

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

ART. 18³

(1) Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

ART. 18⁴

Tentativa infracțiunilor prevăzute la art. 18¹-18³ se pedepsește.

ART. 18⁵

Încălcarea din culpă de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie ori de control în cadrul unui operator economic a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau îndeplinirea ei defectuoasă, dacă fapta a avut ca rezultat săvârșirea de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele aceluiași operator economic a uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 18¹ - 18³ sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Uniunii Europene, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

CONFLICTUL DE INTERESE ȘI INCOMPATIBILITĂȚILE

Precizăm faptul că, prin conflict de interese se înțelege situația în care una și aceeași persoană este pusă în situația de a da satisfacere, în același timp, pe de o parte, un interes privat (personal, direct sau indirect), iar, pe de altă parte, un interes public, considerându-se că există riscul de a da prioritate interesului privat în detrimentul celui public.

Prin incompatibilitate se înțelege situația în care una și aceeași persoană ocupă, în același timp, două sau mai multe funcții ale căror cumul este interzis.

Aceasta este și motivul pentru care se consideră că proba unei situații de incompatibilitate poate fi făcută, cel puțin teoretic, într-un mod mai facil decât în cazul conflictului de interese.

În vederea prevenirii situațiilor care pot genera conflicte de interese în cadrul procedurilor inițiate prin sistemul electronic de achiziții publice, astfel încât acestea să fie înlăturate fără a fi afectate respectivele proceduri, la nivelul Agenției Naționale pentru Integritate a fost implementat **sistemul PREVENT**. Sistemul PREVENT, devenit operațional în anul 2017, se utilizează atât pentru fondurile naționale cât și pentru fondurile europene, contribuind, în acest mod, la evitarea sau la diminuarea cazurilor de corecții financiare cauzate de conflicte de interese.

Prevederi deosebit de importante pentru conflictul de interese se regăsesc, la nivel UE, cu aplicabilitate directă în România, în cadrul Regulamentului (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012

Articolul 61 Conflictul de interese

(1) Actorilor financiari în sensul capitolului 4 de la prezentul titlu și celorlalte persoane, inclusiv autorități naționale la orice nivel, implicate în execuția bugetară în cadrul gestiunii directe, indirecte și partajate a bugetului, inclusiv în elaborarea actelor pregătitoare corespunzătoare, precum și în auditarea sau controlul bugetului le este interzis să ia măsuri care pot genera un conflict

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

între propriile lor interese și cele ale Uniunii. De asemenea, aceștia iau măsurile adecvate pentru a preveni apariția unui conflict de interese în ceea ce privește funcțiile aflate în responsabilitatea lor și pentru a aborda situațiile care pot fi, în mod obiectiv, percepute ca un conflict de interese.

(2) În cazul în care există un risc de conflict de interese care implică un membru al personalului unei autorități naționale, persoana în cauză sesizează superiorul său ierarhic cu privire la acest aspect. Atunci când un astfel de risc există pentru personalul care intră sub incidența Statutului funcționarilor, persoana în cauză sesizează ordonatorul de credite delegat relevant. Superiorul ierarhic sau ordonatorul de credite delegat relevant confirmă în scris dacă se constată existența unui conflict de interese. Atunci când se constată existența unui conflict de interese, autoritatea împuternicită să facă numiri sau autoritatea națională relevantă se asigură că persoana în cauză încetează toate activitățile în legătură cu respectiva chestiune. Ordonatorul de credite delegat relevant sau autoritatea națională relevantă se asigură că orice măsuri ulterioare adecvate se iau în conformitate cu legislația aplicabilă.

(3) În sensul alineatului (1), un conflict de interese există în cazul în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor financiar sau ale unei alte persoane, menționate la alineatul (1), este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Codul penal

Art. 301, intitulat „conflictul de interese” a fost înlocuit cu „Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane”

Art. 301

Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane

(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afiin până la gradul II inclusiv se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică pe o perioadă de 3 ani.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazurile în care actul sau decizia se referă la următoarele situații:

- a) emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative;
- b) exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice

Reguli de evitare a conflictului de interese

Art. 58

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Pe parcursul aplicării procedurii de atribuire, autoritatea contractantă are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni, identifica și remedia situațiile de conflict de interese, în scopul evitării denaturării concurenței și al asigurării tratamentului egal pentru toți operatorii economici.

Art. 59

În sensul prezentei legi, **prin conflict de interese se înțelege orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul procedurii de atribuire.**

Art. 60

(1) Reprezintă situații potențial generatoare de conflict de interese orice situații care ar putea duce la apariția unui conflict de interese în sensul art. 59, cum ar fi următoarele, reglementate cu titlu exemplificativ:

a) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;

b) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;

c) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare;

d) situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membri în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

e) situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

(2) În sensul dispozițiilor alin. (1) lit. d), prin acționar sau asociat semnificativ se înțelege persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă deținătorului cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

Art. 61

Ofertantul declarat câștigător cu care autoritatea contractantă a încheiat contractul de achiziție publică nu are dreptul de a angaja sau încheia orice alte înțelegeri privind prestarea de servicii, direct ori indirect, în scopul îndeplinirii contractului de achiziție publică, cu persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor depuse în cadrul unei proceduri de atribuire ori angajați/foști angajați ai autorității contractante sau ai furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire cu care autoritatea contractantă/furnizorul de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire a încetat relațiile contractuale ulterior atribuirii contractului de achiziție publică, pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la încheierea contractului, sub sancțiunea rezoluției ori rezilierii de drept a contractului respectiv.

Art. 62

(1) În cazul în care autoritatea contractantă identifică o situație potențial generatoare de conflict de interese în sensul art. 59, aceasta are obligația de a întreprinde orice demersuri necesare pentru a stabili dacă situația respectivă reprezintă o situație de conflict de interese și de a prezenta candidatului/ofertantului aflat în respectiva situație o expunere a motivelor care, în opinia autorității contractante, sunt de natură să ducă la un conflict de interese.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), autoritatea contractantă solicită candidatului/ofertantului transmiterea punctului său de vedere cu privire la respectiva situație.

(3) În cazul în care, în urma aplicării dispozițiilor alin. (1) și (2), autoritatea contractantă stabilește că există un conflict de interese, autoritatea contractantă adoptă măsurile necesare pentru eliminarea circumstanțelor care au generat conflictul de interese, dispunând măsuri cum ar fi înlocuirea persoanelor responsabile cu evaluarea ofertelor, atunci când le este afectată imparțialitatea, acolo unde este posibil, sau eliminarea ofertantului/candidatului aflat în relație cu persoanele cu funcții de decizie din cadrul autorității contractante.

Art. 63

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(1) Autoritatea contractantă precizează în documentele achiziției numele persoanelor cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

(2) Autoritatea contractantă publică prin mijloace electronice denumirea și datele de identificare ale ofertantului/candidatului/ subcontractantului propus/terțului susținător, în termen de maximum 5 zile de la expirarea termenului-limită de depunere a solicitărilor de participare/ofertelor, cu excepția persoanelor fizice, în cazul cărora se publică doar numele.

OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

SECȚIUNEA a 2-a

Reguli în materia conflictului de interese

Art. 10

(1) Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant.

(2) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu excluderea solicitantului din procedura de selecție.

(3) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului/acordului/deciziei de finanțare care a fost încheiat/emisă cu încălcarea prevederilor alin. (1).

(4) În cazul în care autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene solicită completări ale documentației depuse în vederea verificării/evaluării, această activitate nu are caracter de consultanță.

Art. 11

(1) Nu au dreptul să fie implicați în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție următoarele persoane:

a) cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;

b) soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;

c) cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari.

(3) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu excluderea solicitantului din procedura de selecție.

(4) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului/acordului/deciziei de finanțare încheiat/emise cu încălcarea prevederilor alin. (1).

(5) Încălcarea prevederilor alin. (2) se sancționează cu deduceri/excluderi din cheltuielile solicitate la plată/rambursare, în funcție de prejudiciul posibil de provocat ori deja provocat fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora.

Art. 12

(1) Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la art. 10 și 11.

(2) În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, aceste persoane descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate la art. 10 și 11, acestea sunt obligate să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.

Art. 13

(1) Beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat nu au dreptul de a angaja persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare în cadrul procedurii de selecție pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.

(2) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului de finanțare care a fost încheiat, în cazul încălcării prevederilor alin. (1).

Art. 14

(1) Pe parcursul aplicării procedurii de achiziție, beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita situațiile de natură să determine apariția unui conflict de interese, și anume a situației în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanții acestuia, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți sau în care ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(2) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu deduceri/excluderi din cheltuielile solicitate la plată/rambursare, în funcție de prejudiciul posibil de provocat ori deja provocat fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora.

Art. 15

(1) La depunerea ofertei în cadrul unei proceduri de achiziții, ofertantul este obligat să depună o declarație conform căreia nu se află în conflict de interese, așa cum este acesta definit la art. 14.

(2) Dacă apare o situație de conflict de interese pe perioada derulării procedurii de achiziție, ofertantul are obligația să notifice în scris, de îndată, entitatea care a organizat această procedură și să ia măsuri pentru înlăturarea situației respective.

Art. 16

(1) Dispozițiile prezentei secțiuni se completează corespunzător cu prevederile legislației naționale referitoare la conflictul de interese.

(2) Dispozițiile art. 10, 11 și 12 nu se aplică personalului Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în acest caz fiind aplicabile prevederile în materia conflictului de interese din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD", aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 198/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Definiție și principii

Art. 70

Prin conflict de interese se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Art. 71

Principiile care stau la baza prevenirii conflictului de interese în exercitarea demnităților publice și funcțiilor publice sunt: imparțialitatea, integritatea, transparența deciziei și supremația interesului public.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

SECȚIUNEA a 4-a

Conflictul de interese privind funcționarii publici

Art. 79

(1) Funcționarul public este în conflict de interese dacă se afla în una dintre următoarele situații:

a) este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;

b) participa în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;

c) interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

(2) În cazul existenței unui conflict de interese, funcționarul public este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauză, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

(4) Încălcarea dispozițiilor alin. (2) poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.

CAP. III

Incompatibilități

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 80

Incompatibilitățile privind demnitățile publice și funcțiile publice sunt cele reglementate de Constituție, de legea aplicabilă autorității sau instituției publice în care persoanele ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică își desfășoară activitatea, precum și de dispozițiile prezentului titlu.

SECȚIUNEA a 5-a

Incompatibilități privind funcționarii publici

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(1) Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică.

(2) Funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:

a) în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;

b) în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;

c) în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;

d) în calitate de membru al unui grup de interes economic.

(2[^]1) Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alin. (2) lit. a) și c), funcționarul public care:

a) este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;

b) este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;

c) exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

(2[^]2) Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alin. (2), funcționarul public care este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

(3) Funcționarii publici care, în exercitarea funcției publice, au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la societăți comerciale sau alte unități cu scop lucrativ de natura celor prevăzute la alin. (2) lit. c) nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanța de specialitate la aceste societăți timp de 3 ani după ieșirea din corpul funcționarilor publici.

(4) Funcționarii publici nu pot fi mandatar ai unor persoane în ceea ce privește efectuarea unor acte în legătura cu funcția publică pe care o exercita.

(5) În situația prevăzută la alin. (2) lit. b), la încheierea mandatului demnitarului, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică deținută sau într-o funcție similară.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Art. 95

(1) Nu sunt permise raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici respectivi sunt soți sau rude de gradul I.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care șeful ierarhic direct are calitatea de demnitar.

(3) Persoanele care se afla în una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) sau (2) vor opta, în termen de 60 de zile, pentru încetarea raporturilor ierarhice directe sau renunțarea la calitatea de demnitar.

(4) Orice persoană poate sesiza existența situațiilor prevăzute la alin. (1) sau (2).

(5) Situațiile prevăzute la alin. (1) și neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. (3) se constată de către șeful ierarhic superior al funcționarilor publici respectivi, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre funcționarii publici soți sau rude de gradul I.

(6) Situațiile prevăzute la alin. (2) și neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. (3) se constată, după caz, de către primul-ministru, ministru sau prefect, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre demnitar și funcționarul public soț sau rudă de gradul I.

Art. 96

(1) Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistic. Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public, funcționar public parlamentar sau funcționar public cu statut special, potrivit fișei postului.

(2) În situația funcționarilor publici care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (1), documentele care alcătuiesc dosarul profesional sunt gestionate de către autoritatea sau instituția publică la care aceștia sunt numiți.

Art. 97

(1) Funcționarul public poate candida pentru o funcție eligibilă sau poate fi numit într-o funcție de demnitate publică.

(2) Raportul de serviciu al funcționarului public se suspenda:

a) pe durata campaniei electorale, până în ziua ulterioară alegerilor, dacă nu este ales;

b) până la încetarea funcției eligibile sau a funcției de demnitate publică, în cazul în care funcționarul public a fost ales sau numit.

Art. 98

(1) Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(2) Funcționarilor publici le este interzis să fie membri ai organelor de conducere ale partidelor politice și să exprime sau să apere în mod public pozițiile unui partid politic.

(3) Funcționarii publici care, potrivit legii, fac parte din categoria înalților funcționari publici nu pot fi membri ai unui partid politic, sub sancțiunea destituirii din funcția publică.

Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici

Art. 4

În înțelesul prezentei legi, următorii termeni se definesc astfel:

a) funcționar public - persoana numită într-o funcție publică în condițiile Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;

b) funcție publică - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite de autoritatea sau instituția publică, în temeiul legii, în scopul realizării competențelor sale;

c) interes public - acel interes care implică garantarea și respectarea de către instituțiile și autoritățile publice a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte;

d) interes personal - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către funcționarii publici prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care au acces, ca urmare a exercitării funcției publice;

e) conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al funcționarului public contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției publice deținute;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

CAPITOLUL 6. ACTIVITATEA DE CONSTATARE A NEREGULILOR ȘI DE STABILIRE A CREAŢELOR BUGETARE/CORECȚIILOR FINANCIARE

Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare este menționată la art. 20-28 din OUG nr. 66/2011, completată cu prevederile HG nr. 875/2011, care de asemenea, prevede și modelele de proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare sau a unei note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.

Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare se efectuează de către **autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene**, prin **structuri de control** organizate în acest scop în cadrul acestora.

În cazul în care chiar autoritatea de management este beneficiarul de fonduri sau poate fi stabilită ca debitor sau în cazul în care autoritatea de certificare constată că nu au fost valorificate integral constatările cu implicații financiare sau cu posibile implicații financiare din rapoartele sale de verificare, constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare se realizează de către o structură de control din cadrul **Ministerului Finanțelor Publice**.

Conducerea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene aprobă:

- a) componența nominală a echipei care va efectua verificarea și constatarea;
- b) durata activității de verificare;
- c) mandatul privind obiectul verificărilor, stabilirea creanței bugetare rezultate din nereguli și a debitorilor;
- d) structura sau structurile verificate.

Verificările se finalizează prin întocmirea unui proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare sau a unei note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.

Înainte de aprobare, proiectul procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se prezintă structurii verificate, acordându-se acesteia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere.

Structura verificată are dreptul să prezinte în scris structurii de control **punctul său de vedere** cu privire la constatările acesteia în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii proiectului procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se aprobă de conducerea instituției publice în cadrul căreia funcționează structura de control, respectiv conducerea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene - dacă structura de control este organizată în cadrul acesteia.

Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare și nota de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare reprezintă **acte administrative** și pot fi contestate în **contencios administrativ**.

Pag.106

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ, este necesar ca persoana care se consideră vătămată să parcurgă etapa administrativă, descrisă la art. 46-51 din OUG nr. 66/2011.

Precizăm faptul că, în situațiile menționate la art. 9 din OUG nr. 66/2011, respectiv pentru **cheltuielile incluse în solicitările/cererile de plată ale beneficiarilor care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate sau conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare, identificate de autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene înainte de efectuarea plății NU SE PARCURGE PROCEDURA DESCRISĂ ANTERIOR, deci NU vor fi întocmite procese-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare și nici note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.**

„Art. 9

Pentru cheltuielile incluse în solicitările/cererile de plată ale beneficiarilor care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate sau conformitate stabilite prin prevederile legislației naționale și comunitare, identificate de autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene înainte de efectuarea plății, nu se aplică:

a) procedura de constatare a neregulii prevăzută la art. 21;

b) procedura de raportare a neregulilor prevăzută la art. 58 și 59, cu excepția cazurilor menționate la art. 8, pentru care DLAF comunică autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene că a sesizat parchetul competent să efectueze cercetarea penală.”

În acest caz, **documentele de informare transmise către beneficiari** (de ex., **Notă de informare cu privire la reținerea la plată a unei anumite sume**) reprezintă **acte administrative** și pot fi **atacate conform Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu plângere prealabilă**, iar, ulterior, **acțiune în anulare** (art. 7, 8, iar, din punctul de vedere al competenței instanței, art. 10 și urm.), NU în conformitate cu procedura specială descrisă în OUG nr. 66/2011 pentru procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare și nota de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.

În situația unor suspiciuni de **fraudă**, conform art. 8 din OUG nr. 66/2011, Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să sesizeze de îndată DLAF și organele de urmărire penală în cazul constatării unor indicii de fraudă sau de tentativă de fraudă.

Conform art. 7 din HG nr. 875/2011, cu modificările și completările ulterioare, în toate situațiile în care autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene identifică, în activitatea lor curentă de verificare a cererilor de plată/rambursare prezentate de beneficiari, precum și ca urmare a verificărilor la fața locului, indicii privind o posibilă fraudă/tentativă de fraudă, acestea au obligația de a sesiza de îndată Departamentul pentru lupta antifraudă - DLAF și de a-i transmite acestuia toate informațiile pe care le dețin.

Este important de precizat că suspiciunile de fraudă nu se transmit doar pe baza existenței unor simple indicii în acest sens, ci trebuie avute în vedere sistemele și indicatorii de fraudă prevăzuți în anexa nr. 1 la HG nr. 875/2011.

Astfel, idenitificarea unor factori de risc pentru existența unei potențiale situații de fraudă, respectiv a unor indicii în acest sens trebuie să facă obiectul unor investigații mai amănunțite din partea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene astfel încât să se decidă dacă

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

sunt îndepliniți indicatorii de fraudă care pot conduce la concluzia existenței unei suspiciuni de fraudă care să fie transmisă către DLAF.

În cazul în care, ca urmare a sesizării menționate anterior, organul de urmărire penală transmite cazul spre soluționare instanțelor de judecată, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene are obligația luării următoarelor măsuri până la pronunțarea deciziei definitive a instanței privind caracterul penal sau nepenal al faptei incriminate:

a) pentru beneficiarii privați suspendă aplicarea prevederilor contractului/deciziei/ordinului/acordului de finanțare și în mod subsecvent suspendă plata/rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar;

b) pentru beneficiarii publici suspendă plata/rambursarea tuturor sumelor solicitate de beneficiar aferente contractului economic pentru care a fost formulată sesizarea.

c) pentru beneficiarii schemelor/măsurilor de sprijin acordate din Fondul european pentru garantare agricolă și/sau Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală și din fondurile publice naționale aferente acestora se vor compensa debitul și penalitățile aferente schemei sau măsurii de finanțare afectate și deblocarea diferențelor de sume pentru celelalte scheme sau măsuri de finanțare neafectate.

Nu se aduce însă atingere dreptului autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor europene de a lua măsuri privind suspendarea plăților/rambursărilor către beneficiari în baza prevederilor cuprinse în contractele/deciziile/ordinele/acordurile de finanțare. În acest caz, la solicitarea beneficiarului, se poate aplica drept măsură subsecventă și suspendarea aplicării prevederilor contractelor/deciziilor/ordinelor/acordurilor de finanțare în vederea prelungirii perioadei de implementare a acestora.

De asemenea, o atenție specială trebuie acordată **recomandărilor Autorității de audit și actelor de control întocmite de DLAF**, deoarece **acestea NU sunt acte administrative** și nu pot fi atacate în contencios administrativ de către beneficiarii cărora li s-au stabilit corecții financiare. Acestea pot fi contestate doar de autoritățile de gestionare în sarcina cărora stabilesc obligații, în condițiile Legii nr. 544/2004 a contenciosului administrativ.

În ceea ce privește modalitățile de stingere a **creanțelor rezultate din nereguli**, conform art. 38 din OUG nr. 66/2011, stingerea creanțelor bugetare rezultate din nereguli se realizează prin:

- a) încasare;
- b) deducere din plățile/rambursările următoare;
- c) executarea garanțiilor bancare depuse de debitor în aplicarea prevederilor contractului/acordului de finanțare în cadrul căruia a fost emis titlul de creanță;
- d) compensare, conform Codului de procedură fiscală;
- e) executare silită, conform Codului de procedură fiscală;
- f) anulare;
- g) prescripție;
- h) alte modalități prevăzute de lege.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene sunt responsabile pentru urmărirea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli.

„Art. 20

(1) Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare se efectuează de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene, prin structuri de control organizate în acest scop în cadrul acestora.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1):

a) abrogată;

b) structurile de control din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii efectuează activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare aferente măsurilor ex-ISPA din domeniul transporturilor;

c) activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare poate fi efectuată de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene și prin echipe de control organizate în acest scop în cadrul acestora;

d) constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare se realizează de către o structură de control din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, în următoarele situații:

1. la solicitarea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene sau, după caz, a autorității de certificare, în situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (3);

2. atunci când autoritatea de certificare constată că nu au fost valorificate integral constatările cu implicații financiare sau cu posibile implicații financiare din rapoartele sale de verificare.

(3) În cazul în care structura de control este organizată în interiorul autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, atunci aceasta este incompatibilă în ceea ce privește constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare, în situațiile în care:

a) este necesară investigarea unor posibile nereguli în gestiunea fondurilor europene pentru care autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene are calitatea de beneficiar;

b) este necesară investigarea unor posibile nereguli, altele decât cele prevăzute la lit. a), pentru care autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene poate fi stabilită ca debitor.

(4) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene pot delega activități de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare organismelor intermediare care funcționează în cadrul unei instituții publice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT" cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(5) *Structura de control organizată în instituția publică în care funcționează organismul intermediar nu este competentă în constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare, în situațiile în care:*

a) este necesară investigarea unor posibile nereguli în gestionarea fondurilor europene pentru care organismul intermediar are calitatea de beneficiar;

b) este necesară investigarea unor posibile nereguli, altele decât cele prevăzute la lit. a), pentru care organismul intermediar poate fi stabilit ca debitor.

(6) *Pentru situațiile prevăzute la alin. (5), activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se efectuează de către structurile de control prevăzute la alin. (1).*

(7) *Abrogat.*

(8) *Indiferent de modul de organizare a structurilor/echipelor de control, membrilor acestora li se aplică în mod corespunzător prevederile art. 10-12.*

(9) *Personalul cu atribuții de control, care activează în cadrul structurilor de control prevăzute la alin. (1), (2) și (5), trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:*

a) studii universitare în domeniul economic, administrativ, juridic sau tehnic, finalizate cu diplomă de licență în unul dintre aceste domenii;

b) vechime în domeniul gestiunii sau controlului/auditului fondurilor publice ori în domeniul controlului/auditului fondurilor private de cel puțin 3 ani.

Art. 21

(1) *Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare se desfășoară de către structurile/echipele de control prevăzute la art. 20.*

(2) *În termen de maximum 10 zile de la primirea de către structura de control competentă conform prevederilor art. 20 a oricărei solicitări ca urmare a aplicării prevederilor art. 18, aceasta are obligația organizării activității de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.*

(3) *Fac excepție de la prevederile alin. (2) actele de control emise de DLAF, rapoartele de inspecție emise de OLAF și documentele de constatare emise de Autoritatea de Audit pentru care este aplicabilă procedura prevăzută la alin. (25) și (26).*

(4) *Constatărilor cu implicații financiare din actele de control/audit întocmite de reprezentanții Uniunii Europene/donatorului public internațional, precum și celor din rapoartele de audit emise de Autoritatea de Audit la închiderea programelor/proiectelor, li se aplică cu prioritate prevederile alin. (2) încă din stadiul de proiect al actului de control/raportului de audit.*

(5) *În vederea constatării neregulilor și stabilirii creanțelor bugetare, conducerea instituției publice în cadrul căreia funcționează structura de control în situațiile de excepție/derogare prevăzute la art. 20 alin. (2) lit. b) și d) și, după caz, la art. 20 alin. (4),*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020
respectiv conducerea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, în celelalte situații, aprobă:

- a) *componența nominală a echipei care va efectua verificarea și constatarea;*
- b) *durata activității de verificare;*
- c) *mandatul privind obiectul verificărilor, stabilirea creanței bugetare rezultate din nereguli și a debitorilor;*
- d) *structura sau structurile verificate.*

(6) *În cazul în care sunt necesare activități de verificare la fața locului, echipa nominalizată va notifica structura supusă verificării cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data declanșării acțiunii, precizându-se scopul și durata acesteia.*

(7) *Se exceptează de la prevederile alin. (6) cazurile în care notificarea ar putea prejudicia obiectul verificărilor.*

(8) *Structurile verificate au obligația de a prezenta la termenele stabilite toate datele și documentele solicitate, necesare pentru realizarea controlului, precum și de a acorda tot sprijinul necesar pentru desfășurarea activității de verificare în bune condiții.*

(9) *Pe parcursul verificărilor, echipa de control împuternicită are acces, pentru realizarea obiectivelor verificării, la toate datele și documentele, în sedii, pe terenuri, în mijloace de transport sau în alte spații folosite în scopuri economice, care au legătură cu obiectivele proiectului.*

(10) *Membrii echipei de control pot solicita de la structurile supuse verificărilor date, informații, precum și copii, certificate pentru conformitate, ale documentelor care au exclusiv legătură cu proiectul verificat, iar acestea au obligația de a le pune la dispoziție la data solicitată.*

(11) *Pe parcursul activităților de constatare, structura verificată are dreptul să își exprime punctul de vedere, care se analizează de echipa de verificare.*

(12) *Pentru bunurile, serviciile și lucrările executate, rezultate din activitățile și operațiunile financiare care fac obiectul verificărilor, structurile de control prevăzute la art. 20 pot solicita persoanelor fizice/juridice autorizate efectuarea de expertize de specialitate în condițiile legii.*

(13) *Verificările se finalizează prin întocmirea unui proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare sau a unei note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare.*

(14) *Înainte de aprobare, proiectul procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se prezintă structurii verificate, acordându-se acesteia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere.*

(15) *Structura verificată are dreptul să prezinte în scris structurii de control prevăzute la art. 20 punctul său de vedere cu privire la constatările acesteia în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii proiectului procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(15[^]1) Fac excepție de la prevederile alin. (14) și (15) titlurile de creanță care sunt întocmite pentru beneficiarii persoane fizice sau juridice îndreptățite să primească, numai pe baza unei cereri de plată, subvenții ori ajutoare care sunt finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora în cadrul politicii agricole comune și din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

(16) Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se aprobă de conducerea instituției publice în cadrul căreia funcționează structura de control, respectiv conducerea autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene - dacă structura de control este organizată în cadrul acesteia.

(17) Modelul procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se stabilește prin normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

(18) Se exceptează de la aplicarea prevederilor alin. (1)-(16) și ale art. 58 și 59 erorile de calcul/scriere care se rectifică de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene sau autoritățile de certificare, din proprie inițiativă.

(19) Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare este act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(20) Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare/Nota de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare constituie titlu de creanță și se emite în vederea stingerii acestei creanțe.

(21) Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare trebuie să conțină următoarele elemente: denumirea autorității emitente, data la care a fost emis, datele de identificare a debitorului sau a persoanei împuternicite de debitor, cuantumul creanței bugetare stabilite în urma constatărilor, motivele de fapt, temeiul de drept, numele și semnătura conducătorului autorității emitente, ștampila autorității emitente, posibilitatea de a fi contestat, termenul de depunere a contestației și autoritatea la care se depune contestația, mențiuni privind punctul de vedere al debitorului și poziția exprimată de structura de control competentă, ca urmare a aplicării prevederilor alin. (14) și (15).

(22) Creanțele bugetare stabilite în euro se înscriu în titlurile de creanță și în lei, utilizându-se cursul de referință comunicat de Banca Națională a României, valabil la data întocmirii titlului de creanță.

(23) Termenul maxim de efectuare a verificării și de emitere a proceselor-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare este de 90 de zile de la data finalizării activității de organizare a verificării, cu excepțiile prevăzute la alin. (25) și (26).

(24) În cazul în care activitatea de verificare vizează mai mulți beneficiari și/sau întreaga perioadă în care, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, pot fi luate măsuri de recuperare a creanțelor, precum și în cazuri justificate în care - în scopul verificării - este necesară colaborarea cu alte instituții, termenul de finalizare a activității de verificare prevăzut la alin. (23) poate fi prelungit în mod corespunzător, dar nu mai mult de 90 de zile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT" cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(25) *Organizarea și efectuarea verificărilor necesare stabilirii creanței bugetare rezultate din nereguli și emiterii procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se efectuează în termen de maximum 60 de zile de la data comunicării de către DLAF a actului de control emis în conformitate cu normele și procedurile proprii, respectiv de la data primirii raportului de inspecție emis de OLAF.*

(26) *Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se emite în termen de 60 de zile de la data comunicării documentelor de constatare emise de Autoritatea de Audit, conform regulamentului prevăzut la art. 24.*

(27) *Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare poate fi suspendată în cazul în care executarea actului administrativ în baza căruia se exercită a fost suspendată în condițiile prevăzute de lege.*

(28) *Titlul de creanță poate fi anulat de către autoritatea emitentă, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.*

(29) *Anularea titlului de creanță atrage anularea actelor subsecvente, în mod corespunzător.*

Art. 22

În cazul sesizărilor, în termen de 7 zile calendaristice de la finalizarea verificării, structura de control prevăzută la art. 20 are obligația informării persoanei care a depus sesizarea asupra rezultatului acesteia.

Art. 23

În cazul constatării unor nereguli care prezintă indicii privind posibile fraude, structurile de control prevăzute la art. 20 au obligația să sesizeze de îndată DLAF și să continue activitatea de verificare și întocmire a procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, precum și de recuperare a creanțelor bugetare conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, independent de desfășurarea cercetării penale, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 8 alin. (2).

Art. 24

Etapele privind elaborarea rapoartelor de audit, procedura contradictorie și implementarea recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit se desfășoară conform regulamentului care se aprobă de Plenul Curții de Conturi, în condițiile art. 11 din Legea nr. 94/1994 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările ulterioare.

Art. 25

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

(1) În situația în care structurile de control prevăzute la art. 20 constată nereguli de sistem sau deficiențe ale sistemelor de management și control potențial generatoare de nereguli cu caracter sistemic care au implicații de ordin financiar, acestea au obligația întocmirii de procese-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, individualizate la nivel de beneficiar și operațiune, după reverificarea fiecărui caz dintre cele care este posibil să fi fost afectate de această neregulă, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 21.

(2) Termenul maxim de efectuare a activităților prevăzute la alin. (1) este de 90 de zile de la data finalizării activității de organizare a reverificării.

(3) În cazuri justificate, termenul de finalizare a activității de reverificare prevăzut la alin. (2) poate fi prelungit în mod corespunzător, dar nu mai mult de 90 de zile.

Art. 26

Cu excepția cazurilor în care regulile stabilite de donatorul public internațional prevăd altfel, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene va proceda la întocmirea de procese-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 20 și 21, în cazul în care:

a) pe parcursul perioadei de monitorizare, constată că proiectul nu respectă cerințele de durabilitate/sustenabilitate prevăzute de reglementările aplicabile;

b) la finalul perioadei de monitorizare, constată că indicatorii/obiectivele proiectelor finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora nu au fost realizați/realizate integral sau au fost realizați/realizate parțial.

Art. 28

(1) Până la emiterea notei de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare, ca măsură tranzitorie, autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene poate plăti/rambursa beneficiarilor sumele solicitate, potrivit prevederilor art. 6 alin. (3).

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene aplică, în mod preventiv, reducerea procentuală maximă aferentă abaterii în aplicarea reglementărilor privind achizițiile, stabilită, potrivit prevederilor anexei.

(3) Regularizarea sumelor reținute potrivit prevederilor alin. (2) se face ulterior emiterii notei de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare, cu aplicarea prevederilor art. 38.

CAP. V

Contestarea titlurilor de creanță emise pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit ca urmare a unor nereguli

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 46

(1) *Împotriva titlului de creanță se poate formula contestație în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.*

(2) *Contestația este o cale administrativă de atac și nu înlătură dreptul la acțiune al celui care se consideră lezat în drepturile sale printr-un act administrativ, în condițiile legii.*

(3) *Este îndreptățit la contestație debitorul, personal sau prin reprezentant legal.*

SECȚIUNEA a 2-a

Soluționarea contestațiilor administrative împotriva titlurilor de creanță

Art. 47

(1) *Contestația administrativă se formulează în scris, în termen de maximum 30 de zile calendaristice de la data comunicării titlului de creanță, și trebuie să conțină următoarele elemente:*

a) *datele de identificare a contestatarului;*

b) *obiectul contestației;*

c) *motivele de fapt și de drept;*

d) *dovezile pe care se întemeiază;*

e) *semnătura contestatarului sau a împuternicitului acestuia, precum și ștampila, în cazul persoanelor juridice.*

(2) *Dovada calității de împuternicit al contestatarului, persoană fizică sau juridică, se face potrivit legii.*

(3) *Obiectul contestației administrative îl constituie numai sumele și măsurile stabilite și înscrise în procesul-verbal de stabilire a creanței bugetare care reprezintă titlu de creanță.*

(4) *Termenul prevăzut la alin. (1) este termen de decădere.*

(5) *Contestația administrativă se depune la autoritatea publică emitentă a titlului de creanță care este contestat și nu este supusă taxelor de timbru.*

ART. 48

(1) *În situația în care autoritatea publică emitentă a titlului de creanță în aplicarea prevederilor art. 21 constată că în contestație nu sunt cuprinse toate informațiile prevăzute la art. 47 alin. (2), va cere contestatarului ca, în termen de 5 zile de la înștiințarea prin care i se aduce la cunoștință această situație, să completeze contestația.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(2) *În cazul în care contestatarul nu se conformează obligației impuse la art. 47 alin. (2), contestația va fi respinsă fără a se proceda la analiza fondului.*

ART. 49

(1) *Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia.*

(2) *Prin retragerea contestației, contestatarul nu pierde dreptul de a înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.*

ART. 50

(1) *Autoritatea publică emitentă a titlului de creanță în aplicarea prevederilor art. 21 se va pronunța prin decizie motivată cu privire la admiterea, în tot sau în parte, a contestației sau la respingerea ei, în termen de 30 de zile de la data înregistrării contestației sau a completării acesteia conform art. 48 alin. (1), după caz.*

(2) *Autoritatea publică competentă cu soluționarea contestației poate suspenda, prin decizie motivată, procedura de soluționare atunci când:*

a) *structura de control care a efectuat activitatea de verificare prevăzută la art. 21 a sesizat organele în drept cu privire la existența indiciilor săvârșirii unei infracțiuni, a cărei constatare ar avea o influență hotărâtoare asupra soluției ce urmează să fie dată în procedura administrativă;*

b) *soluționarea cauzei depinde în tot sau în parte de existența sau inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecări.*

c) *soluționarea cauzei depinde de reanalizarea cererii de plată și a tuturor documentelor ce au stat la baza emiterii titlului de creanță pentru beneficiarii persoane fizice sau juridice îndreptățite să primească, numai pe baza unei cereri de plată, subvenții ori ajutoare care sunt finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora în cadrul politicii agricole comune și din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.*

(3) *Procedura administrativă este reluată la încetarea motivului care a determinat suspendarea.*

(4) *În cazul admiterii contestației, se decide anularea titlului de creanță atacat și, după caz, emiterea unui nou titlu, care va avea în vedere strict considerentele deciziei.*

(5) *Prin soluționarea contestației nu se poate crea contestatarului o situație mai grea în propria sa cale de atac.*

(6) *Decizia autorității se va comunica debitorului în termen de 5 zile lucrătoare de la pronunțare.*

(7) *Introducerea contestației pe calea administrativă nu suspendă executarea titlului de creanță.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

"Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT"
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020

(8) Prevederile alin. (7) nu aduc atingere dreptului contestatarului sau al împuternicitului acestuia de a cere suspendarea executării titlului de creanță, în temeiul Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Instanța competentă poate suspenda executarea dacă se depune o cauciune de până la 20% din cuantumul sumei contestate.

Art. 51

(1) Decizia de soluționare a contestației este definitivă în sistemul căilor administrative de atac.

(2) Deciziile pronunțate în soluționarea contestațiilor pot fi atacate de către contestatar la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă, în conformitate cu prevederile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

HG nr. 875/2011

Art. 27[^]1

(1) În cazul în care, prin hotărâre definitivă și irevocabilă a instanțelor judecătorești, se anulează un titlu de creanță, autoritatea de management pentru programele operaționale în cadrul obiectivului convergență care a emis acest titlu are obligația să analizeze natura motivelor invocate de instanță pentru anularea titlului de creanță și, după caz, va acționa potrivit prevederilor de la alin. (2) și (3).

(2) În cazul în care instanța a admis existența unui prejudiciu sau nu se exprimă în această privință, dar a anulat titlul de creanță din motive de formă ori de nelegalitate a stabilirii debitorului, autoritatea de management pentru programele operaționale în cadrul obiectivului convergență are obligația de a solicita în scris structurii de control competente, conform prevederilor art. 20 din ordonanță, să întreprindă măsurile prevăzute la art. 21 din ordonanță în vederea elaborării unui nou titlu de creanță.

(3) Prevederile de la alin. (1) și (2) se aplică similar și în situația în care titlul de creanță este emis de structura de control organizată în cadrul Ministerului Finanțelor Publice."

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**”Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”
cod 1.1.031, cod SMIS 118449, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR),
prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020**

Proiectul „Instruire orizontală pentru potențialii beneficiari și beneficiarii FESI, precum și instruire specifică pentru beneficiarii POAT”, cod proiect 1.1.031, cod SMIS 118449, este cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prin Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020.

Acest material reprezintă proprietatea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, în calitate de beneficiar al proiectului.

Data publicării: 10.05.2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.